

4.

I det föregående ej upptagna  
institutioner,

i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter eller  
revisorer, eller som av staden understödjas.

---



Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.

## Institutioner, i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter eller revisorer.

(Av de under denna avdelning upptagna personer äro i regeln endast de, vilka blivt tillsatta av stadsfullmäktige — ävensom, i förekommande fall, de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

### Riksdagens första kammare.

Förteckning å av stadsfullmäktige (för tiden t. o. m. år 1921) valda ledamöter är intagna sid. 336 i samband med de för Stockholms stad utsedda ledamöterna av riksdagens andra kammare. Stadsfullmäktiges funktion som valkorporation för val till första kammaren har numera upphört (se sid. 336).

### Taxeringsnämnderna.

Enligt kungl. förordning den 28 okt. 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering verkställes taxering av skattskyldigas inkomst och förmögenhet samt fast egendoms värde av taxerings- och prövningsnämnder. I Stockholm äger överståthållarämbetet att i november månad varje år bestämma antalet av de taxeringsnämnder, som där skola tillsättas och det distrikt, varje nämnd skall omfatta, samt förordna ordförande och en ledamot. Övriga ledamöter jämte deras suppleanter skola utses av stadsfullmäktige före den 15 januari varje år.

Stockholm är enligt överståthållarämbetets kungörelse av den 10 dec. 1920 indelat i 36 taxeringsdistrikt. Det antal ledamöter, som stadsfullmäktige äga att utse i taxeringsnämnderna, utgöres för 1—33 och 36 taxeringsdistrikten av fyra ledamöter, för 35 taxeringsdistriktet av sex ledamöter samt för 34 taxeringsdistriktet av åtta ledamöter jämte lika många suppleanter; suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie, av stadsfullmäktige vald, ledamot (vilket här nedan anges genom att suppleanterna upptagas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro). Enligt praxis är överståthållaren berättigad att deltaga i taxeringsnämndernas överläggningar, men ej i besluten.

Senaste val ägde rum den 10 jan. 1921, varjämte fyllnadsval skett den 7 mars s. å.

1. distriktet  
(omfattande 1. roten).

*Ordförande.*

Creutz, J. W., assuransdirektör.

### Ledamöter.

Wideen, E. O. E., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Eklund, J. M., mälarmästare; Jordman, E., övermaskinist; Malmgren, O. W., grosshandlare; Winberg, K. A., förste vaktmästare.

Suppleanter: Mårtensson, J. L., övervaktmästare; Eriksson, C. R., järnhandlare; Lundbom, J. E., urfabrikör; Nilsson, C. R., hamnarbetare.

2. distriktet  
(omfattande förutvarande 2. roten).

*Ordförande.*

Leijonmarck, J. G., assessor.

### Ledamöter.

Gilljam, A. W. T., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, K. G., förrådsvakt; Falk, H. A., handlande; Lagerström, C. A., boktryckare; en vakant.

Suppleanter: Dahlström, J. F. A., maskinist; Brandt, K. L., förste postexpeditör; Runemark, P. S., förste aktuari; Dahlén, G. S., tandläkare.

3. distriktet  
(omfattande förutvarande 3. roten).

*Ordförande.*

Juhlin-Dannfelt, G. F. H. J., överste.

### Ledamöter.

Westerstahl, J. G., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; Carlsson, C. A., maskinist; Holmberg, C. R. A., viktualiehandlare; Lennström, C. A., viktualiehandlare.

Suppleanter: Althoff, J. P. R., köpman; Törnberg, A. O. O:son, signalreparatör, stadsfullm.; Westerdahl, E. A., direktör; Nyholm, H., direktör.

4. distriktet  
(omfattande 7. roten öster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna).

*Ordförande.*

Almer, N., bankkamrerare.



## Ledamöter.

**Larsson, J. S.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **von Hofsten, E. G. N.**, kamrerare; **Nilsson, A.**, flaggunderofficer; **Sjögren, P. A.**, fabrikör; **Skogberg, E. P.**, kamrerare.

**Suppleanter:** **Otergren, J. F.**, direktör; **Sjöstedt, R.**, tandläkare; **Sjögren, P. A.**, ingenjör; **Tersmeden, E. G. B. G.**, jur. kand., e. o. assessor.

### 5. distriktet

(omfattande 7. roten väster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna).

## Ordförande.

**von Dardel, F. E. A.**, tf. byråchef.

## Ledamöter.

**Willgren, C. G.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Sifvert, A. V.**, järnkramhandlare; **Sjöberg, G. A.**, filare; **Sjögren, A.**, direktör; **Svensson, Chr. S.**, direktör.

**Suppleanter:** **Berghel, A.**, prakt. läkare; **Wiberg, G. E.**, platsexpeditör; **Schumacher, C. W.**, direktör; **Norström, C. G.**son, jur. kand., sekreterare hos kyrkogårdsnämnden.

### 6. distriktet

(omfattande 8. roten).

## Ordförande.

**Wassberg, A.**, överlärare.

## Ledamöter.

**Linck, S. M.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Bellström, N. E. G.**, banktjänsteman; **Cederlund, J. A.**, direktör; **Gustafsson, A. E.**, montör; **Lyberg, H. V.**, bageriåkare.

**Suppleanter:** **Hjorth, J. E.**, direktör; **Ohlson, A.**, svarveriåkare; **Söhr, O.**, vaktmästare; **Österlöf, J. A. J.**, häradshövding.

### 7. distriktet

(omfattande 21. roten).

## Ordförande.

**Wassberg, N. A. I.**, jur. kand.

## Ledamöter.

**Ruus, R. A.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Dahl, J. A.**, smed; **Johansson, K.**, möbelsnickare; **Lindberg, A. W.**, kamrerare; **Sahlholm, P. T.**, kaféåkare.

**Suppleanter:** **Lundkvist, F.**, järnsvarvare; **Engman, V. D.**, förman; **Enequist, J. N.**, direktör; **Svedberg, S.**, åkeriåkare.

### 8. distriktet

(omfattande 5. roten).

## Ordförande.

**Grape, A. E.**, auditör, tf. sekreterare i krigshovrätten.

## Ledamöter.

**Carlsson, C. E.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Alve, G. E.**, sekreterare; **Kämpe, K. A.**, byggnadssnickare, stadsfullm.; **Ljungberg, C. A. H.**, byggmästare; **Tholin, C. E.**, ledamot av arbetsrådet.

**Suppleanter:** **Sjöberg, K. M.**, apotekare; **Lundin, A.**, skräddare; **Thunberg, C. J.**, hattmakare; en vakant.

### 9. distriktet

(omfattande 18. roten).

## Ordförande.

**Kinberg, K. H.**, kammarrättsnotarie.

## Ledamöter.

**Derkert, K. G. V.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Klint, J. A.**, fabrikör; **Rudner, A. E.**, möbelsnickare; **Sandberg, J. A.**, byggmästare; **Åberg, A. N.**son, möbelsnickare. **Suppleanter:** **Källén, O. N.**, handlande; **Mattson, D.**, möbelsnickare; **Schaffer, K. H.**, kamrerare; **Granberg, K. G.**, bokbindare.

### 10. distriktet

(omfattande 6. roten).

## Ordförande.

**Johansson, A. W.**, rådman.

## Ledamöter.

**Wingårdh, S.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Köpper, E. H.**, ciselör; **Liljeson, C. L.**, fabrikör; **Lindberg, G. E.**, f. d. hamnfogdeinspektör; **Sellberg, A. Z. L.**, åkeriägare.

**Suppleanter:** **Fredrikson, K. G. A.**, förman; **Ihrmarker, K.**, kamrerare; **Edström, E. O.**, specierhandlare; **Forsberg, V. V.**, målarmästare.

### 11. distriktet

(omfattande 22. roten).

## Ordförande.

**Törneblad, C. G. H.**, jur. kand, bankosekreterare.

## Ledamöter.

**Hjohlmanson, T. H. F.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Fegth, J. P.**, bruksägare; **Hallström, K. L. F.**, snickare; **Kullin, L. J.**, snickeriarbetare; **Olsson, A. A.**, byggnadsingenjör.

**Suppleanter:** **Salén, A. E.**, grosshandlare; **Ericsson, A.**, bageriarbetare; **Johansson, O. W.**, vaktmästare; **Heimbürger, H.**, civilingenjör, tf. byråchef.

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

**12. distriktet**  
(omfattande 27. roten).

*Ordförande.*

**Lilliesköld, E. J. K.**, jur. kand., protokollssekreterare.

*Ledamöter.*

**Holdo, S. H.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, E. O.**, kassör, stadsfullm.; **Odin, S. J.**, handlande; **Seth, O. M. F.**, notarie i domänstyrelsen; **Wallin, H. E.**, kassör.

*Suppleanter:* **Andersson, G.**, järnvägsman; **Lindén, K. J. V.**, ingenjör; **Vogel, A. G.**, tobakshandlare; **Hagberg, E. H.**, typograf.

**13. distriktet**  
(omfattande 30. roten).

*Ordförande.*

**Johanson, V.**, byråchef.

*Ledamöter.*

**Carlson, A. P.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Bengtsson, A.**, kassör; **Bruce, V. O. C.**, apotekare; **Sjöman, E. F.**, grosshandlare; **Söderholm, A. H.**, järnvägstjänsteman.

*Suppleanter:* En vakant; **Nauckhoff, H. T.**, grosshandlare; **Nilsson, C. L.**, disponent; **Ingemårds-son, F. W.**, förgyllare.

**14. distriktet**

(omfattande 26. roten öster om Västmannagatan, St Eriksparken och Norrtullsgatan till stadsplanegränsen).

*Ordförande.*

**Stenberg, J. G. L. Ch.**, revisionskommisarie.

*Ledamöter.*

**Whitlock, A. Hj.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomqvist, C. G.**, byggmästare; **Carli, E. J.**, överlärare; **Söder, C. J. J:son**, sekreterare; **Vestin, K. G.**, snickeriarbetare.

*Suppleanter:* **Almqvist, C. A.**, fabrikör, **Palm, A. A. E.**, kapten; **Mårtensson, K. F. D.**, brandförman; **Ferm, A. V.**, snickare.

**15. distriktet**

(omfattande 26. roten väster om Västmannagatan, St Eriksparken och Norrtullsgatan till stadsplanegränsen).

*Ordförande.*

**Lindskog, H. F.**, revisionskommisarie.

*Ledamöter.*

**Pousard, K. H.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Danielsson, T. Hj.**, möbelsnickare, stadsfullm.; **Forsström, G. M.**

**V.**, skorstensfejarmästare; **Kleist, J. B. A.**, ingenjör; **Lindahl, F. V.**, förste postiljon.

*Suppleanter:* **Lundberg, O. T. V.**, vaktmästare; **Mathson, M. C. R. G.**, revisor; **Hesslin, O. E.**, fabriksföreståndare; **Eriksson, E. G.**, pianoarbetare.

**16. distriktet**  
(omfattande 9. roten).

*Ordförande.*

**Björck, J. E.**, vice häradshövding.

*Ledamöter.*

**Drakenberg, G. A.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Branzell, A.**, överlärare; **Grundström, J.**, bankir; **Johansson, N. J. A.**, byggmästare; **Nord, C. A.**, packningsarbetare.

*Suppleanter:* **Borg, O. T.**, kamrerare; **Eleman, G. E.**, köpman; **Belin, P.**, målarmästare; **Vesström, E. R.**, faktor.

**17. distriktet**  
(omfattande 28. roten).

*Ordförande.*

**Sundberg, A. E. C.**, kansliråd.

*Ledamöter.*

**Thunell, G. A.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Bjurström, D. A.**, grosshandlare; **Dahl, C. F.**, ingenjör; **Larsson, L. O.**, tf. utmätningsman; **Lundeberg, K. W.**, bruksägare.

*Suppleanter:* **Andersson, H. R.**, tf. hamnkapten; **Carlsson, J. A.**, måleriarbetare; **Andersson, B. E.**, sjukbesökare; **Josephson, E. S.**, arkitekt.

**18. distriktet**  
(omfattande 10. roten).

*Ordförande.*

**Rooth, I.**, bankdirektör.

*Ledamöter.*

**Lundström, J. G. M.**, tf. taxeringskommisarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, F.**, direktör; **Hedman, C. E.**, snickeriarbetare; **Lönnqvist, I. P.**, byggmästare; **Rooth, G. F. T.**, f. d. överingenjör.

*Suppleanter:* **Österberg, P. A.**, f. d. specierihandlare; **Hertzberg, J. F.**, bokbinderiarbetare; **Forssner, T. Hj.**, advokat; **Johanson, E.**, grosshandlare.

**19. distriktet**  
(omfattande 11. roten).

*Ordförande.*

**Ekman, A.**, krigsråd.



*Ledamöter.*

**Helström**, J. E., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Carlson**, F., grosshandlare; **Carlstedt**, P., verkmästare; **Pettersson**, J. A., f. d. vinhandlare; **Way**, S. Th. Matthiesen, major.

**Suppleanter**: **Ljungberg**, C. R., major; **Åkerblom**, C. V., byggnadsnickare; **Cervin**, N. H., skräddarmästare, stadsfullm.; **Ekman**, T. A., aktuarie.

20. distriktet

(omfattande 20. roten).

*Ordförande.*

**Rabenius**, N. G. V., docent.

*Ledamöter.*

**Lindström**, R. V., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Dahl**, B. W., byggnadsingenjör; **Eklund**, J. L., fabrikör; **Jonsson**, K. J., snickeriarbetare; **Löfgren**, J. H., hovrätts e. o. notarie.

**Suppleanter**: **Borg**, N., tygförvaltare; **Bengtsson**, R., byggmästare; **Jhansson**, K. W., verk-mästare; **Hasselblad**, S. A. W., krigsråd.

21. distriktet

(omfattande 24. roten).

*Ordförande.*

**Indebetou**, C. D. G., direktör.

*Ledamöter.*

**Wijkman**, A. G., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Erdmann**, F. D., revisor; **Konradson**, A. F., arbetsförmän; **Morén**, S. O. U., byggnadsingenjör; **Waldén**, P. W., grosshandlare.

**Suppleanter**: **Bjuggren**, S. E., överstelöjtnant; **Andersson**, A. F., skomakare; **Svenzon**, C. W., vagnfabrikör; **Andersson**, C. J., grosshandlare.

22. distriktet

(omfattande 15. roten med undantag av söder om Högbergsgatan belägen del av roten).

*Ordförande.*

**Åkerman**, G. A., kansliråd.

*Ledamöter.*

**Fellenius**, K. G. G., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomdahl**, P. A., byggmästare; **Johansson**, A. R., assistent hos svenska stadsförbundet; **Rönnow**, A., direktör; **Sjöberg**, G. A., bokbinderiarbetare.

**Suppleanter**: **Öhrström**, J. A., fabrikör; **Hagelquist**, K. F. P., sjökapt. stadsfullm.; **Was-sén**, C., disponent; **Andersson**, J. F., arbetare.

23. distriktet

(omfattande 16. roten jämte söder om Högbergsgatan belägen del av 15. roten).

*Ordförande.*

**Wallin**, E. H., amanuens.

*Ledamöter.*

**Hanberg**, E. L., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Blom**, K. H. L., advokat; **Eriksson**, B., korrekturläsare; **Hauffman**, K. O. L., civilingenjör; **Larsson**, A. G., hamnarbetare.

**Suppleanter**: **Jansson**, W. A. W., ingenjör; **Uddén**, A. E., vaktmästare; **Jernberg**, B. K. K., byggmästare; **Pettersson**, E. A., sockerbruksarbetare.

24. distriktet

(omfattande 19. roten).

*Ordförande.*

**Tengroth**, B. M., auktionsdirektör.

*Ledamöter.*

**Bayard**, A. E., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomdahl**, K. E., byggmästare; **Lindqvist**, O. S., handlande; **Rundgren**, K. H. T., juvelerare; **Rydén**, O. B., lärare vid högre folkskolan.

**Suppleanter**: **Nordenström**, L. J., byggmäs-tare; **Janson**, G. E., grosshandlare; **Starck**, P. O., hyresintendent; **Kvist**, A. E., renhållningsar-betare.

25. distriktet

(omfattande 31. roten).

*Ordförande.*

**Nordwall**, B. I. S., tf. finanssekreterare.

*Ledamöter.*

**Öberg**, S. A., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Anderson**, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; **Ericsson**, C. Th., handlande; **Eriksson**, E. W., kopparslagarför-man; **Lind**, J. T., tf. hamnfogdeinspektör.

**Suppleanter**: **Persson**, B. J., direktör; **Eklind**, K., apotekare; **Blomberg**, E., skrädderiarbetare; **Gahn**, H. H. A. C., förste aktuarie.

26. distriktet

(omfattande 12. roten).

*Ordförande.*

**Westin**, Hj., intendent.

*Ledamöter.*

**Loja**, P. M., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Backman**, C. A., di-rektör; **Hallgren**, L. G., järnkramhandlare; **Ljungberg**, P. G. L., handelsarbetare; **Svensson**, G. A., byggmästare.

**Sf.**  
**valda**  
**led.**  
**och**  
**rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

*Suppleanter:* **Ericsson, J. E.**, direktör; **Weideman, K. O.**, åkeriföreståndare; **Berndtson, C. F.**, chaufför, stadsfullm.; **Thelander, F. A. V.**, disponent.

27. distriktet  
(omfattande 13. roten).

*Ordförande.*

**Olofsson, C. E.**, byråchef.

*Ledamöter.*

**Lindqvist, E. G.**, tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Fröander, S. G.**, kontorschef; **Johansson, A.**, direktör i kooperativa förbundet; **Karlström, K. H. E.**, grosshandlare; **Söderström, A. F.**, skeppsstuvare.

*Suppleanter:* **Andrén, J. C.**, specerihandlare; **Schön, A. F.**, assistent; **Elméus, C. K. J.**, arkitekt, stadsfullm.; **Ekwall, N. J. A.**, skräddarmästare.

28. distriktet  
(omfattande 14 roten jämte norr om Skånegatan belägen del av 36. roten).

*Ordförande.*

**Fredin, G. E.**, jur. kand., biträdande fondbörsledare.

*Ledamöter.*

**Asplund, O. I.**, tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Gard, A. F.**, advokat; **Gustafson, K. G.**, gårdsoförmän; **Karlsson, C. Th.**, värmeledningsskötare; **Samuelsson, G. A.**, vagnmakare.

*Suppleanter:* **Billig, J. M. A.**, stadsbokhållare; **Andersson, E. V.**, bryggeriarbetare; **Lundin, H.**, telefonreparatör; **Thunell, J. W.**, byggmästare.

29. distriktet  
(omfattande 25. roten jämte söder om Skånegatan belägen del av 36. roten).

*Ordförande.*

**Rosenblad, C. J. E.**, överste.

*Ledamöter.*

**Georgii, N. H.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Friberg, K. A.**, verkmästare; **Hellström, J. S.**, kamrerare; **Piehl, C. G. F.**, direktör; **Sundström, K. O.**, amanuens.

*Suppleanter:* **Eriksson, K. A. R.**, möbelsnickare; **Hedström, N. W.**, grosshandlare; **Lindqvist, F. O.**, handlande; **Johansson, O.**, cigarrarbetare.

30. distriktet  
(omfattande 4. roten).

*Ordförande.*

**Harring, K. G.**, rådmän.

*Ledamöter.*

**Tägtström, C. I. A.**, tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Bastholm, J. B.**, inkassare; **Haglund, P. A.**, kassör; **Olson, G.**, specerihandlare; **Staf, O. L.**, kakelugnsmakare.

*Suppleanter:* **Lindqvist, G. V. A.**, maskinarbetare; **Griberg, K. A. D.**, bokhandlare; **Philip, A. L.**, ingenjör, direktör; **Schreuder, F.**, fabriksidkare.

31. distriktet  
(omfattande 17. roten).

*Ordförande.*

**Ekman, S. H.**, kammarskrivare.

*Ledamöter.*

**Rosell, C. E.**, tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); **Hansson, E.**, byggmästare; **Karlsson, A. F.**, järnarbetare; **Pettersson, C. E.**, arbetsförmän; **Sjöholm, G. E.**, grosshandlare.

*Suppleanter:* **Engström, G. H.**, vaktmästare; **Kihlberg, A. R.**, järnvägstjänsteman; **Svensson, C. A. O.**, stationskarl; **Wallberg, K. V.**, bageriidkare.

32. distriktet  
(omfattande 23. roten).

*Ordförande.*

**Lindberg, J. R.**, byråchef.

*Ledamöter.*

**Lamby, B. A.**, tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, M.**, cigarrhandlare; **Askelöf, I. T.**, aktuarie; **Holm, J. A.**, metallarbetare; **Lindahl, C. J. F.**, skorstensfejarmästare.

*Suppleanter:* **Edlund, F. A. E.**, snickare; **Isaksson, G. A.**, fabrikör; **Svensson, A. E.**, smed; **Friberg, G. L.**, direktör.

33. distriktet  
(omfattande 29. roten).

*Ordförande.*

**Seedoff, A. M. A.**, fabriksförvaltare.

*Ledamöter.*

**Wedberg, W. J.**, tf. taxeringsassistent (utsedd av överståthållarämbetet); **Hildestrand, B. S.**, grosshandlare; **Eén, O. B. L.**, verkmästare; **Jonasson, C. E.**, fastighetsägare; **Larsson, J. A. C.**, förman.

*Suppleanter:* **Brunnberg, S. G.**, köpman; **Stjärnberg, F. O.**, järnarbetare; **Fredelius, L. Hj.**, aktuarie; **Pettersson, C. A. H.**, metallarbetare.



34. distriktet  
(omfattande 32. och 33. rotarna).

### Ordförande.

Granlund, S. J. R. W., kamrerare.

### Ledamöter.

Friberg, A. R., tf. taxeringskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, E. G., direktör; Arvidson, O. A., lantbrukare; Björkman, C. O., tillsyningsman; Hultgren, A. W., fastighetsägare; Johansson, O. L., brädgårdsarbetare; Kjellqvist, C. J., lantbrukare; Nilsson, C. R., kassör, stadsfullm.; Rydén, O. E., roteuppbördsman.

*Suppleanter:* Jonsson, J., banktjänsteman; Eriksson, J. G., ingenjör; Lantz, W. G. G:son, tulltjänsteman; Gustafsson, A. J., fastighetsägare; Sandberg, T., sjukgymnast; Höökenberg, A. P. W., f. d. verkställare; Lindquist, H., bokhållare; Petersson, C. O., målare.

35. distriktet  
(omfattande 34. roten).

### Ordförande.

Carlson, A. G., ingenjör.

### Ledamöter.

Lundqvist, E. B., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Blomqvist, S. E. G., mekaniker; Kling, F. A., byggmästare; Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef, stadsfullm.; Staaf, C. S. A:son, byggnadsarbetare; Wallin, J. A., roteuppbördsman; Öberg, C. E., ingenjör.

*Suppleanter:* Johansson, K. A., snickare; Sandberg, C. A. J:son, förmän; Enér, H. J. V., ingenjör; Hedberg, J. A., gjutare; Kratz, A. R. J:son, plåtslagare; Andersson, K. A., byggnadssnickare.

36. distriktet  
(omfattande 35. roten).

### Ordförande.

Smedmark, H. G. L., e. byråchef.

### Ledamöter.

Haglund, A. F. V., tf. taxeringsassistent (förordnad av överståthållarämbetet); Ljungholm, C. A., advokat, hovauditor; Pålman, A. E., stadsingenjör; Sandström, A. T. V., överlärare; Sahlberg, J. P., verkställare.

*Suppleanter:* Jonsson, O. J., lokalföreståndare; Rustige, F. J. H., ingenjör; Johansson, J. B., handlande; Pettersson, A. G., snickare.

## Prövningsnämnden.

Såsom klagoinstans över taxeringsnämndernas uppskattningar fungerar prövningsnämnden, till vilken överståthållarämbetet utser ledamö-

ter bland därtill av taxeringsnämnderna föreslagna personer. Ordförande är överståthållaren.

### Ordförande.

Överståthållaren.

### Ledamöter.

Val till ledamöter i prövningsnämnden för rättas ej, förrän taxeringsnämnderna avslutat sin verksamhet, d. v. s. i slutet av juni månad.

## Uppskattningsnämnder för bestämmande av markvärde.

Enligt kungl. förordningen den 28 maj 1920 skall för bestämmande av markvärde att tjäna till ledning vid eventuell taxering till jordvärde eller jordrättestegringsskatt verkställas uppskattningsnämnder, i den ordning, förordningen närmare bestämmer. Uppskattningen skall verkställas av uppskattningsnämnden, en var inom dess distrikt. I Stockholm äger överståthållarämbetet bestämma antalet nämnder samt distriktsindelningen. Varje nämnd skall utgöras av ordförande och fyra ledamöter, av vilka ordföranden och tvänne ledamöter utses av överståthållarämbetet och de båda återstående väljas av stadsfullmäktige. För varje ledamot skall i enahanda ordning utses en suppleant. Till ledamöter och suppleanter böra utses sådana personer, som kunna anses äga erforderlig sakkunskap och noggrann kännedom om stadens fastighets- och affärsförhållanden; och skall av de av stadsfullmäktige utsedda ledamöterna den ene jämte hans suppleant vara fastighetsägare.

Genom kungörelse den 12 aug. 1920 förordnade överståthållarämbetet om stadens indelning i elva uppskattningsdistrikt. Samtidigt härmed förordnade ämbetet ordförande och två ledamöter jämte suppleanter för varje distrikt. Stadsfullmäktiges val av ledamöter ägde rum den 18 okt. 1920 (fyllnadsval den 21 dec. s. å.).

Då enligt kungl. förordningen den 28 maj 1920 uppskattningsnämnd bör hava avslutat sitt arbete före den 1 mars 1921, har det ej ansetts behöfligt att här intaga förteckning å ordförande, ledamöter och suppleanter i resp. nämnder, utan hänvisas härför till överståthållarämbetets kungörelse den 12 aug. 1920 och stadsfullmäktiges protokoll för år 1920 sid. 300 och 395.

Enligt ovannämnda kungl. kungörelse skall för Stockholms stad tillsättas en *granskingsnämnd*, med uppgift att granska uppskattningen samt pröva och avgöra anförda besvär eller framställda anmärkningar i anledning av uppskattningsnämndernas beslut.

Granskningsnämnd skall bestå av överståthållaren såsom ordförande samt minst sex och högst femton andra ledamöter, vilka överståthållarämbetet utser bland uppskattningsnämndernas medlemmar. Nämndens arbeten böra vara avslutade före den 1 nov. 1921.

Granskningsnämnd för Stockholms stad har ännu ej utsetts av överståthållarämbetet.

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.

## Pensionsnämnderna.

Tanken att genom försäkring i någon form skapa de mindre bemedlade en sorgfri ålderdom på annan väg än genom fattigvården började redan vid 1800-talets ingång framföras i den svenska riksdagen. Den moderna socialförsäkringsens historia i vårt land börjar dock först med Adolf Hedins år 1884 väckta förslag om ålderdomsförsäkring för arbetare. Samma år tillsattes den s. k. »*äldre arbetareförsäkringskommittén*», som år 1889 var färdig med sitt förslag om obligatorisk ålderdomsförsäkring för varje svensk undersåte. Förslaget framlades aldrig för riksdagen. I stället tillsatte kungl. maj:t 1891 den s. k. »*nya arbetareförsäkringskommittén*». Dess förslag, som var uppgjort efter tysk förebild och avsåg endast lönearbetare, blev icke antaget av riksdagen, som emellertid samtidigt beslöt avsättande av en fond till ålderdomspensionering. Dylik avsättning har sedan skett årligen och den s. k. *arbetareförsäkringsfonden* beräknades 1914 uppgå till nära 36 milj. kr. År 1907 tillsattes den s. k. »*ålderdomsförsäkringskommittén*», som år 1912 avgav sitt betänkande. Vid 1913 års riksdag vann frågan slutligen en lösning genom antagandet av lagen om allmän pensionsförsäkring, i det väsentliga byggd på ålderdomsförsäkringskommitténs förslag.

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring, med ändringar av den 11 sept. 1914, 8 juni 1915, 17 juni 1916, 14 och 19 juni 1917, 28 juni 1918, 19 mars, 11 juni, 9 juli och 19 nov. 1920, stadgar, att en var svensk man och kvinna skall såsom regel genom erläggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till erhållande av pension. Försäkringen, som sålunda avser hela befolkningen, ej endast arbetare, bekostas dels av allmänna medel, dels av avgifter från de försäkrade. De senare utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kr. av varje arbetsför person fr. o. m. det år, under vilket han fyller 16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift*, beroende på vederbörandes inkomst. För inkomst av 600—799 kr. utgår den senare avgiften med två kr., för inkomst av 800—1,199 kr. med fem och för inkomst av 1,200 kr. och däröver med tio kr. Undantagna från avgiftsplikt äro vissa ordinarie statstjänstemän med rätt till statlig pension, delägare i vissa pensionsinrättningar, ordinarie innehavare av prästerliga tjänster, ävensom hustrur till sålunda undantagna, varjämte kungl. maj:t kan meddela undantag även för andra i statens tjänst anställda, vilka på grund av sin anställning äro tillförsäkrade pension. Grundavgifterna uppbäras i samband med kommunalutskylderna av kommunerna, som äro ansvariga för beloppens inbetalande till pensionsfonden, de övriga som regel i samband med kronoutskylderna. I Stockholm erläggas dock, jämlikt kungl. brevet den 13 juni 1919,

även samtliga grundavgifter i samband med kronouppbördsstämmen.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därförinnan inträffad varaktig oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension* — för man 30 % och för kvinna 24 % av pensionsavgifternas sammanlagda belopp — dels i vissa fall av *pensionstillägg*, nämligen för pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen, och vilkens årsinkomst icke uppgår till för man 300 och för kvinna 283 kr.

Pensionstillägget uppgår till högst 150 kr. för man och 140 kr. för kvinna, med avdrag av sex tiondedelar av det belopp, varmed pensionstagarens årsinkomst överstiger 50 kr. Pensionstillägget, som på grund av ändrade ekonomiska förhållanden, bedrägligt förfarande, försummade avgifter etc. kan ändras till sitt belopp eller indragas, höjes med 0.08 % för varje krona av till fullo erlagda avgifter. Dessutom utgår särskilt pensionstillägg till pensionsberättigad änking, änka eller ogift kvinna, ävensom äkta makar, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja minderåriga barn, med 75 kr. för varje barn med vissa avdrag efter ovan omförmälda grunder. Kostnaden för pensionstilläggen bestrides till  $\frac{3}{4}$  av staten och till  $\frac{1}{4}$  av landsting och kommuner.

Till den som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen, ävensom till den som senare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, liksom ock till icke pensionsberättigad änking, änka, ogift kvinna eller äkta makar, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja barn under 15 år, utgår *understöd* enligt för pensionstillägg gällande grunder.

En del övergångsstadganden i lagen inskränka här ovan angivna pensions- och understödsbelopp för de närmaste åren samt för personer, som vid lagens ikraftträdande redan fyllt 67 år eller då försörjdes av enskilda (fullständigt eller med bidrag av fattigvården). Helt undantagna från lagens tillämpning äro efter 1915 års lagändring endast personer, som vid lagens ikraftträdande (1914) fullständigt omhändertagits av fattigvården eller vålgörenhetsinrättningar.

En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter, varom närmare stadgats i k. kung. den 31 dec. 1917, med ändring den 4 juni 1920.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöras dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd, men kan kommun delas i flera pensionsdistrikt med var sin nämnd, liksom även flera kommuner kunna sammanslås till ett distrikt. Ordförande och dennes suppleant utses av vederbörande konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år).



Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder, är i besittning av medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Ledamöterna ävensom ordföranden och dennes suppleant kunna av kommunen tillerkännas arvode med högst 4 kr. per sammanträde; ordföranden kan dessutom tilldelas särskilt arvode. Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet uträknas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Stadsfullmäktige beslöt den 29 sept. 1913, att staden skulle delas i 30 pensionsdistrikt. Den 19 november 1917 beslöt stadsfullmäktige emellertid inskränka distriktens antal till 15. Arvode utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 sept. 1913 och 6 dec. 1915 till ordförande, suppleant för ordförande samt ledamöter med 4 kronor per sammanträde. Dessutom utgår fr. o. m. år 1920 och tillsvidare enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1920 till pensionsnämndernas ordförande särskilt arvode (innefattande även anslag till skrivhjälp), beräknat efter 700 kr. för år för vart och ett av 1.—14. pensionsdistrikten och efter 350 kr. för 15. distriktet.

Nuvarande ledamöter och suppleanter i pensionsnämnderna hava utsetts av stadsfullmäktige den 3 dec. 1917 och 17 dec. 1919, varjämte kompletteringsval hava ägt rum den 14 jan., 18 mars och 13 maj 1918, den 13 jan., 17 febr., 19 maj och 20 okt. 1919, den 16 febr., 7 april, 17 maj, 18 okt. och 15 nov. 1920 samt den 7 mars 1921. Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot (vilket här nedan anges genom att suppleanterna uppräknas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro).

Ett gemensamt arkiv och register för de olika pensionsnämnderna i Stockholm har efter öfverskommelse med drätselnämnden anordnats av föreningen för välgörenhetens ordnande i anslutning till dess registerbyrå (se sid. 300).

**Författningar.** Lag den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändringar den 11 sept. 1914, 8 juni 1915, 17 juni 1916, 14 och 19 juni 1917, 28 juni 1918 samt 19 mars, 11 juni, 9 juli och 19 nov. 1920. K. kungörelse den 31 dec. 1918 ang. sättet och tiden för utbetalning av pension och understöd jämlikt lagen den 30 juni 1913 om allmän pen-

sionsförsäkring. K. instruktion för pensionsnämnderna den 31 dec. 1918.

### 1. distriktet (omfattande 1. och 7. rotarna).

#### Ordförande.

**Axelsson, Lilly M.**, fröken. Mottagning: Storkyrkobrinken 11, *St.*, 1. och 3. lördagen i varje månad 3,30—4,30 e. m.

**Suppleant: Sundqvist, Alma M. K.**, prakt. läkare (se nedan).

#### Ledamöter.

**Carlsson, J. A.**, måleriarbetare; **\*Hellman, J. A.**, hamnfogde; **\*Jordman, E.**, övermaskinist; **Liljen-sköld, J.**, poliskonstapel; **\*Sjöberg, G. A.**, filare; **Sundqvist, Alma M. K.**, prakt. läkare (se ovan).  
**Suppleanter: Weideman, K. O.**, åkeriföreståndare; **\*Hansen, Olga L. A.**, fattigvårdsdiakonissa; **\*Schumacher, G. V.**, direktör; **Vidén, K. L. A:son**, poliskonstapel; **\*Thurnell, K. J. A. J:son**, stuvveriförman; **Adolfsson, G. A.**, privatdetektiv.

### 2. distriktet (omfattande 2. och 3. samt 5. och 18. rotarna).

#### Ordförande.

**af Klintberg, Gertrud M. K.**, föreståndarinna, stadsfullm. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10, *C.*, måndagar 10—11 f. m.  
**Suppleant: Svanberg, A. E.**, tf. komminister.

#### Ledamöter.

**Asproth, J. K.**, aktuarie, stadsfullm.; **\*Carlsson, C. A.**, maskinist; **\*Eneman, O. F. L.**, bokhållare; **Palmqvist, G. T.**, direktör; **Sundström, Ingrid**, fröken; **\*Thårén, C. G. A:son**, roteuppbördsman.

**Suppleanter: Kämpe, K. A.**, byggnadssnickare, stadsfullm.; **\*Engström, f. Karlsson, A. E.** (Elin), fru, kontorsbiträde; **\*Ericzén, G. Hj. A.**, verkmästare; **Wessman, f. Svensson, Signe A. M.**, fru; **Laurent, f. Bergstrand, Lilly J. C.**, fru; **\*Hansson, Ingeborg**, fattigvårdsdiakonissa.

### 3. distriktet (omfattande 8. och 21. rotarna).

#### Ordförande.

**Lignell, E.**, komminister. Mottagning: Johannes pastorsexp., Kammakaregatan 12, *Va.*, torsdagar 6—7 e. m.

**Suppleant: Ljungström, A. G.**, jur. kand., tf. sekreterare (se nedan).

#### Ledamöter.

**Bellström, N. E. G.**, banktjänsteman; **Hoffsten, C. D.**, bokförläggare; **\*Lindgren, K. J. O:son**, snickare; **\*Ljungström, A. G.**, jur. kand., tf. sekreterare (se ovan); **Vigren, O. R.**, mekanisk arbetare; **\*Åberg, A. N:son**, möbelsnickare.



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

*Suppleanter:* Dahl, J. A., smed; Albihi, K. J. A., ingenjör; \*Sahlholm, G. L. S. P., snickarmästare; \*Engman, V. D., förman; Andersson, C. (Lina), fattigvårdssyster; \*Johansson, K., möbelsnickare.

4. distriktet  
(omfattande 6. och 22. rotarna).

### Ordförande.

Lindberg, G. E., f. d. hamnfogdeinspektör. Mottagning: Matteus folkskola (lärarorummet), Norrtullsgatan 18, Va., 1. och 3. tisdagen i varje månad 7—8 e. m.

*Suppleant:* Löfgren, A., sekreterare (se nedan).

### Ledamöter.

Hallström, K. L. F., snickare; Hüttner, M. S., grosshandlare; \*Johansson, Ruth H. G., fattigvårdsskolelärare; Lindholm, E. M., disponent; \*Löfgren, A., sekreterare (se ovan); \*Weidenhielm, C. A., syssloman.

*Suppleanter:* Staël von Holstein, Ch. Mathilda, advokat, stadsfullm.; Arvidson, C. F., målarmästare; \*Wester-Hallberg, M. (Malin), prakt. läkare; Kollberg, G. N., avdelningschef; \*Björklund, S. S:son, kassör; \*Lilliehörn, P. F. P., amanuens.

5. distriktet  
(omfattande 26., 27. och 30. rotarna).

### Ordförande.

Palm, A. A. E., kapten. Mottagning: uppbördslokalen, Övre Observatorieplan 1, Va., 1. och 3. torsdagen i varje månad 9—9,30 f. m.

*Suppleant:* Lindskog, H. F., revisionskommisarie (se nedan).

### Ledamöter.

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; \*Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; Forsell, J. A. S:son, expeditjonsförare; Lindskog, H. F., revisionskommisarie (se ovan); \*Nilsson, C. L., disponent; \*Vestin, K. G., snickeriarbetare.

*Suppleanter:* Brag, C. G. A., arkitekt; \*Mallmin, K. H., direktör; Wallin, H. E., kassör; Widforss, P. L., direktör; \*Nilsson, P. E., direktör; \*Gustafsson, J. G., snickare.

6. distriktet  
(omfattande 9., 10. och 28. rotarna).

### Ordförande.

Hårleman, J. A. M., major. Mottagning: Engelbrekts församlingshus, kyrkovärdarnas exp. (mellanterrassen), Östermalmsgatan 67, Ö., 1. och 3. torsdagen i varje månad 6—7 e. m.

*Suppleant:* Wollert, A. R., byrådirektör i försäkringsinspektionen.

### Ledamöter.

Grönberg, S. F., bokbindare; Mellin, Jetty H. E., fattigvårdsskolelärare; \*Rogberg, O. E., regementspastor; \*Sköldberg, H., ingenjör; Wikström, E. E., överkrigsfiskal, stadsfullm.; \*Åbergsson, Anna M. A., assistent.

*Suppleanter:* Hertzberg, J. F., bokbinderiarbetare; Larsson, L. O., tf. utmättningsman; \*Janson, J., magasinsförman; \*Palmqvist, L., byggnadssnickare; Lind, N. G. C., bokhållare; \*Virgin, f. Gadd, Ida S., fru.

7. distriktet  
(omfattande 11., 20. och 24. rotarna).

### Ordförande.

Törnell, E. R., registrator. Mottagning: pastors-exp., Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj., torsdagar 4—5 e. m.

*Suppleant:* Falkenberg, C. A. E., frih., major.

### Ledamöter.

Andersson, K. J., renhållningsarbetare; Mårtenson, M., fanjunkare; \*Olofson, K. G., bokbindare; \*Rosenblad, G. O. N., jur. kand., kapten; Stendah, O., civilingenjör; \*Sundholm, A. Eugenie, fröken.

*Suppleanter:* Berggren, C. Hj., bokhållare; Königsberg, Elsa Ch., församlingsdiakonissa; \*Holmgren, C. J. A., stadsbud; \*Pramberg, J. J. G., byråchef; Johansson, K. J., köpman; \*Walin, Ingeborg M., föreståndarinna.

8. distriktet  
(omfattande 15. och 19. rotarna).

### Ordförande.

Starck, P. O., hyresintendent. Mottagning: Stora Nygatan 2 A, St., onsdagar 6—7 e. m.

*Suppleant:* Högner, E. F. R., sekreterare i generalpoststyrelsen.

### Ledamöter.

Andersson, A. G., avsynare; Aurell, F. W., skohandlare; \*Edmark, J. V., tillsyningsman; Ekebohm, N. K. K., bokhållare; \*Göransson, Th. W., handlande; \*Rissén, Hj. R., tulltjänsteman, stadsfullm.

*Suppleanter:* Bachman, C. N., köpman; Sjöberg, G. A., bokbinderiarbetare; \*Johansson, A. K. (Stina), fosterbarnsinspektis; Zetterlund, G. E., aktuarie; \*Olson, T. Maria, folkskollärarinna; \*Löfgren, W. E., sjökapten.

9. distriktet  
(omfattande 16. och 31. rotarna).

### \*Ordförande.

Andrée, J. E., förste postexpeditör; t. Enschede 39. Mottagning: Maria folkskola, Volmar Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1. och 3. onsdagen i varje månad 5,30—6,30 e. m.

*Suppleant:* Gard, A. F., advokat.



### Ledamöter.

**Engström**, C. J., järnsvarvare; **Ericsson**, C. Th., handlande; **\*Masreliez**, Anna M. E., fröken; **Nilsson**, J., folkskollärare; **\*Nyrén**, C., föreståndare för Hem för eländiga; **\*Skäländer**, O. A., bryggeriarbetare, stadsfullm.

**Suppleanter:** **Anderson**, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; **Avén**, C. O., f. d. polisöverkonstapel; **\*Wällgren**, Anna K., fattigvårdsdiakonissa; **Björklund**, C. R., disponent; **\*Grönberg**, B. G., smedsmästare; **\*Jacobsson**, C. N., redaktionssekreterare.

#### 10. distriktet

(omfattande 13., 14. och 36. rotarna).

### Ordförande.

**Johnsson**, C. E., försäkringsagent. Mottagning: folkskoleexpeditionen, Tjärhovsgatan 15, Sö., torsdagar 6—7 e. m.

**Suppleant:** **Björkman**, C. A. J., sekreterare hos fastighetsnämnden (se nedan).

### Ledamöter.

**\*Björkman**, C. A. J., sekreterare (se ovan); **Brunzell**, O., möbelhandlare; **Johansson**, Ida J., folkskollärarinna; **\*Ljungberg**, P. G. L., handelsarbetare; **Ringström**, H. G. N., glasmästare; **Samuelsen**, G. A., vagmakare.

**Suppleanter:** **\*Fager**, J. M., kriminalkonstapel; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; en vakant; **\*Karlsson**, C. Th., värmeledningsskötare; **Beckstrand**, Stina J., folkskollärarinna; **\*Ljungberg**, f. Östergren, J. (Hanna), fru.

#### 11. distriktet

(omfattande 12. och 25. rotarna).

### Ordförande.

**Fellenius**, K. G. G., tf. taxeringskommissarie. Mottagning: uppbördslokalen, Götgatan 1, Sö., måndagar 9—10 f. m.

**Suppleant:** **Brusén**, N. G., syssloman.

### Ledamöter.

**Andersson**, A. L. (Lisen), fattigvårdsdiakonissa; **Engberg**, J. A. A., murare; **Frisk**, A. R., vaktmästare; **\*Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.; **\*Tilly**, E. G., kamrerare; **\*Liljebäck**, E. S., tapetserare.

**Suppleanter:** **Dalborg**, M., barnhemsföreståndare; **Berndtson**, C. F., chaufför, stadsfullm.; **Reinwall**, J. A., tullvaktmästare; **\*Pettersson**, C. A., specerihandlare; **\*Ahlfeldt**, A. T., bleckslagare; **\*Hedström**, N. W., grosshandlare.

#### 12. distriktet

(omfattande 4. och 17. rotarna).

### Ordförande.

**Fischer**, C. G. H., jur. kand., sekreterare. Mottagning: polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., C., onsdagar 7—8 e. m.

**Suppleant:** **Wahlstedt**, A. J. G., fältläkare (se nedan).

### Ledamöter.

**Bastholm**, J. B., inkassare; **Hansson**, E., byggmästare; **\*Lindstedt**, f. Petersson, Ebba A., fru; **\*Olsson**, G. Hj., förtennare; **\*Wahlstedt**, A. J. G., fältläkare (se ovan); **Winkler**, E. S., postmästare.

**Suppleanter:** **Bille**, C. V., bryggmästare; **Hermansson**, K. T. E., vaktmästare; **\*Lindgren**, Ch. Wilhelmina, rosettsömmerska; **\*Berg**, Märta, lärarinna; **\*Wallberg**, K. V., bageriidkare; **Lindblom**, S. Hj., tillsyningsman.

#### 13. distriktet

(omfattande 23. och 29. rotarna).

### Ordförande.

**Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare. Mottagning: Kungsholmens realskola, n. b. t. h., C., fredagar 7—8 e. m.

**Suppleant:** **Djurling**, K. H., direktör.

### Ledamöter.

**Björklund**, Ida S., fattigvårdsdiakonissa; **\*Sjöholm**, Svea, prokurist; **Ståhl**, A. E., filare, stadsfullm.; **\*Ståländer**, Helena A. J., bryggeriarbeterska; **Svensén**, O. W., polisöverkonstapel; **\*Thimgren**, B. O. V., banktjänsteman.

**Suppleanter:** **Eén**, O. B. L., verkmästare; **\*Frisk**, K. G. A:son, filare; **Holm**, J. A., metallarbetare; **\*Larsson**, J. A. C., förman; **Samuelsen**, H. F., bageriidkare; **\*Lundqvist**, K. A., cigarrhandlare.

#### 14. distriktet

(omfattande 32., 33. och 34. rotarna).

### Ordförande.

**Söderberg**, N. E., handelsträdgårdsmästare, stadsfullm. Mottagning: fattigvårdsstyrelsens lokal, kommunalhuset, Liljeholmen, 1. och 3. tisdagen i varje månad 6—8 e. m.

**Suppleant:** **Sandberg**, C. A. J:son, förman (se nedan).

### Ledamöter.

En vakant; **Hultman**, I. M., handlande; **\*Johansson**, O. L., brädgårdsarbetare; **\*Löfgren**, A. F., arbetsförmän; **Milliander**, f. Johansson, Anna Ch., fru; **\*Sandberg**, C. A. J:son, förman (se ovan).

**Suppleanter:** **Nilsson**, H. S., faktor; **Wiman**, Anna M., arbetsstugeförestånderska; **\*Persson**, Ingeborg, fattigvårdssyster; **\*Rydén**, O. E., roteuppbördsman; **Eriksson**, C. E., auktionsvaktmästare; **\*Kling**, F. A., byggmästare.

#### 15. distriktet

(omfattande 35. roten).

### Ordförande.

**Collin**, N., direktör. Mottagning: lådfabrikens kontor, Margretelund, Bromma, vardagar 9 f. m. —3 e. m.

Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.



**Sf. valda** *Suppleant: Olsson, S. R., folkskollärare.*

**led.** *Ledamöter.*

**och** *\*Gustafsson, K. O., byggnadssnickare; Klefbäck, Sigrd M., fattigvårdssyster; \*Lindberg, J. A. J:son, vedgårdsförman; Norström, K., kommissarie; \*Persson, A., järuarbetare; Schölen, C. J., stämmingsman.*

**rev.** *Suppleanter: \*Eriksson, K. H., snickare; Videfors, G. J., folkskollärare; \*Eriksson, J. R., grovarbetare; Ingelsson, Hj. F., järnarbetare; \*Bergstedt, Nanny M., fröken; Larsson, C. J., direktör.*

### Pensionsstyrelsens ombud.

#### 1. området

(omfattande 1.—4. samt 6. och 7. pensionsdistrikten).

**Moberg, P. O.,** läroverksadjunkt.

#### 2. området

(omfattande 5., 12., 13. och 15. pensionsdistrikten).

**Moberg, P. O.,** läroverksadjunkt.

#### 3. området

(omfattande 8.—11. samt 14. pensionsdistrikten).

**Petri, Hj. M.,** syssloman.

### Hyresnämnderna.

*Myntgatan 4, St.; rt. och st.: »hyresnämnderna»; expeditionstider: se nedan.*

Efter förslag av statens bostadskommission utfärdade kungl. maj:t den 5 maj 1916 en förordning om medling i hyrestvister, som bl. a. gav stadsfullmäktige i städer med brist på smålägenheter rätt att tillsätta hyresnämnder. Dessa fingo till uppgift att medla mellan husägare och hyresgäster ävensom att i övrigt söka motverka oskälig hyresökning beträffande smålägenheter. I Stockholm inrättades tvenne dylika nämnder genom stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1916.

Det alltjämt försämrade läget på bostadsmarknaden och de på sina håll högst avsevärda hyresstegringarna gjorde emellertid en utvidgning av hyresnämndernas verksamhet önskvärd. En sådan kom också till stånd genom lagen den 25 maj 1917 med vissa bestämmelser mot oskälig hyresstegring. Genom denna lag utsträcktes hyresnämndernas verksamhet från att hava varit enbart medlande till att omfatta direkt reglering av hyresbeloppen. Lagen förnyades sedermera, i delvis förändrad form, den 14 juni 1918, den 19 juni 1919 och den 30 juni 1920.<sup>1)</sup> De huvudsakligaste bestämmelserna i sistnämnda datum utfärdade lag, vilken äger giltighet t. o. m. den 31 dec. 1921 äro följande.

Samtliga slag av omöblerade lägenheter (med lägenhet avses varje utrymme inom byggnad)

kunna, efter framställning från hyresvärd, hyresgäst eller hyressökande eller på nämndens eget initiativ, bliva, med undantag för hyresbeloppet vid första uthyrning, föremål för nämndernas reglerande verksamhet genom åsättande av skälig hyra. Överstiger emellertid hyra för lägenhet, som varit uthyrd före den 1 oktober 1916, den före sagda dag senast gällande hyran med högst 50 % — i 1919 års lag 25 och i 1918 års lag 15 % — eller annan lägre gräns, dock lägst 40 % varom socialstyrelsen, på framställning av hyresnämnd, med hänsyn till särskilda förhållanden inom hyresnämndens verksamhetsområde förordnar, upptages sådan hyresförhöjning icke till prövning, såvida ej lägenheten är av mindervärdig beskaffenhet. För värmeledningshus skall hyresnämnden särskilt fastställa dels grundhyra, dels ersättning för uppvärmning och varmvatten. Vid fleråriga hyreskontrakt i värmeledningshus kan hyresnämnd på ansökan fastställa ökad ersättning för värme och varmvatten, om sådan betingas av sedan kontraktets tecknande inträdd stegring i bränslekostnaderna. Till uppsägning från hyresvärds sida av hyresavtal om omöblerad lägenhet för hyresreglering erfordras i regel icke hyresnämnds samtycke: sådant fordras däremot för uppsägning i annat syfte. Kontrakt utan uppsägningstid skola inom viss tid underställas hyresnämnds prövning, varvid nämnden äger rätt förordna om viss uppsägningstid; underställes ej kontrakt sådan prövning, är hyresvärden bunden vid en uppsägningstid av i regel tre månader. Bostadslägenhet får icke utan nämndens medgivande tagas i bruk för annat ändamål, ej heller lägenhet uthyras möblerad, som tidigare icke varit i sådant skick uthyrd. 1920 års hyresstegringslag giver däremot icke hyresnämnd befogenhet att för tiden efter den 1 okt. 1921 reglera hyror i sådana hus, som icke varit tagna i bruk den 25 maj 1917 eller tidigare. Jämväl affärslokaler äro, med visst undantag, fria från lagens verkningar i fråga om hyresreglering och uppsägning fr. o. m. den 1 okt. 1921. Rivning av bostadshus och i vissa fall ändringsarbete i lägenhet förutsätta vidare hyresnämnds tillstånd. I lagen ingå även bestämmelser om bostadsförmedling för smålägenheter och i samband därmed obligatorisk anmälan om hyresledighet och ingångna hyresavtal samt bestämmelser om överklagande av hyresnämnds beslut m. m. Bland straffbestämmelserna stadgas bl. a. böter för hyresvärd, som fordrar eller mottager högre vederlag för lägenhet, än som av hyresnämnd bestämts, ävensom för den, som vid överlåtelse av lägenhet eller förmedling av uthyrning fordrar eller mottager högre provision, än utfärdad taxa medger (i Stockholm högst 3 % av årshyran). Likaledes äro straffbestämmelser utfärdade beträffande person, som för uthyrning av omöblerad lägenhet, som icke tidigare varit uthyrd, eller ock av möblerad lägenhet fordrar eller emottager vederlag, som är uppenbart oskäligt.

<sup>1)</sup> Förslag till ny lag, av i huvudsak samma innehåll och avsedd att gälla till utgången av år 1922, har av k. m:t förelagts riksdagen.



Hyresnämnd skall bestå av ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden, som skall vara lagfaren, förordnas av överståthållarämbetet. Av ledamöterna, som väljas av stadsfullmäktige, skola tvänne äga eller förvalta till uthyrning avsedd fastighet; de båda övriga skola äga kännedom om ortens hyresmarknad och åtminstone den ena ledamoten särskilt om de mindre bemedlades bostadsförhållanden. För ordförande och ledamöter utses suppleanter med enahanda kompetens.

Hyresnämnd är beslutför, om ordförande och tre ledamöter äro närvarande och om beslutet ense.

I Stockholm beslöto stadsfullmäktige, på förslag av stadens dåvarande bostadskommitté, den 7 maj 1917 att för huvudstaden utse sju hyresnämnder (ang. områden se nedan), samt att för dessa nämnder skulle inrättas ett gemensamt centralkansli i förening med kontor för bostadsförmedling.

Anmälningar i ärenden, som falla under hyresnämndernas behandling, mottagas dels å centralkansliet, dels å nämndernas mottagningar, vilka fr. o. m. den 1 mars 1918 förlagts till centralkansliets lokal. Genom centralkansliet verkställas för de olika hyresnämnderna de förberedande utredningar och det arbete i övrigt, såsom renskrivning m. m., som för nämndernas arbete kan befinnas erforderligt. Å kansliet utarbetas även statistiken över bostadsförmedlingskontorets och nämndernas verksamhet. Centralkansliet utövar dessliques en vittomfattande upplysningsverksamhet i hyresfrågor. Chef för centralkansliet är ordföranden i sjunde hyresnämnden. För vinnande av enhetlighet och likformighet i de olika nämndernas arbeten har centralkansliets chef tillika uppsikt över ärendenas allmänna gång inom nämnderna och sammankallar, så ofta omständigheterna därtill giva anledning, ordförandena och delegerade för samtliga nämnder eller, då fråga är allenast om formerna för arbetets ordnande, ordförande och ordförandesuppleanter till gemensamma rådsläpningar. Ersättning utgår till chefen för centralkansliet m. m. med 4,800 kr. för år, till ordförande i nämnd dels med fast arvode av 100 kr. per månad utan dyrtidstillägg, dels med 50 kr. för sammanträdesdag, dock ej för mer än 10 sammanträden i månaden, till ordförandesuppleant vid tjänstgöring samtidigt med ordförande med 50 kr. för sammanträde samt till ledamöter med 20 kr. för hel och 10 kr. för halv förrätningsdag.

Senaste val av ledamöter i hyresnämnderna (för år 1921) förrättades av stadsfullmäktige den 6 dec. 1920.

**Författningar.** Lag den 30 juni 1920 med vissa bestämmelser mot oskäligen hyresstegring m. m. Instruktion för hyresnämnderna antagen av stadsfullmäktige den 18 februari 1918, med ändringar den 17 dec. 1918 och den 16 febr. 1920. Stadga för Stockholms stads bo-

stadsförmedling, utfärdad av fastighetsnämnden den 2 jan. 1919. Taxa för hyresförmedling inom Stockholms stad, utfärdad av överståthållarämbetet den 9 juli 1919.

## Hyresnämndernas centralkansli och bostadsförmedlingskontoret.

*Adress och telefoner: se ovan; expeditionstid: 10—3, 6—8, lördagar och helgdagsaftnar 10—3.*

### Chef.

Kihlmark, G., byråchef, ordf. i 7:e hyresnämnden (se nedan).

### Sekreterare.

Westin, Hj., intendent; Sandahl, J. E., förste postexpeditör.

### Föreståndare för bostadsförmedlingskontoret.

Danielsen, Helene.

Dessutom en manlig och tio kvinnliga biträden med stadigvarande sysselsättning, tillfälliga biträden samt en vaktmästare.

### Nämnderna.<sup>1)</sup>

*Expedition för samtliga nämnder: Myntgatan 4; mottagningstider: se nedan.*

#### 1. nämnden

(för Kungsholms och Bromma förs.).

*Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.*

#### Ordförande.

Flodin, J. H., överdirektör.

*Suppleant: Gestblom, J. A., civilassessor.*

#### Ledamöter.

Fredriksson, K. V., egendomsagent; Schreuder, F., fabriksidkare; Ahlström, W., förroendeman, stadsfullm.; Asproth, J. K., aktuarie, stadsfullm.

*Suppleanter: Olsson, A. A., byggnadsingenjör; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; Bastholm, J. B., inkassare; Magnusson, E. J. S., metallarbetare.*

### Sekreterare.

Örtengren, S. T., jur. kand.

#### 2. nämnden

(för Klara, Jakobs och Adolf Fredriks förs.).

*Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.*

#### Ordförande.

Söderlind, J. G., byråchef.

*Suppleant: Bjurstedt, A. E., byråchef.*

<sup>1)</sup> Av ledamöter och suppleanter i resp. nämnder äro de två först upptagna sakkunniga för hyresvärdar och de övriga två sakkunniga för hyresgäster (jfr dock nedan 3. och 7. nämnden).



Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.

### Ledamöter.

Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; Nyström, C. A. V., överstelöjtnant; Larsson, Hj., journalist; Moberg, K., trafikinspektör.  
Suppleanter: Hegert, O. A., byggnadsingenjör; Sjökvist, J. A., arkitekt; Bjurelius, W. E., byråingenjör; Wiberg, G. E., platsexpeditör.

### Sekreterare.

Bildt, C. A. G., överkontrollör.

### 3. nämnden

(för Matteus och Johannes förs. [med undantag av 8. roten]).

Mottagningstid: torsdagar 7—8 e. m.

### Ordförande.

Hallberg, F. E. W., kammarrättsråd.

Suppleant: Masreliez, K. V., civilassessor.

### Ledamöter.

Gustafsson, K. G., ingenjör; Höög, A. J., arkitekt; Palm, A. A. E., kapten; Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru.

Suppleanter: Gabrielsson, G. N., direktör; Johansson, C. J. A., byggmästare; Poss, D. A. P:son, byggnadsingenjör; Wessman, R. A., fabrikör (sakkunniga för hyresvärdar); Anstrin, H., sekreterare; Engström, f. Karlson, A. E. (Elin), kontorsbiträde; Sjöquist, D. G., bergsingenjör (sakkunniga för hyresgäster).

### Sekreterare.

Trägårdh, S. G., notarie, e. byrådirektör.

### 4. nämnden

(för Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

Mottagningstid: måndagar 7—8 e. m.

### Ordförande.

Hafström, A. H. F., rådmän.

Suppleant: Rörmy, E., försäkringsråd.

### Ledamöter.

Eklund, J. L., fabrikör; Sundahl, P., byggmästare; Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.; Åberg, A. N:son, möbelsnickare.  
Suppleanter: Johanson, E., grosshandlare; Ljungberg, C. R., major; Holmgren, C. J. A., stadsbud; Oscarson, A. V., byrådirektör.

### Sekreterare.

Bergengren, B. V., tf. kriminalassessor.

### 5. nämnden

(för Maria förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

### Ordförande.

Wählin, L. S. C., kammarrättsråd.

Suppleant: von Schulzenheim, C. H. J., byråchef.

### Ledamöter.

Blomdahl, P. A., byggmästare; Hauffman, K. O. L., civilingenjör; Rissén, Hj. R., tulltjänsteman, stadsfullm.; Skålander, O. A., bryggeriarbetare, stadsfullm.

Suppleanter: Billing, J. M. A., stadsbokhållare; Blomdahl, K. E., byggmästare; Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.; Willing, P., fabrikör.

### Sekreterare.

Andrée, J. E., förste postexpeditör.

### 6. nämnden

(för Katarina och Sofia förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

### Ordförande.

Lind, F. A., rådmän.

Suppleant: Almgren, Hj., kansliråd.

### Ledamöter.

Nilsson, N. J., byggmästare; Svensson, G. A., byggmästare; Rönnell, E., folkskollärare; Tengelin, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm.

Suppleanter: Björklöf, J. E., f. d. köpman; Edkvist, C. J., inspektör, stadsfullm.; Brunzell, O., möbelhandlare; Sundström, K. O., amanuens.

### Sekreterare.

Bergström, S. H. E., civilingenjör.

### 7. nämnden

(för Nikolai, Gustav Vasa, Engelbrekts, 8. roten av Johannes samt Brännkyrka förs.).

Mottagningstid: tisdagar 7—8 e. m.

### Ordförande.

Kihlmark, G., byråchef (se ovan).

Suppleanter: Hamilton, H. A. H., greve, tf. vattenrättsdomare (1:e suppleant); Landelius, H. F. J. O., e. byråchef (2:e suppleant).

### Ledamöter.

Svensson, G. F., direktör; Tamm, C. P. H:son, ingenjör, direktör; Fält, A. S., träarbetare, stadsfullm.; Wallin, J. A., roteuppbördsman.

Suppleanter: Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.; Carlsson, J. E., direktör, Lindholm,



E. M., disponent, **Pettersson**, P. A., ägghandlare, **Wernström**, G. A., skorstensfejarmästare, **Wibom**, T. H., kapten (sakkunniga för hyresvärdar); **Andersson**, B. E., sjukbesökare, **Hedman**, C. E., snickeriarbetare, **Johansson**, E. W., förtroendeman, **Lindqvist**, G. H., ombudsman, **Lundborg**, N., förärrsarbetare, **Magnusson**, A. W., roteuppbördsman (sakkunniga för hyresgäster).

### *Sekreterare.*

**Dahlén**, M. F., intendent.

### *Nämndernas delegerade.*

**Nyström**, C. A. V., överstelöjtnant, **Tamm**, C. P. H:son, ingenjör, direktör (repr. för hyresvärdar); **Carlsson**, B. A., förste aktuarie, stadsfullm., **Tengelin**, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm. (repr. för hyresgäster).

*Suppleanter:* **Blomdahl**, P. A., byggmästare, **Sjöqvist**, J. A., arkitekt (för hyresvärdar); **Asp-roth**, J. K., aktuarie, stadsfullm., **Larsson**, Hj., journalist (för hyresgäster).

### *Personer, valbara till ledamöter i expropriationsnämnd.*

Lagen om expropriation den 12 maj 1917 innehåller i §§ 23, 24, 26 och 27 vissa bestämmelser om val av expropriationsnämnder. Till ordförande i Stockholm skall överståthållarämbetet för en tid av tre år utse en i praktiska värv väl förfaren man jämte en ersättare för honom. Ledamöter i nämnderna skola i varje särskilt fall utses bland vissa personer, valda av landsting eller stadsfullmäktige.

Stockholms stad och län utgör i fråga om utseende av valbara ett område. Antalet valbara är 96, av vilka landstinget i Stockholms län, Stockholms stadsfullmäktige, överståthållarämbetet och konungens befallningshavande i Stockholms län var för sig i nu angiven ordning för tre år utse 24.

Stadsfullmäktiges val ägde rum den 2 dec. 1918, 1 dec. 1919 och 6 dec. 1920.

### *Ordförande.*

**Kihlmark**, G., byråchef.

*Suppleant:* **Flodin**, J. H., överdirektör.

### *Av stadsfullmäktige utsedda valbara personer.*

\***Ekwall**, A., tf. överingenjör, \***Folcker**, J. F., f. d. löjtnant, stadsfullm., \***Forssberg**, E. V., direktör, \***Hafström**, A. Hj. F., rådmann, \***Meurling**, C. H. F., borgarråd, \***Ramström**, C. A., direktör, \***Swarthling**, J. A., bankdirektör, \*en vakant (samtliga för åren 1919—1921); **Berglund**, J. E., kassör, stadsfullm., **Edkvist**, C. J., inspektör, stadsfullm., **Fogelmark**, Hj., överstelöjtnant, **Kin-manson**, H. S., byrådirektör, stadsfullm., **Lövén**,

S. A., försäkringsdirektör, **Thelander**, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm., **Wretling**, E. P., civilingenjör, **Österlöf**, O., byggmästare (samtliga för åren 1920—1922); **Ahldin**, G. H., byggnadsingenjör, **Björklund**, C. G., journalist, stadsfullm., **Landewall**, G. E., byggnadsinspektör, **Landström**, K. E., byråchef, **Lind**, F. A., rådmann, **Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., **Nilsson**, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm., **Nyquist**, J. I., byggnadsingenjör, (samtliga för åren 1921—1923);

### *Av överståthållarämbetet utsedda valbara personer.*

\***Bengtsson**, R., byggmästare, \***Carlson**, L. F., grosshandlare, \***Knockenbauer**, G. S., ingenjör, \***Pettersson**, F., byggnadsingenjör, \***Poignant**, J. A., f. d. major, \***Rydin**, L. A. W., regeringsråd, \***Sjögren**, A., fabrikör, \***Wennerholm**, O. T. H., vice häradshövding (samtliga för åren 1919—1921); **Creutz**, J. W., assuransdirektör, **Dahl**, C. F., ingenjör, **Ekman**, A., krigsråd, **Granhall**, C. H., direktör, **Hanner**, J., revisor, **Rhodin**, V., civilingenjör, **Sällström**, G. F. W., ingenjör, **Söderlind**, J. G., byråchef (samtliga för åren 1920—1922); **Dahlberg**, F., arkitekt, **Hawerman**, K. V., ingenjör, **Mellin**, A. H., lantbrukare, **Palmqvist**, G. T., direktör, **Riben**, K. A., vice häradshövding, **Rundquist**, C. A., rådmann, **Schött**, C. F. L., ombudsman, **von Wolcker**, E. J., f. d. kammarrättsråd (samtliga för åren 1921—1923);

### *Av Stockholms läns landsting utsedda valbara personer.*

\***Arnberg**, K., lantbrukare, \***Gustafsson**, J. G., förvaltare, \***Larson**, C., trafikchef, \***Lövén**, C., syssloman, \***Mattsson**, A., nämndeman, \***Nilsson**, E., ingenjör, \***Nilsson**, N. A., hemmansägare, \***Wulff**, D., agronom (samtliga för åren 1919—1921); **Andersson**, L. E., lantbrukare, **Bergström**, J., kamrerare, **Hagfält**, E. J., hemmansägare, **Holmström**, L., godsägare, **Johansson**, A. W., hemmansägare, **Karlsson**, C. A., kommunalnämndsordförande, **Källman**, G. W., murare, **Pettersson**, N. L., ingenjör (samtliga för åren 1920—1922); **Andersson**, A., lantbrukare, **Andersson**, C. W. M., snickare, **Husén**, J. O., lantbrukare, **Jansson**, J. V., hemmansägare, **Sjöblom**, P. H., lantbrukare, **Tottie**, H. K. H., kanslisekreterare, **Vasseur**, E., godsägare, **Åkerlund**, E., godsägare (samtliga för åren 1921—1923);

### *Av konungens befallningshavande i Stockholms län utsedda valbara personer.*

\***Fröberg**, P. A., f. d. borgmästare, \***von Horn**, H., godsägare, \***Karlsson**, V., stenhuggare, \***Lindén**, O. A., extra lantmätare, \***Lundin**, A., f. d. godsägare, \***Nathanson**, R., godsägare, \***Nilsson**, Hj.,

**Sf-valda led. och rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

målmarmästare, \***Svalander**, E., ingenjör (samtliga för åren 1919—1921); **Forsman**, E., direktör, **Hedlund**, P. J., ingenjör, **Nilsson**, C. E. A., lantbrukare, **Odelberg**, V. J. V., kapten, **Petersson**, K. A., hemmansägare, **Petersson**, O., lantbrukare, **Stjernstedt**, J. W., frih., domäntendent, **Wedberg**, V. E., lantbrukare (samtliga för åren 1920—1922); **Boström**, G. S., godsägare, **Eriksson**, A., häradsdomare, **Hjelm**, C. A., lantbrukare, **Kihlberg**, E., direktör, **Mattsson**, O. E., godsägare, **von Segebaden**, E. G. H., f. d. stadsplaneingenjör, **Storm**, K., handlande, **Östergren**, C. A., kamrerare (samtliga för åren 1921—1923);

## Järnvägsrådet.

Järnvägsrådet, vilket inrättats enligt kungl. brev den 11 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämväl rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Enligt kungl. brev till järnvägsstyrelsen den 17 aug. 1917 och 15 okt. 1920 utses tre ledamöter av kungl. maj:t, fyra av ombud för hushållningssällskapen, en ledamot av stadsfullmäktige i var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, fyra ledamöter av handelskammarmötet eller dess kommitté (av dessa skall en företräda Norrlandsintressen), en av Sveriges köpmannaförbund, en av Sveriges allmänna exportförening, en av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening tillsammans, två av fullmäktige i järnkantoret, en av svenska trävaruexportföreningen, en av svenska trämassere och svenska cellulosaföreningarna tillsammans, tre av Sveriges industriförbund (företrädande intressen, som ej representerats av ovan angivna industriföreningar) samt en av Sveriges hantverksorganisation.

De först förrättade valen till järnvägsrådet gällde för treårs-perioden 1918—1920. De för tiden därefter företagna valen avse däremot, enligt kungl. brev den 15 okt. 1920, endast år 1921. Val av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 15 nov. 1920.

## Av stadsfullmäktige vald ledamot.

**Kinmanson**, H. S., byrådirektör, stadsfullm.

## Övriga ledamöter.

**Kjellberg**, J. H. R. Cison, bankdirektör, **Lindqvist**, A. H., socialfullmäktig, stadsfullm., **von Sneidern**, A. W. T., godsägare (utsedda av kungl. maj:t); **Hegardt**, J. H. B., f. d. rytt-ryttmästare, **Hermelin**, C. D. R., frih., godsägare, **Liedberg**, P. O., f. d. ryttmästare; **Schärp**, J. A., godsägare (utsedda av hushållningssällskapens ombud); **Kjellberg**, C. A., f. d. konsul (utsedd av Göteborgs stadsfullmäktige); **Faxe**, C., grosshandlare (utsedd av Malmö stadsfullmäktige); **Knaust**, G. O., grosshandlare,

**Lindgren**, A., grosshandlare, **Tham**, A. G. S., direktör, **Åkerlindh**, J. G., direktör, stadsfullm. (utsedda av handelskammarmötet); **Lithander**, O. A. E., grosshandlare (utsedd av Sveriges köpmannaförbund); **Sachs**, J. E., generalkonsul (utsedd av Sveriges allmänna exportförening); **Broström**, D., skeppspredare (utsedd av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening); **Hjorth**, B. O., direktör, **Sahlin**, C. A., bruksdisponent (utsedda av fullmäktige i järnkantoret); **Herlenius**, A., kabinettskammarherre (utsedd av svenska trävaruexportföreningen); **Tham**, V. H. S., direktör (utsedd av svenska trämasseföreningen och svenska cellulosaföreningen); **Carlson**, O. B., direktör, **Edström**, J. S., direktör, **Hultkrantz**, A. F., överste (utsedda av Sveriges industriförbund); **Ljunggren**, C. J. F., f. d. vicekonsul (utsedd av Sveriges hantverksorganisation).

## Inskrivningsnämnder för Stockholms stadsrullföringsområde.

Inskrivningsnämnderna bestå enligt § 18 i värnpliktslagen av den 17 sept. 1914 av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen (4. arméfördelnings), rullföringsbefälhavare eller i hans ställe förordnad ledamot, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, samt två av stadsfullmäktige för två år valda ledamöter jämte två suppleanter för dem. Valen av dessa senare skola enligt § 3 i kungl. förordningen den 31 dec. 1913 förrättas inom september månads utgång. Till nämndens biträde förordnas en militärläkare.

Kungl. maj:t har den 31 dec. 1918 förordnat, att för Stockholms stadsrullföringsområde, nr 45, skola finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för *östra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars och Gustav Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar samt en för *södra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Katarina, Sofia, Maria och Brännkyrka församlingar. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 20 sept. 1920.

Då inskrivningsnämnderna för innevarande år slutfört sin verksamhet redan under mars månad, hava uppgifter angående de militära och lagfarna ledamöterna ej här medtagits. Nästa års militära och lagfarna ledamöter utses först i slutet av detta eller början av nästa år.

## För östra delen.

## Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

\***Eklund**, J. M., målmästare; **Eriksson**, C. R., järnhandlare.

Suppleanter: **Ljungberg**, K., ekonomichef; \***Österlöf**, O., byggmästare;

Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).



**För västra delen.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

**Staf**, O. L., kakelugnsmakare; **\*Stark**, P. H. K., köpman.

**Suppleanter**: **Andersson**, E. O., kassör, stadsfullm.; **\*Cederlöf**, P. A., handlande, stadsfullm. Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).

**För södra delen.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

**\*Karlström**, K. H. E., grosshandlare; **Samuelsson**, G. A., vagnmakare.

**Suppleanter**: **\*Simonsson**, S. A., disponent; **Thrysin**, S. P., f. d. poliskommissarie.

Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).

**Inskrivningsnämnden för Stockholms sjömanshus.**

Denna nämnd består av en ordförande, förordnad av flottstationsbefälhavaren, rullföringsbefälhavare, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, dessutom äga stadsfullmäktige att invälja två ledamöter och två suppleanter. Senaste valet förrättades den 20 sept. 1920.

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

**\*Jansson**, F. G. W., sjökapten; **Ramberg**, J. C., sjökapten.

**Suppleanter**: **\*Hedström**, N. W., grosshandlare; **Rietz**, E. M. F., sjökapten.

Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).

**Inskrivningsrevisionen.**

För inskrivningsområde jämte inom detsamma belägna sjömanshus skall finnas en inskrivningsrevision, bestående enligt § 21 i värnpliktslagen av landshövdingen eller, i händelse denne har förfall eller ämbetet är ledigt, landssekreteraren i det län, till vilket största delen av området hör, såsom ordförande, samt av fyra ledamöter, nämligen inskrivningsbefälhavaren ävensom från varje till området hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatta män, som jämte tre suppleanter utses för tre år av landstinget eller, för stad, som icke deltagit i landsting, av stadsfullmäktige. Revisionen biträdes av en militärläkare, utsedd av arméfördelningschefen, och en

civil läkare, förordnad av konungens befallningshavande (överståthållarämbetet).

De av landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöter eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter deltaga i nämnda förrättning endast i vad den angår det område, för vilket de blivit valda.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 20 sept. 1920.

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

**Ekman**, V. R., direktör, stadsfullm.; **\*Hjortzberg**, E. G., direktör; **Lundbergh**, G. H., grosshandlare.

**Suppleanter**: **\*Malmgren**, O. W., grosshandlare; **Persson**, P. G., faktor, stadsfullm.; **Östberg**, G., kapten.

*Övriga ledamöter.*

**Hederstierna**, C. F. W., överståthållare, självskr. ordf.; **Nauckhoff**, J. G., överste (inskrivningsbefälhavare); **Andersson**, C. W. M., snickare; **Söderberg**, K. J., skomakarmästare, \*en vakant (valda av Stockholms läns landsting).

**Suppleanter**: **Jansson**, P. O., nämndeman, **\*Köhler**, S., kansliråd, **Pettersson**, J. G., borgmästare (valda av Stockholms läns landsting).

**Lokal värderingsnämnd vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.**

Uti § 10 av lagen angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov den 24 maj 1895, sådan samma lag lyder enligt lag av den 11 juli 1916, föreskrives, att för varje landstingsområde samt för stad, som ej deltagit i landsting, skall finnas en lokal värderingsnämnd med åliggande att upprätta taxa för rekvisitioner m. m. Därjämte skall för ifrågavarande ändamål finnas en värderingsnämnd för hela riket (riksvärderingsnämnd), som bland annat bestämmer, vilka varor och tjänstbarheter skola av de lokala värderingsnämnderna, var för sitt område, i taxa prissättas. Den lokala nämnden skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendentur officer eller annan person, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman eller annan person, tillika sekreterare, utsedd av överståthållarämbetet. För varje ledamot skall utses två ställföreträdare. Såväl ledamöter som ställföreträdare utses för en tid av fyra år.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 20 sept. 1920 (för tiden till 1924 års utgång).

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Lyberg**, H. V., bageriidkare, ordf.

**Ställföreträdare**: **Engström**, C. S., direktör; **Wollin**, C. J. B., grosshandlare.

Dessutom två ledamöter (se ovan).

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led-  
och  
rev.**

## Hästuttagningsnämnderna.

Inom varje kommun eller, om kommun är delad i flera hästutskrivningsområden, i vart och ett av dessa skall jämlikt lagen den 2 juli 1915 ang. anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) finnas en hästuttagningsnämnd för uttagande redan under fredstid varje år av de hästar och anspanssfordon, som i händelse av krigsmaktens ställande på krigsfot skola inställas till mönstring. Hästuttagningsnämnd tillsättes för fyra kalenderår i sänder och består av tre, högst fem ledamöter, av vilka i Stockholm en, som skall vara nämndens ordförande, förordnas av överståthållarämbetet och de övriga jämte suppleanter för dem väljas av stadsfullmäktige. Senaste indelning i hästutskrivningsområden är fastställd genom kungl. kungörelse den 13 aug. 1917. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 1 december 1919 för perioden 1920—1923; fyllnadsval förordnades den 16 febr., 7 och 19 april, 17 maj samt 20 sept. 1920.

**Hästutskrivningsområdet n:r 232**  
(omfattande 2. polisdistriktet).

### Ordförande.

Nyrén, C., föreståndare.

### Ledamöter.

Andersson, A. I., åkare; Jansson, A. J., åkare.  
Suppleanter: Andersson, C. E., åkeriåkare;  
Johansson, C. A., hyrkusk.

**Hästutskrivningsområdet n:r 233**  
(omfattande 10. polisdistriktet).

### Ordförande.

Sandberg, S. O., arrendator.

### Ledamöter.

Arvidson, O. A., lantbrukare; Eriksson, J. H. A., åkare.

Suppleanter: Johansson, K. A., lantbrukare;  
Nilson, C. E., arrendator.

**Hästutskrivningsområdet n:r 234**

(omfattande södra delen av 8. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

### Ordförande.

Piehl, C. G. F., direktör.

### Ledamöter.

Bohlin, G. A., åkeriägare; Leander, J. A., åkeriåkare.

Suppleanter: Kessler, H. O., direktör; Weideman, K. O., åkeriföreståndare.

**Hästutskrivningsområdet n:r 235**  
(omfattande 3. polisdistriktet).

### Ordförande.

Bille, C. V., bryggmästare.

### Ledamöter.

Blomqvist, A. W., hyrverksägare; Helenius, J. E., åkeriägare.

Suppleanter: Ekbäck, P. E. C:son, inspektör;  
Samuelsson, H. F., bageriåkare.

**Hästutskrivningsområdet n:r 236**

(omfattande 1., 4. och 6. polisdistrikten samt norra delen av 8. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

### Ordförande.

Hagen, K. A., disponent.

### Ledamöter.

Westerdahl, E. A., direktör; en vakant.

Suppleanter: Lundkvist, C. G., åkare; Wallin, G. F., fabrikör.

**Hästutskrivningsområdet n:r 237**

(omfattande södra delen av 5. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

### Ordförande.

Nilsson, N. E., grosshandlare.

### Ledamöter.

Erikson, E. H., disponent; Lindholm, K. J., fabrikör.

Suppleanter: Broman, F. E. M., åkeriägare; en vakant.

**Hästutskrivningsområdet n:r 238**

(omfattande norra delen av 5. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

### Ordförande.

Malmström, C. G. T., åkeriägare.

### Ledamöter.

Andrée, A. L., direktör; Lundström, J. A., åkare.  
Suppleanter: Jonsson, G. L., fabrikör; Landkvist, V. F., åkeriärbetare.

**Hästutskrivningsområdet n:r 239**

(omfattande norra delen av 9. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarls-gatorna).

### Ordförande.

Zachrisson, K. E. A., direktör.



*Ledamöter.*

**Eriksson, F. H.**, åkeriägare; **Lindholm, J. M.**, fabrikör.

*Suppleanter:* **Berg, G. O.**, åkeriägare; **Levin, K. A. V.**, åkeriägare.

**Hästutskrivningsområdet n:r 240**

(omfattande södra delen av 9. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarls-gatorna).

*Ordförande.*

**Rylander, A. A.**, grosshandlare.

*Ledamöter.*

**Hjort, C. A.**, kontorschef; **Linder, M. E.**, gross-handlare, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Lindroth, P. E.**, direktör; **Ols-son, O.**, åkeriägare.

**Hästutskrivningsområdet n:r 241**

(omfattande 7. polisdistriktet).

*Ordförande.*

**Andersson, C. J.**, grosshandlare.

*Ledamöter.*

**Johansson, K. F.**, restauratör; **Reichenberg, H. A.**, f. d. disponent.

*Suppleanter:* **Chruzander, O.**, fanjunkare; **Dahl, C. F.**, ingenjör.

**Mönstringskommissionerna.**

För varje hästutskrivningsområde skall finnas en mönstringskommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva de uttagna hästarna och anspanssfordonen med hän-syn till deras lämplighet för krigsbruk. Mönst-ringskommission består av tre ledamöter, ut-sedda i Stockholm en av militär myndighet, en av stadsfullmäktige och en av vederbörande hästuttagsnämnd bland dess ledamöter för en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktiges senaste val förrättades den 6 okt. 1919 för pe-rioden 1920—1923.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 232.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Skoglund, P. E.**, direktör.

*Suppleant:* **Birath, E. C.**, stallmästare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 233.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Nilson, C. E.**, arrendator.

*Suppleant:* **Nilsson, N. P.**son, åkare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 234.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Nilsson, P. O. V.**, bageriidkare, stadsfullm.

*Suppleant:* **Eriksson, F. K. T.**, kamrerare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 235.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Wennberg, F. J. A.**, disponent.

*Suppleant:* **Sjögren, R. W.**, grosshandlare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 236.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Hermansson, C. K.**, direktör.

*Suppleant:* **Andersson, Fr. A.**, byggmästare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 237.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Lindholm, J. M.**, fabrikör.

*Suppleant:* **Höök, K. V.**, grosshandlare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 238.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Schröder, C. G. C.**, bageriidkare.

*Suppleant:* **Pettersson, F. Th.**, byggnadsingenjör.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 239.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**von Wachenfelt, M. W. F.**, agronom.

*Suppleant:* **Zachrisson, K. E. A.**, direktör.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 240.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Liljedahl, F. G.**, direktör.

*Suppleant:* **Lindeblad, A. A. H. G.**, stall-mästare.

Dessutom två ledamöter.

**Mönstringskommissionen i häst-utskrivningsområdet n:r 241.**

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Nauckhoff, H. F. V.**, f. d. kapten.

*Suppleant:* **Wennberg, N. L.**, grosshandlare.

Dessutom två ledamöter.

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

**Automobilkommissionerna.**

Enligt § 26 av lagen den 2 juli 1915 angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) indelas riket genom beslut, som av konungen meddelas, i automobilmönstringsdistrikt, och skall för varje sådant distrikt finnas en automobilkommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva av konungens befallningshavande var för sitt län årligen jämlikt särskilda bestämmelser i lagen uttagna automobilers lämplighet för krigsbruk.

Automobilkommissionen skall, i enlighet med vad i § 27 av ovannämnda lag bestämmes, bestå av tre i automobilers konstruktion och skötsel kunniga ledamöter, av vilka redan i fredstid en utses av militär myndighet och en av konungens befallningshavande samt den tredje jämte en suppleant för denne för en tid av fyra kalenderår i september månad det år valperioden utlöper väljes av vederbörande landsting eller stad, som ej i landsting deltagar. Den militäre ledamoten tjänstgör som ordförande. Stockholm utgör enligt kungl. kungörelsen den 31 aug. 1920 fem automobilmönstringsdistrikt. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 20 sept. 1920 för åren 1921—1924.

**Första distriktet**

(omfattande 7. polisdistriktet).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Rundquist, V. A.**, grosshandlare.

**Suppleant: Sylvander, H. L.**, hovfotograf.

Dessutom två ledamöter.

**Andra distriktet**

(omfattande 6. och 9. polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Westerdahl, N. A. E.**, disponent.

**Suppleant: Hedlund, M.**, ingenjör.

Dessutom två ledamöter.

**Tredje distriktet**

(omfattande 1. och 4. polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Lavén, N.**, överkonstapel.

**Suppleant: Åkerman, A. V.** direktör.

Dessutom två ledamöter.

**Fjärde distriktet**

(omfattande 3. och 5. polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Hörberg, N. J. J:son, v.** konsul, grosshandlare.

**Suppleant: Zachrisson, K. E. A.**, direktör.

Dessutom två ledamöter.

**Femte distriktet**

(omfattande 2., 8. och 10. polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.*

**Piehl, C. G. F.**, direktör.

**Suppleant: Berndtson, C. F.**, chaufför, stadsfullm.

Dessutom två ledamöter.

**Handelskunniga ledamöter i rådhusrätten.**

Se under rådhusrätten (sid. 39).

**Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten vid klander av dispasch.**

Se under rådhusrätten (sid. 39).

**Gode män för förmynderskap.**

För tillsyn å förmyndares förvaltning av omyndigas egendom i de fall, då de omyndiga för sina angelägenheter icke äro lydande under förmyndarkammaren (frälse myndlingar), väljas enligt lagen den 18 april 1884 av stadsfullmäktige gode män för fyra år. Denna tillsyn gäller dock endast förmynderskap, som inträtt före den 1 jan. 1917, efter vilken tid alla förmynderskap lyda under förmyndarkammaren.

Senaste valet förrättades den 18 okt. 1920 för åren 1921—1924.

*Gode män.*

**Boije af Gennäs, S. J. A.**, f. d. rektor; **von Krusenstjerna, W. E.**, f. d. överste; **Leijonhufvud, C. G. E. A:son**, frih., statskommissarie; **Leuhusen, F. W. O.**, frih., kammarherre; **Ridderstolpe, F. A.**, frih., f. d. major, ordf.

**Gode män vid laga skifte.**

Lagen den 12 maj 1917 ang. fastighetsbildning i stad föreskriver i kap. 6 § 4, att i varje stad skall finnas ett efter behovet avpassat antal gode män, minst två, valda för en tid av sex år av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktige valde den 3 december 1917 för tiden till 1923 års utgång sex gode män.

*Gode män.*

**Bergstedt, P.**, ingenjör, stadsfullm.; **Kjellqvist, C. J.**, lantbrukare; **Milton, G. E.**, lantmätare; **Rendahl, J. F.**, kamrerare; **Rubin, S. T. S.**, fil. dr.; **Wretling, E. P.**, civilingenjör.

**Börsstyrelsen.**

*Expedition: Börshuset, St.; rt. 206 56 (börschefen), 15 68, 56 38, 177 76, 206 50; st. 13 51; expeditionstid 10—4.*

Enligt lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet den 16 maj 1919 samt börsordningen för Stockholms fondbörs den 23 april 1920 skall för ledningen och förvaltningen av fondbörsens verksamhet finnas en särskild börsstyrelse. Styrelsens ordförande jämte suppleant för honom utses av kungl. maj:t. Övriga ledamöter väljas till en fjärdedel av de bankaktiebo-



lag och solidariska bankbolag, som äro medlemmar av fondbörsen, till en fjärdedel av övriga börsmedlemmar, till en fjärdedel av stadsfullmäktige och till den återstående fjärdedelen av handelskammaren. Suppleanter till lika antal utses av envar av de fyra valkorporationerna. Valperioden är högst två år.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter (för tiden t. o. m. utgången av år 1921) ägde rum den 21 juni 1920.

### Ordförande.

(förrordnad av kungl. maj:t).

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Suppleant: Nilsson, E. A., grosshandlare.

### Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

\*Stendahl, S., grosshandlare: \*en vakant.

Suppleanter: \*Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.; \*Rissén, Hj. R., tulltjänsteman, stadsfullm.

### Övriga ledamöter.

Rydbeck, J. O. E., bankdirektör, Wallenberg, M. L., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Indebetou, C. D. G., direktör, Lindström, P. Y., direktör (utsedda av övriga börsmedlemmar); Sachs, J. E., generalkonsul, Vinnersten, A. F., direktör (utsedda av handelskammaren).

Suppleanter: Bovin, K., bankdirektör, Philipson, M., bankdirektör (utsedda av bankbolagen); Rydén, E., direktör, Öhman, E., bankir (utsedda av övriga börsmedlemmar); Bernström, E. A., direktör, Åkerlindh, J. G., direktör, stadsfullm. (utsedda av handelskammaren).

Börschef: Belfrage, J. K. E.; fondbörsledare (börschefens ställföreträdare): Borell, E. M. V. N.; biträdande fondbörsledare och registrator: Fredin, G. E.

## Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 299.)

I brev till medicinalstyrelsen av den 12 okt. 1906 har kungl. maj:t förklarat, att detsjukhus, som förut benämnts Stockholms stads och läns kurhus, hädanefter skall kallas »sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus». Direktionen består av överståthållaren (självskriven ordf.), förste stadsläkaren i Stockholm och förste provinsialläkaren i Stockholms län (självskrivna) samt sex ledamöter, valda för en tid av fyra år. Av dessa välja stadsfullmäktige fyra ledamöter och erforderligt antal suppleanter, landstinget två ledamöter och erforderliga suppleanter. För revision av sjukhusets räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen i likhet med landstinget två revisorer med lika många suppleanter. Vartannat år avgå två av stadsfullmäktiges och en av landstingets representanter.

Sjuka från Stockholms stad, som lida av könsjukdomar, åtnjuta kostnadsfri vård under det att de patienter från staden, som lida av andra sjukdomar, erlägga en avgift av 3 kr. per dag. Till sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdavgiften. Staden disponerar 100 platser, länet 67, därav 16 för barn.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 6 dec. 1920 och av revisorer den 10 jan. 1921.

### Självskriven ordförande.

Hederstierna, C. F. W., överståthållare.

### Självskrivna ledamöter.

Andersson, L. I., förste stadsläkare; Stéenhoff, G. J. V., förste provinsialläkare.

### Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Andersson, B. J. F., ingenjör (för åren 1919—1922); Edberg, K. Th., snickarmästare (för åren 1921—1924); Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm. (för åren 1921—1924); Staf, O. L., kakelugnsmakare (för åren 1919—1922).

Suppleanter: Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm., Meyerson, Agda S., sjuksköterska (för åren 1921—1922).

### Övriga ledamöter

(valda av landstinget).

Andersson, C. W. M., snickare; en vakant.

Suppleanter: Janse, A. F. D., f. d. överstelöjtnant; Pettersson, N. L., ingenjör.

### Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års förvaltning valda revisorer.

Lagergren, J. E., distriktsläkare; Linde, N., förtroendeman.

Suppleanter: Zetterlund, A. V., direktör; Eén, O. B. L., verkmästare.

### Övriga revisorer

(utsedda av Stockholms läns landsting).

Gustafsson, J. G., förvaltare; Hagström, K., lagerförmän.

Suppleanter: Enbergh, E., skräddarmästare; Berge, N. A., folkskollärare.

## Serafimerlasarettets direktion.

Enligt kungl. stadgan för serafimerlasarettet den 14 dec. 1906 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av kungl. maj:t, samt lasarettets överläkare och överkirurg såsom självskrivna jämte två, valda för en tid av fyra år den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 nov. 1920 för tiden t. o. m. utgången av år 1924.



**Sf. valda led. och rev.** *Av stadsfullmäktige vald ledamot.*  
**Sundberg, G. E.**, justitieråd.

### *Övriga ledamöter.*

**Berg, J. W.**, med. d.r., f. d. professor, vice ordf., **Ramstedt, J. O.**, f. d. överståthållare, ordf. (utsedda av kungl. maj:t); **Janse, A.**, f. d. överstelöjtnant (utsedd av landstinget); **Holmgren, I. P.**son, professor (överläkare, direktör); **Åkerman, J. H.**, professor (överkirurg).

Kamrerare: **Wessman, F. K. A.**, kamrerare i Stockholms läns sparbank; sekreterare och ombudsman: **Lindström, K. R. A.**, kansli-sekreterare; syssloman: **Bergman, P. O. J. N.**

### **Kungl. direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.**

*Stortorget 18—20, St.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna fredagar) 11,30—12,30; rt. 80 11.*

Enligt kungl. instruktionen den 2 december 1905 utgör denna direktion eforalstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; förvaltar, därest icke annorlunda är särskilt föreskrivet, donationsmedel, som statens provskola, nya elementarskolan i Stockholm, erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger huvudsakligast ekonomiska frågor rörande högre lärarinneseminariet och den därmed förenade normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminariet; samt handhaver vården av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen (i visst fall ordförande), en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre latinläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Södermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre realläroverket å Norrmalm och högre realläroverket å Östermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid nya elementarskolan samt rektor vid högre lärarinneseminariet. Ledamot, som icke är självskriven, utses för tre kalenderår.

Det senaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 för åren 1919—1921.

### *Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Höglund, O. M.**, fil. d.r., f. d. grosshandlare;  
 \***Rabe, P. R.**, bankdirektör.

### *Övriga ledamöter.*

**Hederstierna, C. F. W.**, överståthållare, självskr. ordf.; **Söderblom, L. O. J.**, ärkebiskop; **Bengtson, H. G. V.**, kyrkoherde (utsedd av konsistorium); **Hafström, T. A. E.**, rådmän (utsedd av magistraten); **Kjederqvist, J. O. G.**, rektor; **Svedelius, C.**, rektor; **Lindblom, K. A.**, rektor; **Bohlin, K. H.**, rektor; **Fähræus, G. R.**, rektor.

Kamrerare: **Mattson, R.**, lektor; sekreterare: **Eljæson, G. E.**, f. d. läroverksadjunkt.

### **Stockholms högskolas styrelse.**

(Jfr sid. 285.)

Styrelsen utgöres, enligt av kungl. maj:t den 20 nov. 1903 fastställda grundstadgar, av nio ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en av svenska akademien, två av vetenskapsakademien, två av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa åtta välja den nionde.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag är ute, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstår.

För revision av högskolans räkenskaper och förvaltning äga stadsfullmäktige årligen utse tre revisorer. Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 och 1 dec. 1919 samt av revisorer den 10 jan. 1921.

### *Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Lindhagen, C. A.**, borgmästare, stadsfullm. (för åren 1919—21); **Juhlin Dannfelt, C. G.**, borgarråd, stadsfullm. (för åren 1920—1922).

### *Övriga ledamöter.*

**Wachtmeister, H. H.**son, greve, f. d. generaldirektör, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Kinander, C. E.**, direktör, riksgäldsfullm.s ordf., vice ordf. (vald av högskolans styrelse); **Bendixson, I. O.**, professor, stadsfullm., rektor; **Montelius, G. O. A.**, f. d. riksantikvarie (vald av svenska akademien); **Arrhenius, S. A.**, professor, inspektör; **Phragmén, L. E.**, f. d. professor (valda av vetenskapsakademien); **Stjernberg, N. F.**, professor (vald av högskolans lärarråd). Sekreterare: **Lindhagen, A.**, hovrättsråd; kassaförvaltare: **Ålander, C. G.**

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års förvaltning utsedda revisorer.*

**Carlsson, B. A.**, förste aktuarie, stadsfullm.; **Lövén, S. A.**, försäkringsdirektör; en vakant.



### Övriga revisorer.

**Kobb, G.**, professor (utsedd av kungl. maj:t);  
**Ekstrand, A. G.**, f. d. överingenjör (vald av vetenskapsakademien).

## Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 286.)

Enligt av kungl. maj:t den 3 dec. 1920 fastställda grundstadgar har institutet till ändamål att meddela vetenskaplig undervisning och sprida kunskap i socialpolitiska och kommunala ämnen samt främja samhällsvetenskapernas utveckling.

Institutets styrelse består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t för två år, tjugufem ledamöter, som väljas för två år i sänder, samt institutets chef såsom självskriven ledamot. Av de valda ledamöterna utses första gången aderton av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete, fem av Stockholms stadsfullmäktige och två av styrelsen för Stockholms högskola. Styrelsen väljer inom sig vice ordförande och kassaförvaltare samt äger att i viss utsträckning överlåta sin beslutanderätt å ett verkställande utskott, bestående av styrelsens ordförande och vice ordförande, institutets chef samt tre ledamöter, som styrelsen inom sig utser.

Styrelsens ekonomiska förvaltning granskas årligen av tre revisorer, utsedda en av kungl. maj:t, en av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete och en av Stockholms stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter (för tiden t. o. m. år 1922) ägde rum den 21 dec. 1920. Val av revisorer har ännu ej ägt rum.

### Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

**Fjällbäck-Holmgren, Karin H.**, fru, stadsfullm.;  
**Guinchard, A. J. J.**, fil. dr., direktör för stadens statistiska kontor; **Magnusson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm.; **Ryden, O. B.**, lärare vid högre folkskolan; **Åkerlindh, J. G.**, direktör, stadsfullm., kassaförvaltare.

### Övriga ledamöter.

**Lagerheim, C. H. T. A.**, f. d. generaldirektör, ordf. (se nedan) (förordnad av kungl. maj:t); **Bagge, G. A.**, professor, institutets föreståndare (se nedan); **Bendixson, I. O.**, professor, stadsfullm., **Ekeberg, L. B.**, professor, statsråd (se nedan) (utsedda av styrelsen för Stockholms högskola); **Anderson, A.**, banvakt, Råstock, **Beskow, K. J.**, statsråd, **Brisman, S. B.**, professor (se nedan), **Carleson, A. O. C.**, f. d. kammarrättsråd, **Enström, A. F.**, kommerseråd, **Fredriksson, N.**, undervisningsråd, **Hesselgren, Kerstin**, yrkesinspektör, **Huss, E. G.**, tf. generaldirektör, vice ordf. (se ne-

dan), **Janzén, G.**, förtroendeman, **von Koch, R. G. H.**, kansliråd, **Larsson, O. E.**, borgarråd, stadsfullm., **Larsson, V.**, redaktör, riksgäldsfullmäktig, **Västerås, Mellgren, E.**, direktör, **Rinman, E. B.**, redaktör, **Svensson, C. E.**, telegrafaffullmäktig (se nedan), **Wallenberg, J. O.**, f. d. kapten, direktör, **Öhman, I. E.**, härads-hövding, **Örne, A. E.**, sekreterare (utsedda av styrelsen för centralförbundet för socialt arbete).

### Styrelsens verkställande utskott.

**Bagge, G. A.**; **Brisman, S. B.**; **Ekeberg, L. B.**; **Huss, E. G.**, vice ordf.; **Lagerheim, C. H. T. A.**, ordf.; **Svensson, C. E.**

### Institutets föreståndare.

**Bagge, G. A.**, professor.

*Revisorer:* Ännu ej utsedda.

## Tekniska skolans i Stockholm styrelse.

(Jfr sid. 286.)

Enligt skolans stadgar den 10 juli 1891 (med ändring den 29 nov. 1918) utgöres skolans styrelse av en ordförande, som (efter förslag av skolöverstyrelsen) förordnas av kungl. maj:t, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en (efter förslag av skolöverstyrelsen) utses av kungl. maj:t, en av stadsfullmäktige, en av lärarekollegiet vid tekniska högskolan, en av akademien för de fria konsterna och en av svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 16 sept. 1918 och avser tiden 1 okt. 1918—30 sept. 1921.

### Av stadsfullmäktige vald ledamot.

\***Ramström, C. A.**, direktör.

### Övriga ledamöter.

**Hjortzberg, G. O.**, professor (utsedd av akademien för de fria konsterna); **Wettergren, K. E. W. F.**, intendent (utsedd av svenska slöjdföreningen); **Ljungberg, K. J.**, professor (utsedd av tekniska högskolans lärarekår); **Möller, C. O.**, generaldirektör, ordf.; **Thiel, A. S.**, grosshandlare (utsedda av kungl. maj:t); **Thorén, T.**, arkitekt, rektor.

Sekr.: **Henriques, E.**, hovrättse.o. notarie; bibliotekarie: **Efvergren, C. J.**, fil. dr.; kassaförvaltare: **Laurentz, W.**, grosshandlare.

## Stockholms borgarskolas styrelse.

(Jfr sid. 287.)

Enligt stadgarna för borgarskolesällskapet den 26 april 1886 med senaste ändringar den 26 maj 1913 består skolans styrelse av åtta av

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



# Sf-valda led. och rev.

stadsfullmäktige, en av Stockholms hantverksförening och sju av borgarskolesällskapet valda ledamöter. De av stadsfullmäktige valda ledamöterna utses för fyra år. För granskning av skolans räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen en revisor.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter skedde den 1 dec. 1919 (fyllnadsval den 17 maj 1920) och av revisor den 10 jan. 1921.

## Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

**Borge**, O. F., fil. d:r (för åren 1920—23); **\*Brodin**, J. E., f. d. rektor (för åren 1918—21); **\*Lund**, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm. (för åren 1918—21), kassakontrollant; **Lundberg**, K. L., direktör, vice ordf. (för åren 1920—23); **Magnuson**, P. K., förgyllare, stadsfullm. (för åren 1920—1923); **Nordgren**, R. E., prakt. läkare (för åren 1920—23); **\*Sjöström**, Chr., kon-torschef, stadsfullm. (för åren 1918—21); **\*Wassberg**, A., överlärare (för åren 1918—21).

## Övriga ledamöter.

**Almström**, K. W., disponent, **Carlson**, L. Fr., grosshandlare, **Collijn**, J. A., grosshandlare, **Klefbeck**, E. A., kyrkoherde, stadsfullm., **Laurentz**, W., grosshandlare, kassaförvaltare, **von Rosen**, G. P. A., greve, f. d. hovrättsråd, **Östberg**, J., f. d. kammarrättsråd, stadsfullm., ordf. (valda av borgarskolesällskapet); **Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm. (vald av Stockholms hantverksförening).  
Skolchef: **Fischier**, P. E. M., rektor.

## Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års förvaltning utsedd revisor.

**Lidman**, C., överlärare, stadsfullm.

## Övriga revisorer

(utsedda av borgarskolesällskapet).

**Wennberg**, F. J. A., grosshandlare; **Ringholm**, K. E., direktör.

## Direktionen över navigationsskolan.

Vid varje navigationsskola skall finnas en direktion, bestående av fem eller sju ledamöter, som för en tid av två år utses av vederbörande stadsfullmäktige bland skeppsredare, sjökaptener och andra för uppdraget lämpliga män. Stadsfullmäktige äga bestämma, om direktionen skall bestå av fem eller sju ledamöter. Stadsfullmäktige utsågo den 1 dec. 1919 sju ledamöter för tiden 1920—21.

## Ledamöter.

**\*Blomqvist**, S. E. G., mekaniker; **\*Holmström**, G. Hj., sjökaptän, vice ordf.; **\*Isakson**, C. J. A., skeppsbyggerinspektör; **\*Lindley**, Ch.

G., förtroendeman; **\*Ramberg**, J. C., sjökaptän; **\*von Sydow**, B. R., kaptän, ordf.; **\*Thelander**, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.

## Styrelsen för första dövstumskol-distriktet.

Första distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gottlands län. Enligt lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; och väljas på enahanda sätt suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således fr. o. m. 1913 i styrelsen insätta fyra ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktige utse också årligen en revisor med suppleant.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 6 dec. 1920 och av revisorer den 10 jan. 1921.

## Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

**Ramstedt**, J. O., f. d. överståthållare, ordf. (för tiden till 1922 års utgång); **Stockman**, G., bankdirektör (för tiden till 1924 års utgång); **Söderlind**, J. G., byråchef, kassad ir. (för tiden till 1922 års utgång); **Wassberg**, A., överlärare (för tiden till 1924 års utgång).

**Suppleanter**: **Billing**, f. Wulff, Ella, fru (för tiden till 1924 års utgång); **Björling**, J., folkskollärare (för tiden till 1922 års utgång); **Enell**, H. G. O., apotekare (för tiden till 1924 års utgång); **Lagerbjelke**, J. G., greve, byråchef, stadsfullm. (för tiden till 1922 års utgång).

## Övriga ledamöter.

**Söderberg**, K. J., skomakarmästare; **Åkerlund**, E. G. H., godsägare (valda av Stockholms läns landsting); **Bärg**, A. J., förrädsförmän; **von Eckermann**, C. W. T., förste kammarherre (valda av Södermanlands läns landsting); **Lundborg**, J. A., grosshandlare (vald av Västmanlands läns landsting); **Klingspor**, Ph. O. L., greve, hovmarskalk; **Westerlund**, J. A., kyrkoherde (valda av Östergötlands läns landsting); **Bager-Sjögren**, J. L., folkskolinspektör (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **Kahlström**, K. R., hemmansägare (vald av Gottlands läns landsting).

**Suppleanter**: **Berge**, N. A., folkskollärare, **Borell**, K. G. T., häradshövding (valda av Stockholms läns landsting); **Lindblad**, E. A., domänintendent, **Strutz**, O., överbanmästare (valda av Sö-



dermanlands läns landsting); **Uggla**, C. G., häradshövding (vald av Västmanlands läns landsting); **Beckman**, K., lektor, **Vahlqvist**, C. F., regementsläkare (valda av Östergötlands läns landsting); **Malmberg**, P. G. J., hovpredikant (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **Jansson**, Hj., lektor (vald av Gottlands läns landsting).

**Sekreterare och kamrerare:** **Holmström**, K. E., notarie i domänstyrelsen.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års förvaltning vald revisor.*

**Forsell**, J. A. S:son, expeditionsförare.

**Suppleant:** **Stålander**, Helena A. J., bryggeriarbeterska.

### *Övriga revisorer.*

**Enbergh**, E., skräddarmästare, **Gustafsson**, J. G., förvaltare (valda av Stockholms läns landsting); **Tigershiöld**, H. E., kansliråd (vald av Södermanlands läns landsting); **Larsson**, V., redaktör, riksgäldsfullmäktig (vald av Västmanlands läns landsting); **Westman**, K. A., lantbrukare (vald av Östergötlands läns landsting); **Fröding**, O. H., lektor (vald av Norrköpings stadsfullm.); **Bodin**, L. G., lantbrukare (vald av Gottlands läns landsting).

**Suppleanter:** **Husén**, J. O., lantbrukare, **Berge**, N. A., folkskollärare (valda av Stockholms läns landsting); **Kumlin**, E. W., godsägare (vald av Södermanlands läns landsting); **Hult**, A., ombudsman (vald av Västmanlands läns landsting); **Karlsson**, O. G., lokomotivförare (vald av Östergötlands läns landsting); **Ljungberg**, V., politierådmän (vald av Norrköpings stadsfullm.); **Karlström**, D. A. H., lantbrukare (vald av Gottlands läns landsting).

## **Nämnden för dövtumundervisningen i första distriktet.**

I lagen angående dövtumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolas årliga utgiftsstat, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika beslut, skall frågans avgörande hänskjutas till en nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltagit, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av trettio tusen. Går ej folkmängden upp till trettio tusen, väljes dock en ledamot. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämnden för dövtumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gottlands län.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 6 dec. 1920 för år 1921.

### *Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

**Berndtson**, C. F., chaufför, stadsfullm.; **Blomqvist**, S. E. G., mekaniker; **Cederborg**, A., direktör, stadsfullms ordf.; **Hagman**, E. O., assistent; **Herlitz**, K. G., vice häradshövding, stadsfullm.; **Kämpe**, K. A., byggnadssnickare, stadsfullm.; **Larsson**, O. E., borgarråd, stadsfullm.; **Linde**, N., förtroendeman; **Ramstedt**, J. O., f. d. överståthållare; **Söderlind**, J. G., byråchef; **Wassberg**, A., överlärare; **Wiberg**, G. E., platsexpeditor; **Örtenblad**, O. G., f. d. rektor.

**Suppleanter:** **Andersson**, J. E., spårvagnskonduktör, stadsfullm.; **Bjurström**, D. A., grosshandlare; **Boije af Gennäs**, S. J. A., f. d. rektor; **Edberg**, K. Th., snickarmästare; **Hollsten**, E. B., f. d. kommandörkapten; **Köpper**, E. H., ciselör; **Malmsten**, K. A., med. d.r.; **Nilson**, A. G., direktör; **Stockman**, G., bankdirektör; **Stålander**, Helena A. J., bryggeriarbeterska; **Svensson**, J., fabrikör; **Weideman**, K. O., åkeriföreståndare; **Wellin**, Bertha, sjuksköterska, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter.*

**Almqvist**, K. Fr. G., godsägare; **Andersson**, C. W. M., snickare; **Bager-Sjögren**, J. L., folkskolinpektör; **Borell**, K. G. T., häradshövding; **Bärg**, A. J., förrådsförmän; **Ericsson**, C. J., kamrerare; **Fähræus**, F. I., domprost; **Gustafsson**, C., disponent; **Jansson**, J., lantbrukare; **Juhlin**, J. M., godsägare; **Karlsson**, J. O., borgmästare; **Klingspor**, Ph. O. L., greve, hovmarskalk; **Kättström**, K., handlande; **Larsson**, O., direktör; **Lindblad**, E., domänintendent; **Lundborg**, J. A., grosshandlare; **Mattsson**, K., hemmansägare; **Petersson**, D. Hj., lantbrukare; **Sjöblom**, P. H., lantbrukare; **Sjöström**, N., snickare; **Steffen**, L. R., rektor; **Sterne**, A. J., stadskamrerare; **Tamm**, G., förutv. statsråd, hovstallmästare; **Vahlqvist**, C., regementsläkare; **Uggla**, C. G., häradshövding; **Åkerlund**, E. G. H., godsägare; **Österberg**, G., reaktör.

**Suppleanter:** **Ahl**, E., järnarbetare; **Andersson**, A. A., lantbrukare; **Andersson**, K. E., hemmansägare; **Beck-Friis**, C. J., frih., disponent; **Bergstrand**, C. E., byggnadssnickare; **af Burén**, C., bruksägare; **Carlsson**, T., handelsföreståndare; **Cronstedt**, Fr. W., greve, kammarherre; **Dahlfors**, G., landstingsman; **Fjellander**,



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

G. H., förste provinsialläkare; **Fröier**, I., folkskollärare; **Gustafsson**, G., f. d. riksdagsman; **Hellberg**, J. A., målarmästare; **Henning**, E., sedeltryckare; **Henricson**, A., lantbrukare; **Jakobsson**, J., landstingsman; **Janse**, A. F. D., f. d. överstelöjtnant; **Johansson**, E. G., lantbrukare; **Jonsson**, J., landstingsman; **Modig**, A., förädrsförvaltare; **Molander**, A., organist; **Möller**, O., ingenjör; **Nettelbladt**, H., direktör; **Sundberg**, A., godsägare; **Weinberg**, E. A., godsägare; **Wetterling**, F., rektor; **Åkesson**, N., förste provinsialläkare.

**Delegerade för förvaltning av byggnadskassan vid statens provskola, Nya elementarskolan.**

Vården av byggnadskassan åligger rektor jämte en av kollegiet och två av stadsfullmäktige utsedda delegerade. (Rörande revisorer se sid. 282.)

Valet av stadsfullmäktiges delegerade ägde rum den 7 dec. 1914 för obestämd tid.

*Av stadsfullmäktige valda delegerade.*

**Juhlin Dannfelt**, C. G., borgarråd, stadsfullm.; **Stockman**, G., bankdirektör.

*Övriga ledamöter.*

**Bohlin**, K. H., rektor (självskriven), ordf.; **Holmberg**, J., läroverksadjunkt (vald av läroverkskollegiet).

**Terminsavgiftsnämnderna vid allmänna läroverken.**

När riksdagen år 1904 beslöt en reform av allmänna läroverken, med införande av realskoleexamen och omreglering av lärarnas löner, bestämdes även ändrade grunder för lärjungeavgifternas utgående. I samband därmed bestämdes, att stadsfullmäktige i resp. städer skulle för varje allmänt läroverk för en tid av två år utse två ledamöter och två suppleanter i en terminsavgiftsnämnd för avgörande av frågor om lärjungeavgifterna. Nämnden består för övrigt av ett kronombud, förordnat av överståthållarämbetet, resp. rektor såsom ordförande och ifrågakommande klassföreståndare i varje fall. För Stockholm valde stadsfullmäktige till dessa nämnder första gången provisoriskt den 21 december 1904 för ett år, andra gången den 1 december 1905 för två år (1906, 1907) enligt instruktion för nämnderna den 31 december 1904. En del av terminsavgifterna (till byggnadsfonden) går till stadens kassa och bildar en särskild fond med av stadsfullmäktige särskilt valda revisorer (se nedan sid. 281).

Det senaste valet ägde rum den 1 dec. 1919 för åren 1920—1921. Fyllnadsval har dessutom ägt rum den 10 jan. och 21 mars 1921.

**Högre latinläroverket å Norrmalm.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Carlsson**, O., ledamot av försäkringsrådet; \***Kinnanson**, H. S., byrådirektör, stadsfullm.  
*Suppleanter:* \***Gullberg**, O. H., fil. d.r., f. d. förste aktuarie; \***Sjögren**, J. V., telefonmontör.

*Kronombud.*

**von Wolcker**, E. J., f. d. kammarrättsråd.

**Högre allmänna läroverket å Södermalm.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Nilsson**, F. O. V., bageriiddkare, stadsfullm.; \***Widtskiöld**, J., kamrerare.  
*Suppleanter:* \***Björklund**, K. J. M., grosshandlare; \***Piehl**, C. G. F., civilingenjör, direktör.

*Kronombud.*

**Neumüller**, O. E., direktör.

**Högre realläroverket å Norrmalm.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Borge**, O. F., fil. d.r.; \***Wassberg**, A., överlärare.  
*Suppleanter:* \***Granholm**, C. H., direktör; \***Åberg**, A. N:son, möbelsnickare.

*Kronombud.*

**Hallberg**, H. E., kyrkoherde.

**Högre realläroverket å Östermalm.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Brundin**, F. A., direktör; \***Magnusson**, P. K., förgyllare, stadsfullm.  
*Suppleanter:* \***Blomqvist**, A., f. d. överlärare; \***Lindhagen**, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm.

*Kronombud.*

**Källander**, A. J., kyrkoherde.

**Nya elementarskolan.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Lidell**, Fr. J., handlande; \***Törnberg**, A. O. O:son, signalreparatör, stadsfullm.  
*Suppleanter:* \***Hedman**, C. E., snickeriarbetare; \***Lindmark**, K. A., byggnadsingenjör.

*Kronombud.*

**Améen**, H. E. L., justitieråd.

**Jakobs realskola.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***Ekmán**, V. R., direktör, stadsfullm.; \***Haak**, O. K., direktör.



*Suppleanter:* \*Buhre, K. B., generaldirektör;  
\*Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet.

*Kronoombud.*

Rundquist, C. A., rådman.

**Katarina realskola.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\*Karlstrom, K. H. E., grosshandlare; \*Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.

*Suppleanter:* \*Karlson, E. A., snickarmästare;  
\*Wallin, J. A., roteuppbördsman.

*Kronoombud.*

Neumüller, O. E., direktör.

**Kungsholmens realskola.**

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\*Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.; \*Staf, O. L., kakelugnsmakare.

*Suppleanter:* \*Ahlström, W., förtroendemän, stadsfullm.; \*Ljunggren, A., direktör.

*Kronoombud.*

Hellsten, F. W., syssloman.

**Vittnen vid den muntliga prövningen i realskoleexamen.**

I stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 febr. 1905 § 69 bestämmes, att vid den muntliga prövningen i realskoleexamen skola närvara utom eforus eller inspektor minst tre av vederbörande kommunalstyrelse utsedda, ojäviga examensvittnen.

Stadsfullmäktiges val av examensvittnen för vårterminen 1921 ägde rum den 31 mars 1921 (fyllnadsval den 25 april s. å.).

**Högre latinläroverket å Norrmalm.**

d'Ailly, G. A. H., f. d. byråchef; Lindbäck, C. V., postexpeditör, stadsfullm.; Lindqvist, N. A., postmästare; Sjögren, P. A., fabrikör; Waldén, P. W., grosshandlare.

**Högre allmänna läroverket å Södermalm.**

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.; Kolmodin, C. O. B., f. d. tullkontrollör; Müller, J., f. d. lektor; Nilsson, F. O. V., bageriåkare, stadsfullm.; Piehl, C. G. F., civilingenjör, direktör.

**Högre realläroverket å Norrmalm.**

Albihn, K. J. A., ingenjör; Almström, K. W., disponent; Cederlöf, P. A., handlande, stadsfullm.; Julin, J. H. T., notarie; Söderberg, F. F. V., fil. d. r., redaktör.

**Högre realläroverket å Östermalm.** **Sf-valda led. och rev.**  
Borge, O. F., fil. d. r.; Broman, J. W., direktör; Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.; Mörk, P. A., f. d. bankassör; Persson, P. E., f. d. överlärare.

**Jakobs realskola.**

Carli, E. J., överlärare; Haak, O. K., direktör; Hasselrot, C. A., byråchef; Lundborg, K. O. N., folkskollärare, stadsfullm.; Nyholm, H., direktör.

**Katarina realskola.**

Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; Fröander, S. G., kontorschef; Moëll, J. O. H. N., riksbankskassör; Munthe, H. Å. R. Wsön, rektor; Westin, H. J., intendent hos generalpoststyrelsen.

**Kungsholmens realskola.**

Hult, C. A., konsulterande ingenjör; Jonsson, J. A., andre folkskolinspektör; Olsson, J., överlärare; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; Sundberg, S. K., förste trafikinspektör.

**Palmgrenska samskolan.**

Ekstrand, Å. G., f. d. överingenjör; Enger, J., postdirektör; Hjorth, J. E., direktör; Sidner, Hedwig Ch. M., seminarielektor; Wassberg, A., överlärare.

**Detthowska skolan.**

Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru, stadsfullm.; Eklund, J. L., fabrikör; Grünfors, G. B. V., direktör; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; Palmær, f. Dillner, Signe E., professorska.

**Grevesmühlska samskolan.**

Hedin, Clara Ch. H., fröken; Lundberg, K. L., direktör; Rydin, S. L. H., generaldirektör; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Winderström, Karolina O., prakt. läkare.

**Stockholms samgymnasium.**

Fjällbäck-Holmgren, Karin H., fru, stadsfullm.; Holmström, J. G., byrådirektör; Lidman, C., överlärare, stadsfullm.; Quint, Stina, redaktör; Tigerschiöld, H. E., f. d. kansliråd.

**Städernas allmänna brandstodsbolags kommitté för Stockholm.**

På varje ort, där bolaget utövar försäkringsverksamhet, skall finnas en kommitté, be-



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

stående av minst tre, högst fem ledamöter, företrädesvis delägare, av vilka styrelsen för bolaget utser en; de övriga, vilka böra vara förfarna i värdering av byggnader, jämte två suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige för ett år. Det senaste valet ägde rum den 21 dec. 1920.

*Av stadsfullmäktige valda  
ledamöter.*

**Elméus**, C. K. J., arkitekt. stadsfullm.; **Mag-nusson**, A. E., byggmästare, stadsfullm.; **Pehrsson**, J. P., förtroendeman, stadsfullm.; **Öster-löf**, O., byggmästare.  
*Suppleanter:* **Berggren**, C. D., kontorschef; **Persson**, B. J., direktör.

*Av styrelsen utsedd ledamot.*

**Jonsson**, A., försäkringstjänsteman.

**Likvidatorer för Stockholms södra spår-vägsaktiebolag i likvidation.**

Stockholms södra spårvägsaktiebolag, i vilket staden år 1908 ingick som delägare (med rätt att utse två styrelseledamöter och en revisor), överlät år 1918 till ab. Stockholms spårvägar (se nedan) sin egendom och tillståndet att an-lägga och trafikera spårvägar å Södermalm samt trädde därefter i likvidation.

*Likvidatorer*

(utsedda av bolagsstämman).

**Hjortzberg**, E. G., direktör; **Lagerholm**, O. W., fil. lic., f. d. fabriksidkare; **Lundin**, E., direktör; **Nordwall**, B. I. S., tf. finanssekreterare; **Welin**, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm.; **Öst-berg**, G., kapten.

**Styrelsen för aktiebolaget Stockholms spårvägar.**

Efter förhandlingar mellan drätselnämndens första avdelning och ett bankkonsortium beslöto stadsfullmäktige den 30 juni 1915 lämna staden medverkan till bildande av ett aktiebolag för övertagande och trafikering av de norra spårvägarna efter den dåvarande koncessionstidens utgång med 1916 års slut. Bolagsordning fastställdes av kungl. maj:t den 19 nov. 1915. Aktiekapitalet skall utgöra minst 12 och högst 36 milj. kr. i aktier à 50 kr., fördelade å tven-ne grupper, serien A och serien B med lika stort antal aktier. Hela serien B, med ett värde av 12 milj. kr., tecknades av Stockholms stad och likviderades genom upplåtande av koncession å driften åt bolaget. Aktierna i denna serie medföra viss företrädesrätt till utdelning.

Genom avtal med Stockholms södra spårvägs-aktiebolag, vilket av stadsfullmäktige godkändes

den 18 mars 1918, har ab. Stockholms spår-vägar numera övertagit även södra spårvägarna samt tillståndet att anlägga och trafikera spår-vägar å Södermalm, vilket tillstånd samtidigt utsträcktes att gälla t. o. m. år 1956. För likvidering av köpet utökades bolagets aktie-kapital från 24 till 29,6 milj. kr., varvid hälften av de nyttigivna aktierna tillföll staden. Dess-utom utgavs i och för ersättning för konces-sionens förlängning ytterligare 1,9 milj. kr. i aktier, vilka uteslutande tillföll staden.

Under år 1920 har bolaget inköpt även södra förstadslinjen.

Efter förhandlingar med representanter för de enskilda aktieägarna beslöto stadsfullmäktige den 29 mars 1920 godkänna ett avtal om för-värf även av aktierna av serien A. Härigenom innehar staden praktiskt taget hela äganderätten till spårvägsbolaget med dess fasta och lösa till-gångar. Tillsvidare skall dock spårvägsrörelsen fortfarande bedrivas under form av aktiebolag.

Bolagets styrelse består av sju ledamöter med lika många suppleanter, valda för tre år i sänder. Tre ledamöter och lika många supple-anter utses direkt av stadsfullmäktige, de öv-riga av aktieägarna å bolagsstämma (varvid aktie av serien B berättigar endast till  $\frac{1}{30}$  röst; stadens samlade rösträtt utövas vid bolagsstäm-man av ett av drätselnämnden utsett ombud). Enligt överenskommelse mellan stadskollegiet och spårvägsbolagets styrelse har en representant för stadskollegiet (borgarrådet för fastighetsärenden) erhållit rätt att närvara vid styrelsens samman-träden. För granskning av styrelsens förvalt-ning och bolagets räkenskaper utses årligen tre revisorer med lika många suppleanter, därav två av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 (för tiden till 1921 års utgång) och av revisorer den 10 jan. 1921.

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\***d'Ailly**, G. A. H., f. d. byråchef; \***Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., vice ordf.; \***Wahl**, G. A., montör, stadsfullm.  
*Suppleanter:* \***Förssberg**, E. V., direktör; \***Juh-lin Dannfelt**, C. G., borgarråd, stadsfullm.; \***Nilsson**, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.

*Övriga ledamöter*

(utsedda av bolagsstämman).

**Berglund**, J. E., kassör, stadsfullm.; **Björklund**, C. G., journalist, stadsfullm., ordf.; **Hallberg**, I., fil. d.r., direktör; **Hultman**, G. H., civilin-genjör, stadsfullm.

*Suppleanter:* **Almström**, K. W., disponent; **Has-selgren**, C. L. L., f. d. auditör, advokat; **Söder-ström**, G. A. E., ombudsman, stadsfullm.; **Wallin**, J. A., transportmästare, stadsfullm.



*Av stadsfullmäktige för granskning  
av 1921 års räkenskaper och för-  
valtning utsedda revisorer.*

**Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm.; **Welin**, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm.  
*Suppleanter:* **Carlsson**, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.; **Johanson**, K. E., landsorganisations sekreterare.

*Övrig revisor*

(utsedd av bolagsstämman).

**Erikson**, G. O., kassör, stadsfullm.  
*Suppleant:* **Ljungberg**, K., ekonomichef.

*Verkställande direktör.*

**Westman**, A., vice häradsbörding.

*Teknisk direktör.*

**Hjortzberg**, E. G., kapten.

*Överingenjör.*

**Lindman**, G. J. E.

*Trafikchef.*

**Magnusson**, E.

*Kamrerare.*

**Westerberg**, J. F. O.

*Maskiningenjör.*

**Engdahl**, E. W.

*Baningenjör.*

**Gripe**, R. F.

**Styrelsen för Stockholm—Nynäs  
järnvägsaktiebolag.**

På grund av räntegaranti, som Stockholms stad iklätt sig för denna järnväg, äger den i styrelsen insätta en ledamot ävensom en ledamot av revisionen.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 31 mars 1921 för tiden till och med nästa års ordinarie bolagsstämma och av revisor den 10 jan. 1921.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

Vakant.

*Övriga ledamöter*

(valda av bolagsstämman).

**Bergelmer**, S. A. J., verkst. direktör; **Bäckström**, J. W., grosshandlare, vice ordf.; **Sjögren**, S. A. Hj., professor, ordf.

*Av stadsfullmäktige för granskning  
av 1920 års förvaltning vald revisor.*

**Thelander**, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.

*Övriga revisorer*

(utsedda av bolagsstämman).

**Nathorst-Böös**, E. J., vice häradsbörding; **Upmark**, J., godsägare.

**Styrelsen för Stockholm—Västerås—  
Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.**

På grund av räntegaranti, som Stockholms stad iklätt sig för denna järnväg, äga stadsfullmäktige tillsätta en styrelseledamot och en revisor.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 31 mars 1919 för tiden t. o. m. 1922 års bolagsstämma samt av revisor den 10 jan. 1921.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Dahlberg**, A. E., rådman.

*Övriga ledamöter*

(valda av bolaget, en utsedd av kungl. maj:t).

**Beskow**, E. A., statssekreterare (utsedd av kungl. maj:t); **Kamph**, A. O. L., verkställande direktör; **Murray**, W., statsråd, vice ordf. (tjänstgör ej f. n.); **Nachmansson**, J., bankdirektör; **Serrander**, M., kapten; **Söderberg**, O. A., generalkonsul; **Tamm**, H. S., bankdirektör, ordf.; **Wrede**, F. C. F. F. son, greve, ryttmästare.

*Av stadsfullmäktige för granskning  
av 1920 års förvaltning vald revisor.*

**Berglund**, J. E., kassör, stadsfullm.

*Övriga revisorer.*

**Ekelund**, D., landssekreterare (utsedd av kungl. maj:t); **Byström**, A. H., överste; **Fahlroth**, J. H. S., länsassessor; **Karlsson**, J. O., borgmästare.

**Styrelsen för bron Ropsten—Lidingön**  
(Lidingöbrostyrelsen).

*Brostyrelsens kontor i staden:* Karlavägen 36, Ö.; rt. 302 93; *kontorstid:* 2—4; *kontor vid Ropsten:* rt. 234 51.

Jämlikt § 4 i ett mellan Stockholms stad och Lidingö köping den 16 okt. 1916 träffat avtal om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingön skall anläggningens utförande och framtida drift ombesörjas av en brostyrelse. Denna skall bestå av en ordförande jämte suppleant, utsedd av kungl. maj:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö kommunalfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter. Vardera kommunen utser även en revisor med en suppleant. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1919 har Lidingöbrostyrelsen även övertagit för-

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

valtningen av flottbron mellan Ropsten och Lidingön under den tid, som återstår, innan den fasta bron blir färdig.

Senaste val till styrelsen förrättades av Lidingö kommunalfullmäktige den 20 dec. 1920 och av Stockholms stadsfullmäktige den 21 mars 1921 (för tiden t. o. m. år 1924). Stadsfullmäktiges senaste val av revisorer ägde rum den 10 jan. 1921.

### *Ordförande.*

**Hansen, F. V.**, generaldirektör.

**Suppleant: Wijnblad, O. J. F.**, överdirektör.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Kreüger, H.**, civilingenjör, professor; **Lamm, H. F.**, grosshandlare, stadsfullm.; **Thelander, C. Th. F.**, ingenjör, stadsfullm.; **Törnberg, A. O.** Oson, signalreparatör, stadsfullm.; **Wahl, G. A.**, montör, stadsfullm.; **Vinberg, S. W.**, överingenjör, stadsfullm.

**Suppleanter: Elmäs, C. K. J.**, arkitekt, stadsfullm.; **Liander, M. E.**, grosshandlare, stadsfullm.; **Persson, B. J.**, direktör; **Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; 1:e vice ordf.

### *Av Lidingö köpings kommunalfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Dalén, N. G.**, fil. d.r. direktör; **Hasselquist, N.**, kapten, direktör; **Markman, A. F.**, sekreterare; **Petersson, G. A.**, f. d. president; **Raaschou, Th.**, bankdirektör; **Thorngren, K.**, direktör.

**Suppleanter: Ljungdahl, G. S.**, fil. d.r. **Schlyter, R. R.**son, civilingenjör; **Holm, O. F.**, förman; **Billvall, O. E.**, kapten, direktör.

### *Sekreterare.*

**Malm, F.**, byråchef.

### *Kontrollant vid brobyggnadsarbetet.*

**Nordendahl, E. H.**, civilingenjör.

### *Byggnadsutskott.*

Ordf. och hans suppl. samt hrr **Kreüger, Vinberg, Hasselquist** och **Billvall**.

### *Underhandlingsutskott.*

Ordf. och hans suppl. samt hrr **Lamm, Thelander, Petersson** och **Raaschou**.

### *Av stadsfullmäktige utsedd revisor för granskning av 1920 års förvaltning.*

**Hagelquist, K. F. P.**, sjökapten, stadsfullm.

**Suppleant: Persson, B. J.**, direktör.

### *Övrig revisor*

(utsedd av Lidingö köpings kommunalfullmäktige).

**Stjernspetz, A.**, banktjänsteman.

**Suppleant: Tottie, H. K. H.**, kanslisekreterare.

### *Styrelsen för Stockholms frihamnsaktiebolag.*

Sedan arbetet med stadens frihamnsanläggning vid Lindarängen fortskridit så långt, att öppnandet av den provisoriska frihamnen var nära förestående (se sid. 117), beslöt stadsfullmäktige den 2 juni 1919 att utarrendera frihamnsanläggningen åt ett för ändamålet bildat bolag, Stockholms frihamnsaktiebolag, i enlighet med de närmare villkor och bestämmelser, som angavs i ett mellan hamnstyrelsen och frihamnsaktiebolaget upprättat förslag till avtal angående överlåtelse på frihamnsaktiebolaget av rätten att driva stadens provisoriska frihamn. Den 20 sept. 1919 lämnade kungl. maj:t sitt medgivande till överlåtelsen, som avser en tid av fem år från tillträdet, vilket ägde rum den 10 okt. 1919. Bolaget, som inregistrerades den 26 sept. 1919, har till uppgift att ombesörja den provisoriska frihamnens drift; för sådant ändamål äger det nyttjanderätt till det här för avsedda frihamnsområdet med alla dess byggnader och anläggningar. (De alltså pågående arbetena med frihamnsanläggningens fortsatta utbyggnad utföras däremot av frihamnsnämnden.)

Enligt för frihamnsaktiebolaget den 14 juni 1919 antagen bolagsordning skall aktiekapitalet utgöra minst 1 milj. och högst 3 milj. kr. Bolagets styrelse består av fem för ett år i sänder valda ledamöter med tre suppleanter, av vilka två ledamöter och en suppleant utses av stadsfullmäktige och de övriga av bolagsstämman. För revisionen äga stadsfullmäktige och bolagsstämman att tillsätta var sin revisor jämte suppleant.

Den å bolagets rörelse uppkomna vinsten skall, sedan vissa avsättningar till reservfond och pensionsfond verkställts och aktieägarna erhållit 6 % utdelning, av bolaget omedelbart överlämnas till Stockholms stad.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamöter (för tiden intill 1922 års bolagsstämma) ägde rum den 25 april 1921. Senaste revisorsval ägde rum den 10 jan. 1921.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Edkvist, C. J.**, inspektör, stadsfullm.; **Liander, M. E.**, grosshandlare, stadsfullm.

**Suppleant: Gustafson, Hj. A.**, journalist, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter*

(valda av bolagsstämman).

**Dahlström, O. F.**, grosshandlare, ordf.; **Johnsson, A. A.**son, generalkonsul; **Stendahl, S.**, grosshandlare.



*Suppleanter:* Appelqvist, J. A., direktör; Wahlund, E. A., direktör.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års förvaltning utsedd revisor.*

Vakant.

*Suppleant:* Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.

*Övrig revisor*

(vald av bolagsstämman).

Berghman, I., grosshandlare.

*Suppleant:* Svanström, E., direktör.

*Verkställande direktör.*

Stendahl, O., civilingenjör.

**Styrelsen för aktiebolaget Stockholms tomträttskassa.**

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa har till ändamål att mot säkerhet av inteckning i tomträtter utlåna penningar för att befrämja uppförande av byggnader på Stockholms stad tillhörig mark. Staden har iklätt sig garanti för kassans obligationer. Stadsfullmäktige hava den 27 april 1916 beslutat förvärva aktiemajoriteten i kassan, i samband varmed genomfördes en ändring i bolagsordningen i syfte att tillförsäkra staden större inflytande på kassans ledning.

Jämlikt § 7 i den för bolaget den 25 sept. 1908 fastställda bolagsordning äga stadsfullmäktige att, så länge stadens garanti för bolagets obligationer varar, utse en ordinarie ledamot och en suppleant i styrelsen samt jämlikt § 8 en revisor och suppleant för denne.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 21 mars 1921 för tiden till 1922 års ordinarie bolagsstämma samt av revisor den 10 jan. 1921.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm., vice ordf.

*Suppleant:* Tinggren, G. A., maskinarbetare, stadsfullm.

*Övriga ledamöter*

(valda av bolagsstämman).

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.; Lagerheim, C. H. T. A., f. d. generaldirektör, ordf.; Magnusson, K. G., ingenjör; Meurling, C. H. F., borgarråd, verkst. dir.

*Suppleanter:* Staël von Holstein, Ch. Mathilda, advokat, stadsfullm.; Wiberg, E. A., förtroendeman.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1921 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Persson, P. G., faktor, stadsfullm.

*Suppleant:* Brunzell, O., möbelhandlare.

*Övriga revisorer*

(valda av bolagsstämman).

Pählman, A. E., stadsingenjör; Åbergsson, Anna M. A., assistent.

*Suppleant:* Ekström, A. I. Fr., fabrikör.

**Styrelsen för aktiebolaget Stockholmssystemet.**

Enligt förordningen av den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde i kraft med 1919 års ingång, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handeln med rusdrycker, utses i Stockholm sålunda, att en styrelseledamot utses av kontrollstyrelsen, två styrelseledamöter av bolagets delägare och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Av revisorerna utses två av kontrollstyrelsen och en av delägarna i bolaget. Enligt överståthållarämbetets beslut den 1 oktober 1918 utövar ab. Stockholmssystemet för tiden 1 jan. 1919—31 dec. 1921 rätten till utskänkning och utminuterung av spritdrycker, vin och öl i Stockholm. (Samma bolag har tidigare, under åren 1914—1918, innehaft koncession å försäljning av brännvin i Stockholm.)

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för åren 1919—1921 skedde den 2 dec. 1918.

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

\*Lindqvist, F. L., föreståndare; \*Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.

*Suppleanter:* \*Hallgren, L. G., järnkramhandlare, (förste suppl.); \*von Koch, R. G. H., kansliråd (andre suppl.).

*Övriga ledamöter.*

Bergenholtz, F. E., generalkrigskommissarie, ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); Bratt, I., med. dir, verkst. dir., Lagerhjelke, J. G., greve, byråchef, stadsfullm. (valda av bolagsstämman.)

*Suppleanter:* von Schulzenheim, C. H. J., byråchef, vice ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); Peyron, A. E., kanslisekreterare, vice verkst. dir. och kassadir., Wahl, G. A., montör, stadsfullm., jourhavande dir. (valda av bolagsstämman).

**Direktionen för änke- och pupillkassan vid Stockholms stads verk och inrättningar.**

Rörande denna kassa, se sid. 306 och 350.

Sf-valda led. och rev.



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

**Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne.**

Enligt av kungl. maj:t den 23 mars 1906 fastställt reglemente har stiftelsen till ändamål att inom Stockholms stads område uppföra sunda och tjänliga byggnader, vilka på billiga villkor skola uthyras till bostäder åt för arbetsamhet och ordentlighet kända, obemedlade personer med hemortsrätt i Stockholm och tillhörande arbetsklassen, med företräde för de mest behövande och därvid i främsta rummet änkor med deras barn.

I styrelsen välja överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera en ledamot; de tre sålunda valda välja två. Dessutom välja stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter. Ordföranden erhåller 500 och varje ledamot 350 kronors arvode.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot senast den 6 dec. 1920 för tiden 1921—1925 och revisorer den 10 jan. 1921.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**Johansson, f. Franzén, Katy, fru, stadsfullm.**

*Av fattigvårdsnämnden vald ledamot.*

**Bohman, H. E. M., justitieråd, ordf.**

*Övriga ledamöter.*

**Lindblom, F. G. A., f. d. fattigvårdsinspektör, Hansson, E., byggmästare (valda av övriga ledamöter); Alrutz, A. O., f. d. byggnadschef (utsedd av överståthållarämbetet).**

**Sekreterare och redogörare: Hernlund, V., fil. dr, byrådirektör.**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper utsedda revisorer.*

**Andersson, P., folkskollärare; Jakobsson, U. G. W., roteman.**

**Suppleanter: Kullberg, Elisabet M. Ch., kemist; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.**

**Styrelsen för stiftelsen Fredric Eens minne.**

Stiftelsen har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse å barnbördshus, spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens tillgångar skola förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer,

utsedda en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många suppleanter och för en tid av tre år. För den årliga revisionen utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter.

Stadsfullmäktiges val av ledamot förrättades den 2 dec. 1918 för åren 1919—1921 och av revisorer senast den 10 jan. 1921.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

**\*Vakant.**

**Suppleant: \*Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), redaktör.**

*Övriga ledamöter.*

**von Heideken, G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet), ordf.; Lindblom, F. G. A., f. d. fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).**

**Suppleanter: Herrström, O., byggmästare (utsedd av överståthållarämbetet); Wedberg, Ebba Ch., fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper utsedda revisorer.*

**Eén, O. B. L., verkmästare; Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm.**

**Suppleanter: Laurent, V. E., prakt. läkare; Nilsson, J. P., direktör, stadsfullm.**

**Styrelsen för Oscar och Maria Wiklanders understödsfond.**

Ur stiftelsen, som förvaltas av direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa jämte tvenne av stadsfullmäktige utsedda personer, sker årligen utdelning till i behov av understöd varande, i Stockholms stad boende och mantalsskrivna änkor och oförsörjda döttrar efter avlidna delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa.

Stadsfullmäktiges val ägde rum den 19 maj 1913 för obestämd tid.

*Av stadsfullmäktige valda ledamöter.*

**Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.; Wahl, G. A., montör, stadsfullm.**

*Övriga ledamöter.*

**Allander, A. P., sekreterare; Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; Fogelmarck, H., överingenjör, vice ordf.; Iacobi, G., byråchef, kassadirektör; Virgin, I., överdirektör, ordf.**

**Styrelsen för cancerföreningen i Stockholm.**

Den 17 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Fors-



grénska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas svenska cancerföreningens stockholmsavdelning mot villkor bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Då svenska cancerföreningen den 23 maj 1919 upplöstes, beslöt stockholmsavdelningen att konstituera sig såsom en självständig förening under namn av cancerföreningen i Stockholm.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot skedde den 31 mars 1919 (för tiden till 1922 års ord. sammanträde) och av revisor den 12 jan. 1920.

### *Av stadsfullmäktige vald ledamot.*

\***Borgström**, A. G. S., justitieråd.

### *Övriga ledamöter.*

**Berg**, J. W., f. d. professor, ordf.; **Forssell**, G., professor, sekr.; **Forssner**, J. H., professor; **Hultgren**, E. O., överläkare; **Nachmanson**, J., bankdirektör, skattm.; **Printzsköld**, O. H. R., riksmarskalk.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1921 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Klefbeck**, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.

*Suppleant:* **Widerström**, Karolina O., prakt. läkare.

## **Styrelsen för stiftelsen Fanny Hirschs minne.**

Stiftelsen, som bildades år 1919, har till uppgift att inrätta och förvalta ett vilohem för psykiskt sjuka, benämnt »Fanny Hirschs minne», för vilket ändamål ingenjören Oscar Hirsch donerat en grundplåt av 100,000 kr. Hemmet, som i första band är avsett att bereda vård åt obemedlade eller mindre bemedlade sjuka, har förlagts till Solvik, nära Äppelviken, och kan f. n. mottaga 2 manliga och 10 kvinnliga patienter.

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av fem ledamöter och två suppleanter. Två av ledamöterna utses av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka; ingenjör O. Hirsch, och efter hans död herr Axel Hirsch, är självskrivnen femte medlem av styrelsen. Då ingen av de båda sistnämnda längre är medlem av styrelsen, skall denne femte ledamot utses av styrelsens övriga ledamöter. Av styrelsesuppleanterna utses en av stadsfullmäktige och en av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper utse stadsfullmäktige och styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka var sin revisor jämte suppleant. Såväl ledamöter som revisorer väljas för en tid av fyra år. Stadsfullmäktiges val av ledamöter och revisorer ägde rum den 16 juni 1919.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Lindqvist**, F. L., föreståndare; **Zetterlund**, A. V., direktör, sekr. och kassaförvaltare.

*Suppleant:* **Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter.*

**Hirsch**, O. S., ingenjör (självskrivnen), ordf., **Gadelius**, B., professor, vice ordf., **Kinberg**, O. W., överläkare (utsedda av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

*Suppleant:* **Wigert**, V. H. H., med. d.r., docent (utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1919—1922 års förvaltning utsedd revisor.*

**Eklund**, K., tjänsteman.

*Suppleant:* **Östman-Sundstrand**, L. Elisabeth, fru.

### *Övrig revisor*

(utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

**Meyerson**, Agda S., sjuksköterska.

## **Kommittén för ett »nationalmonument».**

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan ministre plénipotentiaire F. H. R. Kleen hos kungl. maj:t gjort underdånig framställning om uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument och som grundplåt för sagda ändamål överlämnat 100,000 kr., vartill ytterligare donerades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Östberg, anhöll chefen för kungl. civildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nädigt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtagna åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets åvägabringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908 (fyllnadsval den 2 dec. 1918).

Vid den av kommittén utsatta tiden för inkommande med tävlingsförslag och kostnadsberäkning för monumentet hade 36 förslag ingivits. Bland dessa uttogos av en jury 3 förslag. Av dessa har emellertid kommittén icke ansett något böra komma till utförande.

Frågan om tävling har ansetts böra vila någon tid, men står det dock öppet att inkomma med förslag till sekreteraren eller någon av de övriga ledamöterna, då dylikt förslag upptages till granskning av kommittén.

### *Ordförande.*

**H. K. H. Kronprinsen.**

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**

## Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

**Elméus**, C. K. J., arkitekt, stadsfullm.; **von Friesen**, S. G., fil. d.r., f. d. lektor.

## Övriga ledamöter

(utsedda av chefen för civildepartementet).

**Cederström**, G. O., frih., f. d. professor; **Lundberg**, J. T., professor; **Lundbohm**, Hj., disponent; **Möller**, C. O., generaldirektör, vice ordf. (se nedan); **Swartz**, P. J. J., direktör; två vakanta.

## Sekreterare och kassaförvaltare.

Vakant, *tj.f.* **Möller**, C. O. (se ovan).

## Eva Bonniers donationsnämnd.

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmyckande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skola fullmäktige, när fondens avkastning uppgår till 25,000 kr. utöver vad som fordras till vissa i testamentet bestämda legat, tillsätta en särskild nämnd, vars ledamöter skola vara sju. Av dessa utse stadsfullmäktige inom sig en; av de övriga skola fem vara konstnärer, dit även arkitekter enligt reglementet hänföras; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärer anordnad utställning, där jury fungerat. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett, välja dessa sex en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valen avse en tid av fem år.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 6 dec. 1920 (fyllnadsval den 25 april 1921) för tiden 1921—25, konstnärernas den 29 april 1921. Valet av den sjunde ledamoten och dennes suppleant samt av ordf. och vice ordf. inom nämnden har ännu (april 1921) ej ägt rum.

## Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

**Bendixson**, I. O., professor, stadsfullm.

*Suppleant:* **Ekman**, V. R., direktör, stadsfullm.

## Övriga ledamöter.

**Hald**, N. T. E., målare; **Hjortzberg**, G. O., målare, professor; **Jonsson**, I., målare; **Milles**, V. C. E., skulptör, professor; **Westman**, E. C., arkitekt; en vakant.

*Suppleanter:* **Törneman**, A. G., målare; **Smith**, V., målare, professor; **Svedlund**, P. A., målare; **Eldh**, C. J., skulptör; **Bergsten**, C. G., arkitekt; en vakant.

## Sekreterare.

**Ollbers**, G. E., ingenjör.

## Styrelsen för »Liljevalchs konsthall».

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo-fogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåto stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt detta avtal, som avslöts den 26 maj 1914, skall konsthallen förvaltas av en styrelse; bestående av fyra personer (däruv en intendent för byggnaden), utsedda av drätsel-nämndens första avdelning; dock skulle utredningsmännen första gången äga utse intendenten och ytterligare en ledamot. På framställning av utredningsmännen beslöt emellertid drätsel-nämndens första avdelning den 2 jan. 1915, att styrelsen till en början (t. o. m. år 1917) skulle bestå av fem personer, varav tre skulle utses av avdelningen och två av utredningsmännen, varjämte intendenten finge utses av styrelsen utom dess krets. Därefter skulle samtliga styrelsens ledamöter utses av drätsel-nämnden. Genom en ändring i avtalet den 9 mars 1920 har drätsel-nämndens första avdelning erhållit rätt att bestämma antalet ledamöter och tillsvidare fastställt detsamma till sju. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär; intendenten utses av styrelsen inom eller utom dess krets.

Konsthallen togs i bruk våren 1916.

De nuvarande ledamöterna äro utsedda av drätsel-nämndens första avdelning den 23 okt. 1917 och 9 mars 1920 (för obestämd tid).

## Ledamöter.

**H. K. H. Prins Eugen**; **Eriksson**, C., skulptör; **Kinander**, C. E., direktör, riksgäldsfullm:s ordf.; **Lamm**, H. F., grosshandlare, stadsfullm.; **Larsson**, O. E., borgarråd, stadsfullm.; **Laurin**, Th. O., direktör; **Nordström**, K. F., målare.

## Intendent.

**Strindberg**, S.

## Stockholms kooperativa bostadsförening.

Mea godkännande av stadgar för föreningen beslöto stadsfullmäktige den 15 maj 1916 till densamma upplåta tomtmark samt tillika att ikläda staden viss garanti för lån mot in-teckningar i föreningens fastigheter. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens förtroenderåd och en i dess styrelse ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer utses av föreningen å dess årsmöte.



Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter jämte suppleanter ägde rum den 20 sept. 1920 (för tiden till 1922 års årsmöte) och av revisor den 12 jan. 1920.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot i styrelsen.*

\*Larson, N. G., byggnadsingenjör.  
Suppleant: \*Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot i förtroenderådet.*

\*Virgin, I., direktör.  
Suppleant: \*Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.

*Övriga styrelseledamöter.*

\*Björklund, C. G., journalist, stadsfullm., ordf.; Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; \*Ferm, A. V., snickare; Fredriksson, E. A., filare; \*Kroon, N. A., inkassör; Sundström, K. O., amanuens.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 och 1921 års förvaltning och räkenskaper vald revisor.*

Fjällbäck-Holmgren, Karin H., fru, stadsfullm.

*Övriga revisorer.*

Eklund, K., tjänsteman; Mathison, K., förman.

**Bostadsföreningen Framtiden, u. p. a.**

Den 7 maj 1917 beslöt stadsfullmäktige att åt bostadsföreningen Framtiden u. p. a. — vars stadgar äro avfattade i överensstämmelse med av stadsfullmäktige den 15 maj 1916 gillade mönsterstadgar för vissa allmännyttiga bostadsföreningar (jfr bubih. nr 68 för år 1916) — iklåda sig garanti för vissa av föreningen upptagna byggnadslån mot inteckningar i dess för ifrågakarande lån uppförda byggnader jämte förvärdad tomtträtt. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd, båda med var sin suppleant, ävensom en revisor. Övriga ledamöter och revisorer äro utsedda av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter jämte suppleanter (för tiden till 1923 års årsmöte) ägde rum den 31 mars 1921 och senaste revisorsval den 10 jan. 1921.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot i styrelsen.*

Löfgren, A., sekreterare.  
Suppleant: Gentile-Sillén, Brita E., fru.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot i förtroenderådet.*

Wahl, G. A., montör, stadsfullm.  
Suppleant: Nilsson, J. P., direktör, stadsfullm.

*Övriga styrelseledamöter.*

Adling, A. A:son, byggnadsingenjör; Dahlqvist, G. L., målarmästare; Jernberg, Chr., skrädderiarbetare; Martin, E. D. W., krigsdomare.

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1921 och 1922 års räkenskaper och förvaltning vald revisor.*

Billing, J. M. A., stadsbokhållare.

*Övriga revisorer.*

Andersson, J., handelsarbetare; Gustafsson, G. A. T., förgyllare.

**Bostadsföreningen Drivbänken, u. p. a.**

Den 2 juni 1919 beviljade stadsfullmäktige aktiebolaget Stockholms tomträttskassa ett byggnadskreditiv av intill 900,000 kr. för uppförande av s. k. radhus i Äppelviken, under villkor bl. a. att stadgarna för den bostadsförening, till vilken bostadshuset kunde komma att överlätas, skulle vara i huvudsaklig överensstämmelse med de av stadsfullmäktige den 15 maj 1916 godkända mönsterstadgar för bostadsföreningar.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 15 juli 1920 anhöll bostadsföreningen Drivbänken u. p. a., under anförande att föreningen, som bildats för övertagande av ifrågakarande radhuskomplex nu skulle träda i verksamhet, att stadsfullmäktige måtte förrätta i stadgarna avsedda, på stadsfullmäktige ankommande val. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd jämte suppleanter för båda, ävensom en revisor.

Val av övriga ledamöter och revisorer förrättas av föreningen å dess årsmöte.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter (för tiden till 1922 års årsmöte) ägde rum den 18 okt. 1920. Senaste val av revisor ägde rum den 25 april 1921.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot i styrelsen.*

\*Ahlin, G. H. G., journalist, stadsfullm.  
Suppleant: \*Lidman, C., överlärare, stadsfullm.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot i förtroenderådet.*

\*Lagerholm, O. W., fil. lic., f. d. fabriksidkare.  
Suppleant: \*Bergstedt, P., ingenjör, stadsfullm.

*Övriga styrelseledamöter.*

Ström, O. F., redaktör, stadsfullm.; Wallberg, G. G., advokat, ordf.

Sf.  
valda  
led.  
och  
rev.



**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.** *Av stadsfullmäktige för granskning  
av 1920 och 1921 års räkenskaper  
och förvaltning vald revisor.*

**Lundborg, K. O. N.**, folkskollärare, stadsfullm.

*Övriga revisorer.*

**Svennbeck, Å.**, kontorschef; **Wiesel, P. T.**, tf. kriminalassessor.

**Styrelsen för C. F. Lundströms stiftelse.**

Stiftelsen, tillkommen på grund av godsägaren C. F. Lundströms testamente av den 1 mars 1904, avser att genom bidrag från avkastningen av stiftelsens fond till svenska medborgare främja: 1) vetenskapliga och praktiska undersökningar och uppfinningar av väsentligt gagn för landets industri eller jordbruk, ej minst naturliga binärningar till det senare; 2) nya eller befintliga företag till den arbetande befolkningens gagn i ekonomiskt och moraliskt avseende, såsom tidsenliga bostäder med billiga hyror, egna hem, vård om barnen under föräldrarnas arbetstid m. m.; 3) uppkomsten av nya eller förbättring av befintliga slöjder och näringar samt undervisning i allmännyttiga sådana genom arbetsstugor, slöjd- och yrkesskolor m. m.; 4) utgivandet av populära skrifter i förenämnda ämnen eller åsyftande folkets uppfostran i moralisk och sansat frisinad anda, ävensom föreläsningar i samma syfte. Stiftelsens styrelse utgöres av två av donator nämnda personer jämte tre av dem utsedda sakkunniga ledamöter; avgår någon av dessa, kompletterar styrelsen sig själv, till dess de två förstnämnda avgått. Därefter utses ny styrelse på fem personer, av vilka Stockholms stadsfullmäktige, lantbruksakademien, Stockholms högskolas styrelse, karolinska institutet och tekniska högskolans styrelse vardera välja en. Styrelsen väljes för tre år i sänder; avgår ledamot före periodens slut, utser den övriga styrelsen ny ledamot för återstående tiden.

Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1919 förklarat sig villiga att, när så påkallas, utse en ledamot i stiftelsens styrelse.

*Ledamöter.*

**Curman, J. S.**, byggnadsråd, kassaförvaltare; **Hasselrot, B. F. E.**, president, ordf. (utsedda av donator); **Bagge, G. A.**, professor, stadsfullm:s 2:e vice ordf.; **Hansen, F. V.**, generaldirektör, **Sederholm, G. R.**, godsägare (utsedda av de nämnda).

*Sekreterare.*

**Billow, A.**, amanuens.

**Styrelsen för stiftelsen Stockholms konserthus.**

Enligt sitt av kungl. maj:t den 23 maj 1919 fastställda reglemente har stiftelsen till ändamål att äga och förvalta det konserthus, som är avsett att uppföras i kvarteret Konserthuset (vid

Hötorget, Kungsgatan, Sveavägen och Oxtorgsgatan) — vilket område stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 beslöt upplåta åt stiftelsen — samt att själv eller genom lämpligt organ därstädes bedriva regelbunden konsertverksamhet, väsentligen inriktad på att göra god konst tillgänglig för de breda lagren av huvudstadens befolkning utan tillgodoseende av enskildas ekonomiska intressen. Därvid skall huvudvikten läggas dels vid uppnående och bibehållande av en verkligt hög konstnärlig nivå, dels och i lika hög grad vid musikens popularisering genom talrika konserter med billiga inträdesavgifter.

Stiftelsens styrelse består av nio personer, varav stadsfullmäktige utse två och kungl. maj:t en samt de övriga sex första gången utses av den för åstadkommandet av ett konserthus verkssamma Stockholms konserthuskommitté. De sistnämnda sex, som väljas för obestämd tid, komplettera vid behov sig själva; skulle deras antal vid något tillfälle nedgå under fyra, skola de återstående som valkorporation förstärkas med tre ledamöter, utsedda av resp. chefen för ecklesiastikdepartementet, överståthållaren och preses för musikaliska akademien. Stiftelsens förvaltning granskas årligen av två revisorer, en utsedd av stadsfullmäktige och en av musikaliska akademien. Frågan om ansvarsfrihet prövas av överståthållarämbetet.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter i styrelsen för tiden till 1923 års utgång ägde rum den 17 mars 1919 (fyllnadsval den 1 mars 1920).

*Av stadsfullmäktige valda  
ledamöter.*

**Magnuson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm.; **Welin, K. G. A.**, trafikdirektör, stadsfullm.

*Övriga ledamöter.*

**Philipson, S. I. W.**, vice häradshövding, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Branting, K. Hj.**, förutv statsminister, **Kjellberg, J. H. R. C.**son, bankdirektör, **Lidfors, E.**, advokat, sek.r., **Marks von Würtemberg, E. T.**, f. d. justitieråd, vice ordf., **Wallenberg, f. Nickelsen, Alice O. C.**, fru, en vakant (utsedda av konserthuskommittén).

*Revisorer.*

Ännu ej utsedda.

**Nämnden för Helgeandsholmens ordnande.**

Med anledning av hemställan från bankoutskottet beslöt 1919 års riksdag uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att genom en av nio personer bestående nämnd verkställa erforderlig utredning av frågan om Helgeandsholmens slutliga ordnande och för detta ändamål anordna en allmän pristävling bland svenska arkitekter. Av nämndens ledamöter skulle fyra representera riksdagen samt utses av riksgäldsfullmäktige i samråd med riksdagens talmän, två väljas av Stockholms stadsfullmäktige och återstående tre av kungl. byggnadsstyrelsen. Nämndens adress är Riksgäldskontoret, Stockholm.



Inbjudan till den av nämnden anordnade pristävlingen utfärdades i början av år 1920. Tiden för inlämnande av tävlingsförslag utgick den 15 dec. 1920. Sedan bedömning av de inkomna tävlingsförslagen ägt rum, förelåg pristävlingens resultat färdigt i januari 1921. Då emellertid intet av de prisbelönta förslagen i och för sig kunde av nämnden förordas till utförande, ingingo riksgäldsfullmäktige till riksdagen med framställning om ytterligare anslag för fullföljande av nämndens arbete. Denna framställning blev emellertid avslagen, och i anledning härav torde nämnden inom den närmaste tiden komma att upplösas.

Stadsfullmäktiges val av representanter ägde rum den 16 juni 1919.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Gustafson, Hj. A.**, journalist, stadsfullm.; **Lovén, S. A.**, försäkringsdirektör.

### *Övriga ledamöter.*

**Kinander, C. E.**, direktör, ordf.; **Lagerhjelm, J. G.**, greve, byråchef, stadsfullm.; **Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.:s l:e vice ordf.; en vakant (utsedda av riksgäldsfullmäktige); **Curman, J. S.**, byggnadsråd, **Tengbom, I. J.**, professor, **Westman, C.**, arkitekt (utsedda av byggnadsstyrelsen).

### *Sekreterare.*

**Hägglund, J. A.**, riksgäldssekreterare.

## Styrelsen för föreningen Stockholms barn- och ungdomsbibliotek.

(Jfr sid. 294.)

Enligt en den 1 april 1921 beslutad ändring i föreningens stadgar hava stadsfullmäktige erhållit rätt att utse två ledamöter i föreningens styrelse, vars övriga ledamöter till ett antal av fem väljas av föreningen på dess ordinarie årsmöte. För granskning av föreningens räkenskaper äga stadsfullmäktige tillsätta en revisor och en revisorssuppleant. För samma ändamål tillsätter föreningen två revisorer jämte två suppleanter.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter för tiden till 1923 års årsmöte och av revisor ägde rum den 25 april 1921.

### *Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.*

**Hellström, f. Kullberg, E. S. E.** (Lilly), redaktör; **Magnuson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm.

### *Övriga ledamöter.*

**Berglöf, f. Palmgren, Signe M. E.**, fru; **af Geijerstam, f. Boheman, Gerda E.**, fru; vice ordf.; **Lundberg, Hildur Ch.**, fröken, sekreterare; **Munch-Petersen, f. Palmgren, A. Val-**

**frid M.**, fil. d:r, ordf.; **Tynell, K. O. L.**, fil. d:r, andre bibliotekskonsulent.

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1921 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

**Jakobsson, U. G. W.**, roteman.

**Suppleant: Andén, Eva J.**, jur. kand., advokat.

### *Övriga revisorer.*

**Almström, K. W.**, disponent; **Linder, K. S. L.**, förste bibliotekarie.

**Suppleanter: Ölander, P. E. H.**, kansliråd; **af Geijerstam, O.**, hovrättsråd.

## Poliskammaren.

(Jfr sid. 5.)

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper utsedda revisorer.*

**Johansson, A.**, direktör; **Lind, f. A.**, rådman; **Mårtenson, M.**, fanjunkare.

### *Övrig revisor*

(förordnad av kungl. maj:t).

**Hallberg, F. E. W.**, kammarrättsråd, ordf.

## Förmyndarkammaren.

(Jfr sid. 40.)

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.*

**Asproth, J. K.**, aktuarie, stadsfullm.; **Hagelin, G. L.**, bokbindarmästare; **Hasselgren, C. L. L.**, f. d. auditör, advokat; **Löfgren, B. G.**, direktör.

### *Övrig revisor*

(utsedd av allmänna barnhuset).

**Jacobson, T. A.**, intendent.

## Allmänna läroverkens byggnadsfond.

(Jfr sid. 266 och 270.)

### *Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.*

**Bjurström, D. A.**, grosshandlare; **Ljungberg, K.**, ekonomichef.

### *Övriga revisorer*

(utsedda av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

**Hafström, T. A. E.**, rådman; **Svedelius, C.**, rektor.

**Sf-  
valda  
led.  
och  
rev.**



**Sf-valda led. och rev. Nya elementarskolans byggnadskassa.**

(Jfr sid. 270.)

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Gard, A. F., advokat.

*Övrig revisor*

(vald av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Myström, N. G., f. d. rådman.

**Grevesmühliska samskolan.**

(Jfr sid. 284.)

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.*

Forsell, J. A. S:son, expeditjonsförrare; Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

**Stockholms arbetarinstitut.**

(Jfr sid. 291.)

*Av stadsfullmäktige för granskning av löpande räkenskapsårs ekonomiska förvaltning utsedda revisorer.*

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Malm, C. G., sekreterare.

Suppleant: Johansson, A. R., assistent.

*Övriga revisorer*

(valda av arbetarinstitutets föreningen).

Berggren, C. Hj., bokhållare; Lidmark, W., kontorsskrivare.

**Stiftelsen Konung Oscar I:s minne.**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.*

Cederborg, A., direktör, stadsfullm:s ordf.; Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.

*Övrig revisor.*

Stjernstedt, S. F. A., frih., kammarherre (utsedd av stiftelsen).

**Stiftelsen för gamla tjänarinnor.**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Alexanderson, C. A., vice häradshövding, bruksägare.

Suppleant: Hedin, Alma I. S., föreståndarinna.

*Övriga revisorer*

(utsedda av stiftelsen).

Dandenell, O. A. A., kamrerare; Öhman, E., grosshandlare.

Suppleanter: Odencrantz, L. A., bankdirektör; Åman, G., kamrerare.

**Aktiebolaget Stockholms arbetarhem.**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Törnberg, A. O. O:son, signalreparatör, stadsfullm.

*Övriga revisorer*

(valda av bolagsstämman).

Cederström, R., frih., överstelöjtnant; Almqvist, Signe, fröken.

Suppleant: Mörner, K. A. G., greve, statssekreterare.

**Bostadsaktiebolaget Vanadislund.**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Berndtson, C. F., chaufför, stadsfullm.

*Övriga revisorer*

(valda av bolagsstämman).

Sterky, C. E. Th., krigsråd; Sjögren, J., hovrätts e. o. notarie.

**Aktiebolaget Hemtrevnad.**

*Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.*

Löfgren, A., sekreterare.

*Övriga revisorer*

(valda av bolagsstämman).

Alexanderson, C. A., vice häradshövding, bruksägare; Hartzell, Selma, prokurist.



## Institutioner, vilka av staden understödjas.

### Undervisningsanstalter.

(Skolor, högskolor, fack- och yrkesskolor, särskilda utbildnings- och upplysningskurser, föreläsningssanstalter, bibliotek etc.)

#### Allmänna läroverken.

Stadens bidrag år 1921: 738,750 kr.

Bidrag till lärarnas vid allmänna läroverken avlöning jämlikt kungl. brev den 20 november 1816: 15,000 kr.

Hyresersättning till rektorer: 23,200 kr. Denna hyresersättning utgår för vart och ett av åren 1919—1921 med 3,400 kr. vid de högre allmänna läroverken och 3,200 kr. vid realskolorna; därest vederbörande rektor är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid Nya elementarskolan: 1,000 kr. Denna hyreshjälp utgår för vart och ett av åren 1919—1921; därest vederbörande är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter vid allmänna läroverken: 115,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie teckningslärare vid allmänna läroverken: 4,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie gymnastiklärare vid allmänna läroverken: 2,600 kr.

Hyreshjälp till ordinarie musiklärare vid allmänna läroverken: 1,200 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie lektorer vid allmänna läroverken: 22,000 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter, teckningslärare, gymnastiklärare, musiklärare samt extra lärare och e. o. lektorer utgår allenast till den, som är mantalsskriven i Stockholm, eller som, från annan ort dit befordrad, där bosatt sig, men ännu icke hunnit bli därstädes mantalsskriven.

Tillfällig hyreshjälp under år 1921 åt lärare vid allmänna läroverken: 35,000 kr.

Beräknad hyra för skollokaler: 409,350 kr. Läroverkshusens underhåll: 101,900 kr.

Inventariers inköp och underhåll: 11,000 kr.

### Högre flickskolor.

Stadens bidrag år 1921: högst 202,800 kr. Bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid högre flickskolor: 30,000 kr. Bidrag till pensionering av lärarinnor vid de högre flickskolorna: 15,000 kr. Kommunal dyrtidshjälp för vårterminen 1921 åt lärarinnepersonalen vid högre flickskolor<sup>1)</sup>.

Av det förstnämnda bidraget äro 102,800 kr. (högst) beviljade för åren 1919—1921 att tilldelas var och en av Afzelii elementarskola för flickor, Ateneum för flickor, Brummerska skolan, Detthowska skolan (enligt stadsfullmäktiges beslut den 19/1 1914 jämväl för undervisning i huslig ekonomi), Kungsholms elementarskola för flickor, Kungsholms läroverk för flickor (f. d. Privata elementarskolan för flickor på Kungsholmen), Lyceum för flickor, Lychouska skolan, Margaretaskolan, Nya elementarskolan för flickor, Oskarsskolan (f. d. Realskolan för flickor), Anna Sandströms skola, Anna Schultheis' skola, Södermalms högre läroanstalt för flickor, Wallinska flickskolan samt Ählinska skolan med enahanda belopp, som av statsverket tillerkännes dessa skolor för samma tid, samt under villkor, att redogörelser för sålunda understödda skolors verksamhet under ifrågakommande tid, avfattade enligt av kungl. maj:t meddelade föreskrifter, avlämnas till drätselnämnden, samt att stadens bidrag skall utbetalas på samma tider som statens.

Utöver nu nämnda bidrag å 102,800 kr. utgår för år 1921, enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920, till verksamheten vid ovannämnda högre flickskolor ett ytterligare kommunalt bidrag å 100,000 kr.<sup>2)</sup>, motsvarande 20 % av det sammanlagda belopp, som, jämlikt kungl. kungörelsen den 2 aug. 1919, skall av statsmedel såsom tillfällig löneförbättring utgå till lärarpersonalen vid ifrågakommande skolor.

<sup>1)</sup> Bidraget utgår ur ett anslag på 300,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühlska samskolan.

<sup>2)</sup> Ur detta anslag utgår även bidrag för samma ändamål (med c:a 4,000 kr.) till Grevesmühlska samskolan (se nedan).



**Understödda institutioner.** Anslaget till lönetillägg är beviljat för åren 1919—1921 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår med hälften av det belopp, statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Anslaget till pensionering är beviljat för åren 1919—1921 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som innefattas i kungl. kungörelsen den 23 dec. 1910 angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 utgår för vårterminen 1921 åt lärarinnorna vid de ovan nämnda kommunalt understödda högre flickskolorna, samtidigt med utbetalningen av enligt kungl. kungörelsen den 30 juni 1920 av statsmedel utgående dyrtidstillägg, till samma lärarinnor kommunal dyrtidshjälp till sådant belopp, att det kommunala tillägget tillhoppa med det statliga uppgår till vad som skulle hava tillkommit vederbörande jämlit ovannämnda kungl. kungörelse, för så vitt hänsyn icke toges till den däri gjorda inskränkningen, att dyrtidstillägg allenast utgår på  $\frac{2}{3}$  av lön och tillfällig löneförbättring. Till lärarinnor i de förberedande klasserna vid ifrågavarande flickskolor utgår dyrtidshjälpen för lärarinnorna med full tjänstgöring efter 1,500 kr., för helt år räknat, och för tim- och övningslärarinnorna med 50 kr. för veckotimme, under iakttagande av, att dyrtidshjälp endast utgår till sådana lärarinnor i de förberedande klasserna, som förrättat undervisning under sammanlagt minst 10 timmar per vecka.

### Samskolor.

*Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1921<sup>1)</sup>.*

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 till lärarinnorna vid Sofi Almqvists samskola, Palmgrenska samskolan och Whitlockska samskolan samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

### Stockholms samgymnasium.

*Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1921<sup>1)</sup>.*

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

<sup>1)</sup> Bidraget utgår ur ett anslag på 300,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühlska samskolan.

### Beskowska skolan.

*Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1921<sup>1)</sup>.*

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920 och efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

### Grevesmühlska samskolan.

(Jfr sid. 282.)

*Stadens bidrag år 1921: högst 19,800 kr.; dessutom extra bidrag: c:a 4,000 kr. (jfr not 2 å föreg. sid.).*

*Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1921<sup>1)</sup>.*

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folkskola. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 7:e klass byggd fortsättningsskola, som 1905 ombildades till 3-klas-sig realskola. Skolans föreståndare erhöi 1908 rätt att anställa realskoleexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass och kan därigenom mottaga elever från folkskolans 6:e klass.

Stadens bidrag utgår dels med högst 15,000 kr. att användas till stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar — utom Jakobs och Johannes — åt vilken beredes friplats vid skolan, dels med enahanda belopp, som av statsverket för året beviljats till skolans allmänna verksamhet, dock högst 4,800 kr., under villkor att sistnämnda belopp skall utbetalas å samma tider som statens motsvarande bidrag samt att skolan skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer.

Vidare utgår för år 1921, enligt stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920, till skolan i dess egenskap av enskild mellanskola ett ytterligare kommunalt bidrag (beräknat till c:a 4,000 kr.), motsvarande 20 % av det belopp, som av statsmedel skall utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarpersonalen vid skolan (jfr ovan under högre flickskolor).

Slutligen utgår jämväl till lärarinnepersonalen vid Grevesmühlska samskolan (enl. stadsfullmäktiges beslut den 6 dec. 1920) kommunal dyrtidshjälp för vårterminen 1921 efter enahanda grunder, som gälla beträffande högre flickskolor (se ovan), dock med den begränsningen, att dyrtidshjälpen skall utgå med endast  $\frac{4}{5}$  av det belopp, som skulle hava tillkommit vederbörande vid tillämpning av dessa grunder.

### Första dövstumundervisnings-distriktet.

*Stadens bidrag år 1921: 119,576: 02 kr.*

Lagen den 31 maj 1889 ang. dövstumundervisning (med ändring den 14 juni 1918) indelar

<sup>1)</sup> Se noten å vidstående spalt.



riket för dövstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 269). § 34 i nämnda lag stadgar, att utgifterna för undervisning, lärares avlönning, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i övrigt för skolan erfordras skall bestridas av skoldistriktet.

### Småbarnsskolesällskapet i Stockholm.

*Stadens bidrag år 1921: 4,300 kr. (varav 300 kr. hyresbidrag).*

Sällskapet underhåller tre småbarnsskolor, en å Östermalm (Grevtureg. 44), en för Jakobs och Johannes församlingar (Döbelnsg. 42) samt en i Katarina församling (Fjällg. 31). Småbarnsskolorna avse att mottaga fattiga barn under en del av dagen för att sysselsätta dem med de första grunderna i läsning och skrivning m. m. Barn från 4 år till skolåldern mottagas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att de av sällskapet anordnade s. k. småbarnsskolornas verksamhet ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion.

Sällskapet åtnjuter vidare understöd av Katarina, Jakobs, Johannes och Hedvig Eleonora församlingar (sammanlagt 5,450 kr.) jämte anslag från fattigvården till bespisning i Katarina småbarnsskola.

### Stockholms högskola.

(Jfr sid. 266.)

*Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning för år 1921: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan). Stadens bidrag till dyrtidshjälp för år 1921 åt högskolans professorer: 200,000 kr. (förlagsanslag).*

*Stadens bidrag till meteorologiska stationer år 1921: 7,595 kr. (jfr nedan).*

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 Högskoleföreningen. Sedan föreningen mottagit en del donationer, antog den år 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Höstterminen 1881 inskrevos de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grundstadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska examina).

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola: högst 35,000 kr. Med avseende å förevarande bidrag hava stadsfullmäktige den 10 december 1914 beslutat: att för upprättandet och vidmakthållandet av en stats- och rättsvetenskaplig avdel-

ning vid Stockholms högskola enligt uppgjord plan tillskjuta det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolan kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämnden[s första avdelning] granskat; statförlag; att med avseende å beräkandet av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, huruvida och i vilken omfattning sådana donationer skola avses för nysnämnda avdelning: att, därest efter avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, detta belopp skall i högskolans böcker särskilt redovisas att användas för täckande av möjligen uppkommande brist i avdelningens i vederbörlig ordning av drätselnämnden[s första avdelning] godkända stat för senare år under 10-årsperioden med skyldighet för högskolan att efter 10-årsperiodens slut till staden återbära vad av redovisade överskott sammanlagt återstår, efter berörda bristers täckande, samt att, churu anslaget beviljas f. n. för åren 1915—1924, dock den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlönning och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 21 dec. 1920 utgår dyrtidshjälp till högskolans professorer för år 1921 efter enahanda grunder, som äro eller kunna bli fastställda i sådant avseende för befattningshavare i statens tjänst, dock med frånräkande av den dyrtidshjälp, som under motsvarande tid utgår av högskolans egna medel till de ifrågakvarande professorerna. För ändamålet har anvisats ett förslagsanslag å 200,000 kr.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: anslag för år 1921 3,800 kr.; engångsanslag för bearbetning av insamlat observationsmateriel 3,795 kr. (bevilljat den 1 nov. 1920). Anslagen hava ställts till Stockholms högskolas förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsätt-

**Understödda institutioner.**



**Under-ning** samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskapligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna äro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt injusteras och därefter korrekt skötas så, att fullgoda och oavbrutna observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmaterialet; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och f. ö. kompetenta personer, som önska taga del därav.

## Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning i Stockholm.

(Jfr sid. 267.)

*Stadens bidrag år 1921: 33,000 kr.*

På grund av det alltmer framträdande behovet av en läroanstalt för fackmässig utbildning å det socialpolitiska och det kommunala livets områden, där ordnade utbildningsmöjligheter förut saknats, samt för främjande av systematisk vetenskaplig verksamhet inom dessa områden, tog centralförbundet för socialt arbete (se sid. 296) år 1920 initiativ till inrättande av ett socialpolitiskt och kommunalt institut i Stockholm. Stockholms stadsfullmäktige beslöt den 18 okt. 1920 understödja institutets igångsättande och verksamhet (se nedan) samt anvisade lokaler för detsamma (Myntgatan 4). Sedan kungl. majt den 3 dec. 1920 fastställt institutets grundstadgar, kunde verksamheten börja i januari 1921.

Undervisningen vid institutet är av högskolenatur samt består av föreläsningar och seminarieövningar. Utbildningen omfattar minst ett läsår, fördelat på tre terminer. Dessutom förekomma fristående specialkurser inom olika områden. Arbetet är uppdelat på tre linjer, en socialpolitisk, en kommunal och en samhällsvetenskaplig. Inom var och en av dessa linjer kan examen avläggas. För inträde som elev äro inga särskilda kvalifikationsvillkor stipulerade utöver den allmänna mognad, som erfordras för att tillgodogöra sig undervisningen vid institutet. Elevavgiften utgår f. n. med 500 kr. för läsår. Institutets lärarkår består dels av vetenskapligt kvalificerade lärarkrafter från universitet och högskolor, dels ock av teoretiskt kompetenta, praktiskt erfarna personer inom den socialpolitiska och kommunala förvaltningens skilda områden. Till institutets förfogande står det av centralförbundet för socialt arbete upprättade biblioteket (se sid. 296).

Antalet ordinarie elever under första läsåret utgör 72.

Stadens bidrag för år 1921 utgår med 10,000 kr. till inredning och möblering av institutets

lokaler, med 10,000 kr. till institutets igångsättande och med 13,000 kr. till verksamhetens uppehållande, under villkor att, då antalet fullt betalande elever uppnått 50, anslaget för institutets igångsättande minskas med därefter inflytande elevavgifter.

Förutom från Stockholms stad åtnjuta institutet understöd jämväl från andra kommuner samt från enskilda institutioner.

## Tekniska skolan.

(Jfr sid. 267.)

*Stadens bidrag år 1921: 7,500 kr.; tillfälligt anslag för år 1921: 32,677 kr.*

*Bidrag till dyrtidstillägg för första halvåret 1921 åt vid skolan anställda befattningshavare: 40,000 kr. (förslagsanslag).*

Tekniska skolan leder sitt ursprung från en år 1844 inrättad enskild söndagsritskola för hantverkare, vilken året därefter övertogs av den för ändamålet särskilt stiftade svenska slöjdföreningen. Åren 1878—79 undergick skolan en genomgripande ombildning, varigenom dess verksamhet begränsades till den rent tekniska undervisnings områden; samtidigt fick skolan sitt nuvarande namn. En högre konstindustriell och en byggnadsyrkesskola inrättades; senare tillkom en maskinyrkesskola. F. n. omfattar tekniska skolan dessutom en teknisk afton- och söndagskola och en teknisk skola för kvinnliga lärjungar.

En omorganisation av tekniska skolan är avsedd att äga rum under den närmaste tiden, enligt vilken byggnadsyrkes- och maskinyrkesskolorna skola utbrytas och ombildas till en självständig läroanstalt av statlig karaktär. Staden har åtagit sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler åt denna anstalt.

Det ovannämnda bidraget å 7,500 kr. utgår tillsvidare, dock endast så länge statens årsanslag till skolan utgår med minst det nuvarande beloppet.

Det tillfälliga anslaget, som är avsett att utgå med 15,352 kr. till provisorisk lönerreglering och 17,325 kr. till uppehållande av skolans verksamhet, motsvaras av ett statsanslag till enahanda belopp och ändamål. Beträffande båda nu nämnda anslag gäller det förbehållet, att, därest den planerade omorganisationen av tekniska skolan kommer att träda i kraft under år 1921, anslagen skola utgå allenast för tiden till omorganisationens ikraftträdande.

Den 24 jan. 1921 beslöt stadsfullmäktige att med halva kostnaden bidraga till beredande åt befattningshavare vid tekniska skolan av dyrtidstillägg för första halvåret 1921 enligt de grunder, som äro fastställda i sådant avseende för statens befattningshavare, samt att för detta ändamål anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kr.



## Stockholms borgarskola.

(Jfr sid. 267.)

*Stadens bidrag år 1921: 137,900 kr.*

*Extra anslag till dyrtidshjälp m. m. för första halvåret 1921: 20,241: 30 kr.*

Skolan är stiftad av sällskapet Redliga förbundet år 1836 och är kommunalunderstödd sedan år 1882. Ändamål och verkningssätt äro folkhögskolans, dock lämpade efter huvudstadens förhållanden och avseende såväl teoretiskt som praktiskt bildningsarbete.

Av det förstnämnda bidraget utgår: 16,900 kr. till skolans språklinjé, 12,800 kr. till handelslinjen, 5,200 kr. till folkhögskolelinjen, 5,200 kr. till allmänna linjen, 10,000 kr. till föreläsningslinjen, 10,000 kr. till kinematografiska föreläsningar, 34,100 kr. till hyror, 8,750 kr. till hyra för hjälplokaler, 9,000 kr. till allmänna omkostnader och 25,950 kr. för beredande av dyrtidshjälp åt vid skolan anställda timlärare.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1921 utgår vidare till skolan dels ett bidrag av 17,241: 80 kr. för beredande under innevarande års första hälft av tillfällig dyrtidshjälp åt vissa skolans befattningshavare med 90 % å från borgarskolan utgående avlöningar, dels ock ett bidrag av 3,000 kr. till förhyrande av hjälplokaler för skolans handelslinje under vårterminen 1921.

Borgarskolan åtnjuter statsbidrag, för sin föreläsningsverksamhet (folkuniversitetskurserna) med 2,400 kr. och för sin handelslinje med 9,650 kr.

## Birkagårdens folkhögskola.

*Stadens bidrag år 1921: 10,000 kr.*

Skolan, som skiljer sig från de vanliga folkhögskolorna därigenom, att den ej är förbunden med internat, började sin verksamhet år 1916. Den kom ursprungligen till stånd för att gagna de arbetare i Stockholm, vilka på grund av anställning i s. k. säsongyrken under flera månader av vintern måste gå utan sysselsättning. Redan förut hade i Birkagården samlats ett avsevärt antal arbetare — män och kvinnor — i studiecirklar. Denna verksamhet har anslutits till folkhögskolan, som alltså består av två avdelningar: för-middagsskolan och aftonskolan. Genom samarbetet mellan de båda avdelningarna söker skolan göra det möjligt även för personer, som ej äro i tillfälle att under en längre tid helt ägna sig åt studier, att samtidigt med utöfvandet av sitt yrke förskaffa sig en bildning, motsvarande den, som kan erhållas vid en verklig folkhögskola.

Folkhögskolan är en gren av Birkagårdens sociala verksamhet, som omfattar en mångfald arbeten. Sedan våren 1917 upprätthålles skolan av Birkagården och arbetarnas bildningsförbunds Stockholmsavdelning (se sid. 292), vilka båda organisationer tillsammans utse skolans styrelse.

Vid vårterminens början 1921 räknade för-middagsskolan 17 elever och aftonskolan över 300, fördelade i ämnesgrupper med högst 20 elever i varje grupp.

Stadens bidrag utgår under villkor, att folkhögskolan skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen må äga att bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, redovisning för folkhögskolans medel samt berättelse över dess verksamhet avlämnas till folkskoledirektionen.

## Birkagårdens kindergarten samt lek- och arbetsstuga.

*Stadens bidrag år 1921: 6,500 kr.*

I Birkagårdens kindergarten mottagas under förmiddagarna barn under skolåldern, f. n. till ett antal av omkring 70. Barnen sysselsätts med handarbeten, slöjd, ordnade lekar och sångövningar, vistelse i fria luften och fri lek under uppsikt. De erhålla mjölk till medhavda smörgåsar. I lek- och arbetsstugan mottagas barnen i regel 3 gånger i veckan och undervisas i slöjd och borstbindning samt sömnad och gymnastik. För de yngre anordnas s. k. lek- och läsaftnar med teckning, sång, lek m. m. I förbindelse med lek- och arbetsstugan är anordnat ett s. k. eftermiddagshem, där barn, som därav äro i behov, erhålla mat samt sysselsätts med slöjd eller skrädderi samt läxläsning.

Stadens bidrag, som utgår med 4,000 kr. till kindergarten och med 2,500 kr. till lek- och arbetsstugan, är beviljat under villkor, att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, som folkskoledirektionen äger bestämma, samt att, sedan räkenskaperna för året avslutats, redovisning för de olika barnavdelningarnas medel samt berättelse över deras verksamhet avlämnas till folkskoledirektionen.

## Stockholms enskilda hantverkskola.

*Stadens bidrag år 1921: 6,000 kr.*

Denna skola, före år 1920 benämnd Stockholms norra yrkesskola, är tillkommen på enskilt initiativ medelt på privat väg hop-samlade medel och med understöd av Johannes församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 21 å 25 elever samtidigt. Kursen är tvåårig och garanteras de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade läringar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad med minst en krona för varje sök- kendar de deltaga i skolans arbete. I kursen ingår även teoretisk undervisning i räkning, bokhålleri, linear- och frihandsteckning vid tekniska skolan. Skolans snickeriavdelning är



**Understödda in-  
stitutioner.** belägen Döbelnsgatan 38 och dess skrädderiav-  
delning Frejgatan 25.

Stadens bidrag utgår för år 1921 med avdrag för vad som kan komma skolan till godo från fattigvårdsnämnden, samt under villkor, att elevernas antal uppgår till minst 21 och att skolan ställes under inspektion av lärings- och yrkesskolestyrelsen. Skolan åtnjuter även understöd från Johannes församling (2,000 kr.) samt från skrädderiföreningen (1,000 kr.).

### Skolan för bokhantverk.

*Stadens bidrag år 1921: 4,000 kr.*

Skolan, ursprungligen benämnd yrkesskolan för bokhantverk, började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och har där-  
efter t. o. m. vårterminen 1913 omfattat två-  
åriga aftonkurser med i medeltal 40 elever årligen. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade. Skolan står sedan år 1920 under skolöverstyrelsens överinseende och åtnjuter statsbidrag för sin verksamhet (1920 med 6,400 kr.). Samma år ändrades skolans namn till »Skolan för bokhantverk», varjämte heldagskurserna numera skola benämnas »lär-  
lingskurser». Undervisning meddelas numera i skolans lokal, Brunkebergsgatan 9, att ett hundra-  
tal elever årligen.

Stadens bidrag utgår under förutsättning, att skolan för bokhantverk anordnas dels i heldagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som tillämpas för stadens skolor med motsvarande upp-  
gift, samt i öfrigt under villkor, att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och att i annat fall stadens bidrag bortfaller eller minskas till samma belopp, som de på enskild väg anskaffade; att skolans styrelse till Stockholms stads lärings- och yrkes-  
skolestyrelse avgiver redovisning för skolans medel, samt att styrelsen må äga tillsätta en inspektor över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Yrkesskolan erhöll 1920 från enskilda un-  
derstöds-givare i bidrag 10,317 kr.

### Frisörföreningens yrkesskola.

*Stadens bidrag år 1921: 2,000 kr.*

Denna skola inrättades år 1899 med upp-  
gift att under fyraåriga kurser utbilda hos frisör-  
föreningens medlemmar anställda elever i rent  
fackliga ämnen.

Stadens bidrag utgår under villkor, att under-  
visningen anordnas i huvudsak efter en av  
Stockholms folkskoleledningen angiven plan

(innebärande bl. a. att undervisningen utsträcket  
att omfatta även bokliga kunskaper), att skolan  
hålles öppen för lärlingar även hos mästare,  
som icke tillhöra frisörföreningen, att antalet  
elever utgör minst 20, att på enskild väg an-  
skaffas medel till minst samma belopp som sta-  
dens bidrag, samt att skolan underkastas den  
kontroll, Stockholms stads lärings- och yrkes-  
skolestyrelse anser lämplig, varjämte årlig redö-  
görelse för verksamheten skall tillställas styrelsen.

Skolan åtnjuter även bidrag av staten.

### De blindas förenings hantverks- hem för blinda kvinnor.

*Stadens bidrag år 1921: högst 1,000 kr.*

Ändamålet med nämnda hantverksskola,  
som inrättades år 1902, är att i korgmakeri  
utbilda kvinnliga blinda och sålunda bereda  
dem möjlighet till bättre utkomst än den, de  
vanliga kvinnliga handarbetena kunna erbjuda,  
ävensom att, i den mån det låter sig göra,  
bereda åtminstone de sämst lottrade fast arbets-  
plats och ett hem inom skolan.

Bidraget utgår med 200 kr. för varje i hem-  
met intagen elev, tillhörande Stockholms kom-  
mun, under villkor att föreningen till lärings-  
och yrkesskolestyrelsen avlämnar redogörelse för  
skolans verksamhet samt underkastar sig den  
kontroll, styrelsen kan anse lämplig.

Skolan åtnjöt år 1920 bidrag från de blindas  
förening med 6,700 kr.

### Fredrika-Bremer-förbundet.

*Stadens bidrag år 1921: 5,000 kr.*

Detta förbund, som stiftades år 1884, har  
till ändamål »att under kraftig samverkan av  
erfarna män och kvinnor, inom så vida kretsar  
av vårt land som möjligt, verka för en sund  
och lugn utveckling av arbetet för kvinnans  
höjande i sedligt och intellektuellt så väl som i  
socialt och ekonomiskt avseende». Detta mål söker  
förbundet vinna dels genom sin *förbundsbyrå*,  
Klarabergsgatan 48, som lämnar upplysningar i  
alla frågor, som röra kvinnorörelsen, såsom ut-  
bildnings- och förvärfsmöjligheter för kvinnor  
m. m., verkställer utredningar ang. arbets-  
och löneförhållanden etc., dels genom *förmedling av  
platser* för bildade kvinnor, varjämte för-  
bundet förvaltar stora *donations- och stipen-  
diefond*er samt en *sjukkassa* för lärarinnor,  
kontorister etc. Förbundet har upprättat ett *lant-  
hushållningsseminarium* för utbildande av lära-  
rinnor, en *fruktodlings- och trädgårdsskola*  
för kvinnor samt en *skola för kvinnlig yrkes-  
utbildning* i beklädnadsbranschen (Norrlands-  
gatan 20) för danande av yrkesskolelärarinnor  
och arbetsledare. Förbundet utger »Hertha»,  
tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, och  
»Hemtrevnad, praktisk tidning för hemmet».

Bidraget utgår till förbundets skola för kvin-  
nlig yrkesutbildning under villkor, att vid skolan



beredas två friplatser och två elevplatser med halv avgift, vilka platser skola förbehållas åt därav i behov varande i Stockholm mantalsskrivna elever och till vilka företrädare bör givas åt lärjungar, som genomgått någon av Stockholms stads kläd-sömnadsskolor, att skolan skall vara underkastad lärlings- och yrkesskolestyrelsens kontroll, samt att årligen redovisning för användningen av skolans medel och berättelse över dess verksamhet lämnas till styrelsen. Till skolan utgår dessutom statsbidrag (för år 1920 med 9,684: 67 kr.).

För sitt lanthushållningseminarium åtnjuter förbundet likaledes årligt statsbidrag med 12,000 kr., dessutom för samma ändamål smärre anslag från en del hushållningssällskap. Statsbidrag utgår även till fruktodlings- och trädgårdsskolan med 5,800 kr. och till tidskriften Hertha med 1,000 kr.

### Södra kristliga föreningen av unga kvinnor.

*Stadens bidrag år 1921: 12,800 kr.*

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland industriarbeterskor inom Katarina församling och sedan 1891 varit ansluten till Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor, bedriver sin verksamhet dels genom religiöst och ideellt föreningsarbete, omfattande studiekurser i språk, undervisning i handarbete och sång, bibelstudier, allmänbildande och religiösa föredrag, samkväm, barn- och ungdomsarbete m. m., dels även genom direkt sociala företag, såsom husmodersskola, matlagningskurser, sommarhem etc.

Av anslaget utgå 10,000 kr. till den av föreningen upprättade husmodersskolan, numera kallad »Södra K. F. U. K:s skola för hushålligt arbete». Denna är fr. o. m. hösten 1919 omorganiserad och anordnad som enskild lärlings- och yrkesskola i enlighet med kungl. stadsgen den 16 sept. 1918 ang. den kommunala yrkesundervisningen. Den omfattar tre olika slag av kurser: 1) *lärlingskurser*, med två kurser per år, vardera omfattande 30 veckor, 2) *hushållsskola*, med två kurser per år, vardera omfattande 18 à 20 veckor, 3) *korta ämneskurser*, omfattande 1, 2 eller högst 3 månader, med valfria ämnen. Praktisk undervisning meddelas i allt vad till ett hems skötsel hör, såsom matlagning, bakning, tvätt och sömnad m. m., samt teoretisk undervisning i födoämnslära, hälsovård och medborgarkunskap m. fl. ämnen. I lärlingskursen upptages en kursavgift av 50 kr. och i övriga kurser 50 à 100 kr., vartill kommer en ringa avgift för kosten. Mindre bemädlade och medellösa elever kunna erhålla nedsättning i, resp. befrielse från dessa avgifter. I skolhemmet mottagas, så långt utrymmet medger, sådana elever, som under skoltiden ej kunna bo i sina hem. Hushållsskolan, som är belägen Östgötagatan 24, har f. n. 24 elever.

Av stadens bidrag äro vidare anvisade högst 2,000 kr., att utgå med 200 kr. för varje kurs i matlagning och bakning för fabriksarbeterskor,

som av föreningen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med en i föreningens skrivelse till fullmäktige den 30 dec. 1913 angiven plan. Återstående 800 kr. utgå till föreningens ovannämnda allmänna verksamhet. För samtliga stadens anslag är föreskrivet som villkor, att Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse äger över den avsedda verksamheten utöva den kontroll, styrelsen kan finna lämplig samt att föreningen årligen till styrelsen avlämnar ekonomisk och annan redogörelse över den av föreningen bedrivna verksamheten.

### Skolkökslärarinnornas förenings husmoderskurser.

(Förut »Matlagningskurser för husmödrar».)

*Stadens bidrag år 1921: 6,300 kr.*

Stockholms lokalavdelning av »Svenska skolkökslärarinnornas förening» tillsatte år 1908 en kommitté för anordnande av matlagningskurser för husmödrar. Denna kommitté anskaffade på enskild väg erforderliga medel och anordnade olika kurser, dels för fullständigt obemädlade en kostnadsfri kurs, dels för mera bemädlade en kurs, där deltagarna själva fingo betala ingredienser, dels slutligen för husmödrar, som ej hade tillfälle genomgå matlagningskurs, demonstrationskurser. Kurserna anordnades i en av kommittén förhyrd lokal i centralsaluhallen, det s. k. »husmoderskursernas kök». Vidare upprättades en rådfrågningsbyrå, som stod till husmödrarnas tjänst. Under åren 1918 och 1919 åtnjöt kommittén dessutom anslag av stadsfullmäktige för att direkt i hemmen meddela undervisning åt husmödrar genom en hemkonsulent.

Kommittén för matlagningskurser för husmödrar avgick den 1 juli 1920. Med anledning härav uppdrog föreningen åt sin styrelse att fortsätta den av kommittén bedrivna verksamheten. Arbetet vid husmoderskurserna fortgår även f. n. efter ungefär samma plan som förut.

Fr. o. m. år 1920 har stadens bidragsgivande verksamhet å detta område (jfr även föreningen för rationell hushållning, sid. 291) centraliserats, så till vida att lärlings- och yrkesskolestyrelsen erhållit ett årligt anslag av 15,000 kr., avsett för »upplysningsverksamhet bland husmödrar», vilket anslag lärlings- och yrkesskolestyrelsen äger att fördela mellan de organisationer, som äro kompetenta och villiga att utöva sådan verksamhet, i den mån detta befinnes lämpligt efter prövning av planer och kostnadsförslag, som före varje termins början ingivas till styrelsen. Av detta anslag utgår följaktligen numera även stadens bidrag till skolkökslärarinnornas förenings husmoderskurser.

### Stockholms folkskollärarinnors husmodersskola.

*Stadens bidrag år 1921: 3,000 kr.*

Skolans ändamål är att bibringa flickor, som afgått från folkskolan, praktiska kunskaper i



**Understödda in-  
stitutioner.** husliga sysslor och därigenom sätta dem i stånd att kunna sköta ett enkelt hem. Inträde vid skolan, som är belägen i Ösmo samhälle vid Nynäsbanan, kan vinnas av värlatade flickor, företrädesvis från Stockholms folkskolor, om de inhämtat folkskolans lärokurs och äro fria från smittsam sjukdom. Kurserna vid skolan omfatta i regel ett år. Flickorna undervisas i matlagning, tvätt, sömnad, vävnad m. m.

Bidraget utgår under villkor, att skolan skall vara pliktig för året mottaga minst sex elever från Stockholms barnavårdsnämnd mot en avgift för år icke överstigande 250 kronor för varje, och att skolan ställes under inspektion av Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse.

### Sällskapet för folkundervisningens befrämjande.

*Stadens bidrag år 1921: 26,000 kr.*

Sällskapet, som verkat sedan år 1822, inrättade år 1896 en högre folkskola för flickor, avsedd att förbereda och utbilda lärjungarna för kvinnans praktiska livsuppgifter. Skolan, som är tvåklassig, har vid 1921 års början 50 elever. Eleverna i första klassen erhålla en öfvervägande teoretisk undervisning, men i klassens kurs ingår även teckning, handarbete, matlagning, samaritkurs, trädgårdsskötsel m. m. Andra klassens kurs avser en mera mångsidig praktisk utbildning i hemsysslor (huslig ekonomi, barnavård, linne- och klädsömnad, tvätt och strykning, tapeterararbeten och bokföring). Med kommunalt bidrag upprättades år 1912 vid skolan en särskild yrkesklass med undervisning i hemsysslor, barnavård och klädsömnad. Sedan emellertid Stockholms stad anordnat kostnadsfri undervisning av sådan art, upprättade sällskapet år 1917 i yrkesklassens ställe en fristående husmodersskola med ettårig kurs, omfattande undervisning i matlagning och bakning, tvätt, sömnad och barnavård samt bokföring, hälso- och sjukvårdslära m. fl. ämnen. Husmodersskolan är avsedd för 20—24 elever, varav minst 12 frielever.

Undervisningsverksamheten är förlagd till sällskapets fastighet, Grevturegatan 44.

Av stadens bidrag utgå 12,000 kr. till sällskapets högre folkskola, 11,000 kr. till husmodersskolan samt högst 3,000 kr. till anordnande av aftonkurser i hemsysslor (med 250 kr. för varje kurs) i huvudsaklig öfverensstämmelse med den plan, som angives i sällskapets skrivelse till stadsfullmäktige den 26 nov. 1913, allt med villkor, att husmodersskolan underkastas den kontroll, Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse kan finna lämplig.

För den högre folkskolan för flickor åtnjuter sällskapet årligt statsanslag med 6,400 kr.

### Föreningen för husmodersskolor med barnavård.

(Jfr även sid. 304.)

*Stadens bidrag år 1921: 10,000 kr.*

Föreningens ändamål är att upprätta och underhålla eller på annat sätt främja tillkomsten av husmodersskolor i Stockholm, avsedda för unga flickor, som genomgått fullständig folkskolekurs. Husmodersskolorna avse att, i öfverensstämmelse med av kungl. maj:t fastställt reglemente, under ettårig kurs bibringa eleverna grunderna i husligt arbete och barnavård. Föreningens husmodersskola i Sofia församling har nedlagts under år 1920, varför föreningen numera äger endast en skola: *Maria husmodersskola*, Långholmsgatan 16 B, avsedd för 45 elever och med barnkrubba för 55 barn. Skolan mottager även ett antal matgäster till lunch och middag.

Stadens bidrag utgår under villkor, att föreningen till Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse avlämnar plan för undervisningen, att den av föreningen anordnade skolan är underkastad den kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till lärings- och yrkesskolestyrelsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och en berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen åtnjuter därjämte statsbidrag (18,228 kr.) samt anslag från Maria församling (2,500 kr.). Dessutom bespisas vid husmodersskolan högst 50 barn dagligen, för vilka fattigvårdsnämnden betalar matpenningar med 50 öre per barn och dag.

Skolan står under kontroll av skolöverstyrelsen, som tillsatt en inspektis.

### Elsa Philips husmodersskolas kokerskekurser.

*Stadens bidrag år 1921: 1,200 kr.*

Kurserna avse att tillgodose behovet av yrkesutbildad arbetskraft vid utspisning i större skala vid inrättningar och anstalter och hållas en under vår- och en under höstterminen med 10 à 12 elever i varje kurs.

Stadens bidrag utgår med 600 kr. för varje sådan kurs av omkring tre månaders längd under villkor, att avgiften för elev och kurs utgör högst 200 kr., att lärings- och yrkesskolestyrelsen äger att utse tre frielever vid vardera kursen, att kurserna äro underkastade den kontroll, lärings- och yrkesskolestyrelsen bestämmer, samt att sammandrag av kursernas räkenskaper årligen lämnas till samma styrelse.

### Stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta.

*Stadens bidrag år 1921: 5,000 kr.*

Hemmet, som grundades år 1913, är förlagt till Edesta lantegendom i Södermanland, 7 km. från Mölnbo station. Dess uppgift är »att till kristlig uppföstran och vård samt utbildning i



husliga sysslor, trädgårdsskötsel, hönsskötsel och andra lantliga göromål från fattiga hem i Stockholm mottaga — företrädesvis omedelbart efter slutad skolgång — flickor, som antingen fått sin uppfostran vanvårdad eller äro värnlösa och stå i fara att gå under, om de ej omhändertagas».

Bidraget utgår med 400 kronor för varje vid hemmet till medellös, i Stockholm mantalsskriven elev under hela år 1921 upplåten plats under villkor:

att av platserna vid hemmet Stockholms stads fattigvårdsnämnd skall äga att mot en årsavgift av 250 kr. disponera fyra samt Stockholms stads barnavårdsnämnd mot en årsavgift av 250 kr. fem, för vilka platser stadens ovannämnda bidrag minskas till 150 kr. för elev;

att hemmets verksamhet underkastas den kontroll, Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse kan finna lämplig, samt

att revisions- och årsberättelser för hemmet skola avlämnas till lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

### **Föreningen Engelbrekts barnkrubba och husmodersskola.**

(Jfr även sid. 304.)

*Stadens bidrag år 1921: 10,000 kr.; dessutom 590 kr. (se nedan).*

År 1900 tillkom på initiativ av några för saken intresserade personer en förening med uppgift att inom dåvarande Hedvig Eleonora församlings västra del upprätta och vidmakthålla en barnkrubba. År 1909 erhöll krubban lokaler i egen, på stadens tomt uppförd fastighet, Valhallavägen 102. År 1914 började vid krubban anordnas kurser i husliga sysslor och barnavård. Fr. o. m. höstterminen 1920 är husmodersskolan ombildad till enskild lärlingsskola i husligt arbete och barnavård i enlighet med 1918 års lagstiftning samt åtnjuter statsunderstöd enl. kungl. kung. den 16 sept. 1918 ang. statsunderstöd åt skolor för den lägre yrkesundervisningen.

Föreningen åtnjuter av Stockholms stad för år 1921, utöver bidraget å 10,000 kr., jämväl 590 kr. av det till lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmödrar (se ovan sid. 289).

Stadens bidrag utgår under villkor, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, lärlings- och yrkesskolestyrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till styrelsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och berättelse över föreningens verksamhet.

### **Föreningen för rationell hushållning.**

*Stadens bidrag år 1921: 5,000 kr.; dessutom 6,500 kr. (se nedan).*

Föreningen, som började sin verksamhet i juni månad 1917, har till ändamål att verka

för rationell hushållning i stockholmshemmen genom att arbeta för tillvaratagande, utnyttjande och beredande av för hemmen behöfliga och användbara förbrukningsartiklar, beförda tillverkning och användning av goda varor, hushållsmaskiner och redskap, hålla en byrå för råd och försök på hushållsområdet samt vidtaga andra åtgärder, som kunna främja en god hushållning.

Föreningen har sålunda anordnat en särskild rådförningsbyrå, Västmannagatan 4, vilken hålles öppen alla dagar såväl på för- som eftermiddagarna. Byrån, som till sitt förfogande har experter på olika områden, besvarar allehanda frågor rörande praktiska hushållsgöromål. Vidare lämnar byrån vägledning åt husmödrar beträffande inköp av lämpliga hushållsredskap, och där demonstreras även användningen av utställda praktiska redskap och apparater, såsom sparugnar, koklådor m. m. I värmetekniska frågor samarbetar föreningen med ångpanneföreningens värmekonsulentbyrå. Å rådförningsbyrån anordnas 2—3 gånger i veckan demonstrationer i matlagning, bakning och konservering med fritt tillträde för föreningsmedlemmarna. Föreningen anordnar vidare för sina medlemmar kortare kurser i sjukvård, strykning och andra hemarbeten, vidare i praktisk och överskådlig bokföring av hemmets inkomster och utgifter samt emellanåt även avgiftsfria föreläsningar i aktuella frågor. Tillsammans med stadens gasverk har föreningen å gasverkets lokal, Kungsg. 54, anordnat en permanent utställning av ett praktiskt inrett hemkök.

Förutom stadens ordinarie bidrag till föreningens verksamhet (5,000 kr.) har föreningen för år 1921 av det till lärlings- och yrkesskolestyrelsens förfogande ställda anslaget för upplysningsverksamhet bland husmödrar (se ovan sid. 289) erhållit 6,100 kr. för anordnande av demonstrationer och praktiska kurser i matlagning m. m. Dessa kurser hava varit för lagda till skolkök i stadens folkskolor.

Årsavgiften för föreningens medlemmar är två kronor och ständigt ledamotsavgift minst 50 kronor.

### **Stockholms arbetarinstitut.**

*Stadens bidrag år 1921: 12,000 kr.*

Stockholms arbetarinstitut, som stiftades år 1880 av med. dr. Anton Nyström och erhållit kommunalt understöd sedan 1883, avser »att genom populärvetenskapliga föreläsningskurser meddela kunskaper och bibringa en tidsenlig bildning åt män och kvinnor av alla samhällsklasser, särskilt åt dem, vilka saknat en högre undervisning under uppväxtåren». Stadgar för arbetarinstitutsföreningen, av föreningen antagna den 11 april 1915, äro godkända av stadsfullmäktige den 17 maj 1915. Institutet, som står utanför alla politiska och sociala strider och agitationer, söker nå sitt syfte genom föreläsningskurser, fördelade på



**Understödda institutioner.** varje veckodag september—april. Ett folkbibliotek, (se nedan), jämte lärum finnes i institutets lokaler, Klara norra kyrkogata 8.  
Statsanslag för 1921: 2,900 kr.

**Södermalms arbetarinstitut.**

*Stadens bidrag år 1921: 2,500 kr.*

Södermalms arbetarinstitut, beläget Nytorvgatan 28, stiftades år 1895 och har ungefär samma syfte som Stockholms arbetarinstitut.  
Statsanslag för 1921: 1,200 kr.

**Stockholms arbetareförening.**

*Stadens bidrag år 1921: 3,000 kr.*

Denna förening, som bildades år 1866, består huvudsakligen av hantverks-, industri- och grovarbetare och har till syfte att åstadkomma samverkan för en sådan lagbunden samhällsutveckling, som kan genom praktiska åtgärder främja arbetsskassens bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hänseende. Den anordnar föreläsningsskolor och samkväm, håller lärum och bibliotek i föreningens lokal, Teknologgatan 5, förvaltar en sjuk- och begravningskassa samt har en understödsförening för sina medlemmar, understöder en avdelning för beklädning av fattiga barn och utdelar premier för hemsöld. Stadens bidrag utgår till fortsättande och utvidgande av föreningens föreläsningar, under villkor att föreningen själv bestrider samtliga under året förekommande omkostnader för anskaffande av föreläsningsslokaler.

Föreningen åtnjuter i statsbidrag för 1921 2,200 kr.

**Pedagogiska lärokursen.**

*Stadens bidrag år 1921: 1,500 kr.*

Denna kurs, som inrättades år 1890, förstås av en styrelse, som varje lästermin anordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm.

**Arbetarnas bildningsförbunds Stockholmsavdelning.**

*Stadens bidrag år 1921: 5,000 kr.*

I syfte att centralisera och fördjupa den bildningsverksamhet, som under den svenska arbetarrörelsens tidigare år vuxit fram på skilda håll inom densamma, bildades år 1912 »Arbetarnas bildningsförbund (A. B. F.)», riksförbund för biblioteks- och föreläsningssamhet.

Nämnda organisation, som utgör en sammanslutning av numera 15 fackliga, politiska, kooperativa och kulturella riksförbund inom den svenska arbetarrörelsen med tillsammans omkring 900,000 medlemmar, har till uppgift att organisera biblioteks- och föreningsverksamhet

inom arbetarvärlden, att förmedla bokinköp och föreläsningar samt att utdela anslag till studiecirklar och föreläsningsskolor. A. B. F:s centralbyrå är f. n. förlagd till Brunnsvik, Sörvik.

Till Stockholmsavdelningen äro kollektivt avslutna fackföreningar, kvinnoklubbar, ungdomsklubbar och Verdandilager, för närvarande inalles 106 till antalet. Var och en av dessa sammanslutningar lämnar ett årligt bidrag till avdelningen, beräknat efter 25 öre per medlem, dock med en maximigräns av 500 kr. per avslutad organisation.

Stockholmsavdelningen har f. n. följande uppgifter:

- 1) organiserande av studiecirklar (vid 1921 års ingång 124 till antalet),
- 2) skötsel av studiecirklarnas bibliotek,
- 3) föreläsningssamhet,
- 4) anordnande av museibesök,
- 5) delaktighet i Birkagårdens folkhögskola och S. S. U. H:s folkhögskola (Söderskolan),
- 6) handhavande av Birkagårdens folkhögskolas stipendiefond,
- 7) verkande för fysisk fostran genom gymnastik och fotvandringar,
- 8) höjande av ungdomens nöjesliv genom sektionen »Nöjeskultur».

En studiecirkel inom Stockholmsavdelningen utger »Studiekamraten», tidning för det fria och frivilliga bildningsarbetet.

Stockholmsavdelningens expedition och bibliotek äro inrymda i Folkets hus.

Stadens bidrag utgår med 5,000 kronor för år 1921, att användas till ett belopp av minst 1,500 kr. till museibesöksverksamhetens utvidgning och bibliotekets administration, ävensom till avlöande av en av Stockholmsavdelningen utsedd sakkunnig ledare av studiecirklarnas verksamhet samt återstående belopp såsom bidrag till övriga omkostnader, under villkor dels att folkskoledirektionen äger rätt utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över organisationens verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoledirektionen.

Rörande Birkagårdens folkhögskola se sid. 287.

**Brännkyrka föreläsningssamhet.**

*Stadens bidrag år 1921: 500 kr.*

Bidraget utgår för år 1921 under villkor, att om föreningen ej erhåller statsanslag för nämnda år eller detta nedsättes under 400 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 5 till 4, samt att föreningen vid utövande av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig.

**Bromma föreläsningssamhet.**

*Stadens bidrag år 1921: 500 kr.*

Stadens bidrag utgår under villkor, att om föreningen ej erhåller statsbidrag för nämnda år



eller detta nedsättes under 400 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 5 till 4, samt att föreningen vid utövandet av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig.

Statsanslag för 1921: 500 kr.

### Sånga församlings skolråd.

*Stadens bidrag år 1921: 600 kr.*

Enligt drätselnämndens andra avdelnings beslut den 5 okt. 1904 skall stadens årligen med 600 kr. bidraga till kostnaderna för en folkskola vid Stenhamra, så länge där bedrivs stenhuggeri för stadens räkning, dock högst i 25 år.

### Sånga-Stenhamra föreläsningsförening.

*Stadens bidrag år 1921: 125 kr.*

Bidraget är beviljat för år 1921 under villkor, att, om föreningen för nämnda år ej erhåller bidrag av staten eller detta nedsättes under 250 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas till hälften av statsbidraget, att föreningens föreläsningar huvudsakligen hållas i nya skolhuset vid Stenhamra samt att föreningen vid sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, gatunämnden kan finna lämplig.

Statsanslag för 1921: 250 kr.

### Botkyrka föreläsningförening.

*Stadens bidrag år 1921: 250 kr.*

Bidraget utgår under villkor, att statsanslag för år 1921 erhålles med minst 500 kr., att vid Norsborg under året anordnas minst en kurs i svenska språket och räkning, om sammanlagt minst 48 undervisningstimmar, samt att verksamheten i övrigt bedrivs i huvudsakligen samma omfattning som hittills, ävensom att föreningen i avseende på sin nämnda verksamhet vid Norsborg skall vara underkastad de bestämmelser, industriverksstyrelsen kan finna lämpliga.

Statsanslag för 1921: 600 kr.

### Folkbildningsförbundet.

*Stadens bidrag år 1921: 48,000 kr.; dessutom för år 1921 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 20,000 kr. samt såsom tilläggsanslag för år 1920 10,000 kr.*

Folkbildningsförbundet, som bildades år 1903, arbetar på trenne byråer under gemensam överstyrelse, nämligen: 1) *bokförmiddlingsbyrån*, som tillhandagår folkbibliotek med förmedling vid bokinköp samt råd och upplysningar i alla till folkbiblioteksrådelsen hörande frågor och ut-

hyr vandringsbibliotek, 2) *föreläsningsbyrån*, som förmedlar föreläsningar, uthyr ljusbilder etc. samt 3) *avdelningen för folkbiblioteken* i Stockholm. Förbundet har självt upprättat tre bibliotek i Stockholm (Johannes, Katarina, Maria) samt övertagit förvaltningen av arbetarinstitutets bibliotek. Bokbeståndet utgör f. n. c:a 24,000 band och antalet boklån uppgick 1920 till 125,300. Förbundets expedition är belägen Norrlandsgatan 17.

I statsbidrag åtnjuter folkbildningsförbundet för år 1921 23,000 kr., varav 10,000 kr. till föreläsningsbyrån, 10,000 kr. till bokförmiddlingsbyrån och 3,000 kr. till vandringsbibliotek.

### Stockholms arbetarbiblioteks-förbund.

*Stadens bidrag år 1921: 30,000 kr.; dessutom för år 1921 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 10,000 kr.*

Förbundet bildades år 1891 med syfte »att upprätta och ytterligare utvidga för huvudstadens arbetare avsett arbetarbibliotek med läsrum», och 1892 öppnades biblioteket med 400 band vid Svartmangatan, därifrån biblioteket 1897 flyttades till Normalm, samtidigt med att en avdelning öppnades på Söder. Biblioteket har bildats genom sammanslagning av föreningars bokförråd samt genom gåvor och inköp. De till förbundet anslutna föreningarna (vid 1920 års slut 150 med över 41,000 medlemmar) äga biblioteket, som förvaltas av en styrelse på sju personer. Förbundets bokförråd uppgår nu till 35,000 band, fördelade på centralbiblioteket, Barnhusgatan 14, södra biblioteket, Bangårdsgatan 4, samt ett mindre filialbibliotek vid Liljeholmen. Centralbiblioteket är öppet oktober—april vardagar 3—8 e. m. (lördagar 3—7); södra biblioteket oktober—april vardagar 4—8 e. m. (lördagar 3—7). Under maj—september hållas biblioteken öppna: centralbiblioteket måndag—fredag 3—7, lördag 1—5 e. m. och södra biblioteket måndag—fredag 4—7, lördag 3—6 e. m. Antalet boklån uppgick under år 1920 till 111,987.

Stadens bidrag utgår under villkor, att utlåningsstationerna inrättas inom staden.

### Stockholms läsesalong.

*Stadens bidrag år 1921: 3,500 kr.; dessutom för år 1921 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 2,500 kr.*

År 1866 grundades genom bidrag av enskilda personer »Läsesalong för damer», som några år senare blev tillgänglig även för män. År 1884 inflyttade läsesalongen i Beridarebangatan 25. F. n. är den inrymd i Arsenalsgatan 1, där den hålles tillgänglig vardagar 10 f. m.—9 e. m. samt sön- och helgdagar 2—9,30 e. m. Expeditionen för boklån hålles öppen vardagar 12—8 e. m. Där erbjudes tillfälle till läsning på



**Understödda in-stitioner.** stället av en rikhaltig samling in- och utländska tidningar och tidskrifter ävensom hemlån ur en boksamling av cirka 40,000 band. De besökandes antal uppgick under 1920 till 31,832 personer. Bidraget utgår till hyra och anskaffande av in- och utländska tidningar och tidskrifter under förbehåll av den kontroll, stadskollegiet kan finna skäligt bestämma.

### **Pedagogiska biblioteket i Stockholm.**

*Stadens bidrag år 1921: 2,300 kr.*

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms lärarsällskap, som t. o. m. år 1918 utsåg bibliotekets styrelse. Från och med år 1919 har emellertid biblioteket övertagits av en stiftelse »Pedagogiska biblioteket i Stockholm» med av kungl. maj:t fastställda stadgar. Enligt dessa stadgar står biblioteket underinseende av skolöverstyrelsen, som även utser bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar nu omkring 41,000 band, arbeten rörande uppfostran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärares studier m. m., och antalet boklån år 1920 uppgick till 4,500. Biblioteket, som är avsett såväl för utlåning som för begagnande på stället, är beläget Eriksbergsgatan 8 A (Whitlockska samskolans byggnad) och hålles öppet 1 september — 15 juni helgfria dagar 11,30—12,30 samt 6,30—8,30 e. m.

Stadens bidrag utgår under villkor, att bibliotekets verksamhet skall vara underkastad den kontroll, folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelse över dess verksamhet och ekonomi skall till direktionen överlämnas.

Biblioteket åtnjuter statsanslag (för 1921 11,700 kr.).

### **Svenska skolmuseet.**

*Stadens bidrag år 1921: 1,200 kr.*

Svenska skolmuseet grundades år 1908 av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening, vilken förening alltjämt är dess målsman. Skolmuseets uppgift är att genom en permanent utställning av tidsenlig undervisningsmateriel, genom förmedling av sådan materiel och genom upplysningsverksamhet på hithörande område på ett praktiskt sätt gagna undervisning och uppfostran såväl i folkskolorna som vid högre allmänna läroverk och högre flickskolor.

Museet har sedan åtskilliga år tillbaka anordnat en permanent utställning av undervisningsmateriel i lokaler, som förhyrts i Whitlockska samskolans hus, Eriksbergsgatan 8 A. Utställningen hålles tillgänglig för allmänheten alla helgfria måndagar, onsdagar och fredagar kl. 6—8 e. m. med undantag för en kortare tid på sommaren. Under de senare åren hava vidare anordnats pedagogiska utbildningskurser i anslutning till demonstrationer av materiel och sedan år 1917 har skolmuseet som en ny gren av sin

verksamhet upptagit anordnande och förmedlande av skioptikon- och kinematografiska föreläsningar.

Stadens bidrag utgår under villkor, dels att folkskoledirektionen äger utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över museets verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoledirektionen.

Svenska skolmuseet åtnjuter dessutom bidrag av staten (för år 1921 9,500 kr.), av Sveriges allmänna folkskollärareförening samt av flick- och samskoleföreningen.

### **Föreningen Stockholms barn- och ungdomsbibliotek.**

(Jfr sid. 281.)

*Stadens bidrag år 1921: 25,000 kr.*

Biblioteket, som tillkom hösten 1911 på initiativ av fil. dr. Valfrid Palmgren Munch-Petersen och enbart genom frivilliga bidrag, är beläget Drottninggatan 65, 1 tr., och tillgängligt: vardagar 2,30—8 e. m., söndagar 1—4 e. m. Bokbeståndet utgjorde vid 1921 års ingång 5,571 band. Antalet boklån under år 1920 uppgick till 40,905 och antalet besök till 58,317. När Stockholms kommunala biblioteksväsen ordnats, skall enligt stadgarna biblioteket som gäva överlämnas till staden.

Bidraget utgår för år 1921 under villkor, att staden berättigas utse två ledamöter i föreningens styrelse jämte en revisor och en revisorssuppleant, samt att föreningen till stadskollegiet avlämnar redogörelse över bibliotekets verksamhet, ävensom att föreningen, därest dess verksamhet skulle upphöra, innan ett stadsbibliotek kommit till stånd, även då skall till staden överlämna sitt bibliotek.

### **Bromma folkbibliotek.**

*Stadens bidrag år 1921: 600 kr.*

Rörande bibliotekets organisation och förhållanden i övrigt se sid. 334.

### **Dövstumföreningen i Stockholm.**

*Stadens bidrag år 1921: 500 kr.*

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende dövstamma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispringa medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppfostrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.

Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga (Smålandsg. 31 B).

För anordnande av lärokurser och föreläsningar har föreningen år 1920 från staten och från första dövstumdistriktets skolstyrelse erhållit inalles 300 kr.



## Värme- och läsestugor.

Stadens bidrag år 1921: 3,500 kr.

Detta anslag disponeras av styrelsen för asylerna och har hittills utgått till goodtemplarnas värmestuga vid Olovsgatan. Då emellertid ifrågasättande lägenhet numera disponeras för annat ändamål, har asylstyrelsen i början av år 1921 erhållit ny lokal för värmestugan i huset Klara västra kyrkogata 3 A (ingång från Karduansmakaregatan). Verksamheten, som även omfattar servering av kaffe, mjölk och smörgåsar m. m., omhänderhaves av centralmissionen.

## Folkkonsertförbundet.

Stadens bidrag år 1921: högst 22,276: 35 kr.

Förbundet, vilket har sitt upphov i en blandad kör, som plågade biträda vid Stockholms borgarskolas populära litteratur- och musikafnär, bildades år 1905 och har till syfte »att genom anordnande av prisbilliga folkkonserter med även i litterärt avseende värdefulla program söka i sin mån väcka och underhålla estetiskt intresse hos huvudstadens kroppsarbetande befolkning».

Av stadens bidrag utgår 7,276: 35 kr. till täckande av förbundets under dyrtiden iråkade brist och återstoden för anordnande under arbetsåret 1920—1921 av dels minst två folkkonserter med blandad kör och flygelackompagnemang i Immanuelskyrkan eller annan lämplig lokal med stort utrymme, dels minst 34 musikafnär i Folkets hus A-sal, under villkor: att biljettpriset vid både konserter och musikafnär icke sättes högre än en krona, och att beträffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för, att dessa konserter och musikafnär få den publik, för vilken de äro avsedda.

## Konsertföreningen.

Stadens bidrag år 1921: 75,000 kr.

Konsertföreningen har enligt sina 1902 antagna, 1913 kompletterade stadgar till ändamål att giva konserter, huvudsakligen ägnade att höja intresset för orkestermusik samt att i och för verksamhetens utövande om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Stockholm. I regel givas av föreningen under arbetsåret 1 okt.—1 maj två konserter i veckan, därav en på söndag.

Bidraget, som avser verksamhetsåret 1920—21 utbetalas med 30,000 kr. vid 1921 års början och med 45,000 kr. efter vårterminens slut, sedan räknenskaperna för det gångna arbetsåret avslutats, under i övrigt följande villkor:

a) att föreningens verksamhet bedrivs efter i huvudsak samma plan och till minst samma

omfattning som under verksamhetsåret 1919—1920;

b) att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, stadskollegiet kan finna lämplig;

c) att föreningen till drätselnämnden avlämnar revisionsberättelse samt redogörelse för verksamheten under tillämdalupet arbetsår;

d) att biljettpreisen icke må sättas högre än: vid söndagskonsert: 491 platser à 75 öre, 761 platser à 1,50 kr., 200 platser à 2 kr. och 280 platser à 2,50 kr. samt vid vardagskonsert: 491 platser à 1,50 kr., 321 platser à 2,50 kr., 440 platser à 2,75 kr., 200 platser à 3,50 kr. och 280 platser à 4,50 kr.; samt

e) att förutnämnda biljettpreis nedsätts med femtio procent, då för elever och lärare vid högskola och skola i Stockholm, underofficerare och manskap vid Stockholms garnison samt medlemmar av arbetarkorporation i Stockholm rekvireras samtidigt minst femtio biljetter för varje högskola, skola, regemente eller korporation.

## Skansen.

Stadens bidrag år 1921: 40,000 kr.

Bidraget utgår för år 1921 under villkor:

1) att såväl berättelse över anslaget användande som revisionsberättelsen över nordiska museets förvaltning insändes till stadskollegiet; 2) att lärjungar vid såväl Stockholms allmänna läroverk och folkskolor som de med bidrag från Stockholms stad understödda högre flickskolor i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoleledning årligen 1,750 frikort, gällande för besök å Skansen under tiden 1 maj—30 september, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till välartade barn inom folkskolans högre klasser; 4) att Skansen på rekvisition av rektorer vid såväl huvudstadens allmänna läroverk som de högre flickskolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad, tillhandahåller frikort till ett antal av högst 750, gällande under tiden 1 maj—30 september, att mot sådana villkor och ordningsregler, som i föregående moment omnämnas, utdelas bland välartade lärjungar vid läroverken; 5) att Skansen under året, helst å lördagar, anordnar tio gottköpsdagar med en inträdesavgift av högst 25 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 6) att å Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under sistnämnda månader minst åtta böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder äga tillträde mot den avgift, som under vanliga dagar är gällande för vuxen person 1 kr.



## Understödda in-stitutioner.

### Anstalter för socialt arbete.

#### Centralförbundet för socialt arbete.

##### Stadens bidrag år 1921: 2,000 kr.

I syfte »att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen av viktiga samhällsfrågor» sammanslöto sig år 1903 en del föreningar med socialt syfte till »Centralförbundet för socialt arbete». Sitt mål söker förbundet vinna dels genom den år 1904 inrättade *sociala upplysningsbyrån*, som meddelar upplysningar om sociala förhållanden och företag i in- och utlandet samt lämnar råd och litteraturanvisningar för studiet av sociala frågor, dels genom sitt kostnadsfritt tillgängliga bibliotek, som numera omfattar över 4,000 band, in- och utländsk uppslags- och speciallitteratur i sociala och kommunala frågor samt ett 100-tal tidskrifter, behandlande dessa ämnen på olika språk, dels slutligen genom föreläsningsverksamhet, utgivande av publikationer, verkställande av utredningar och undersökningar, anordnande av kongresser rörande aktuella sociala spörsmål etc.

Biblioteket och upplysningsbyrån, Myntgatan 4 (ingång från Rådhusgränd), *St.*, äro öppna alla vardagar 12—3.

Stadens anslag utgår till bestridande av kostnaderna för det av förbundet upprättade biblioteket.

Beträffande det på initiativ av centralförbundet för socialt arbete upprättade socialpolitiska och kommunala institutet se ovan sid. 267 och 286.

#### Föreningen för arbetarskydd.

Stadens bidrag år 1921: 1,000 kr.

Föreningen har sedan maj månad 1906 haft anordnad en för allmänheten tillgänglig utställning av en mångfald olikartade skyddsanordningar mot såväl olycksfall som ohälsa i arbete. I samband med utställningen anordnar föreningen föredrag för arbetare och förmän, varjämte föreningen utger en publikation »Arbetarskyddet». Utställningen, som är inrymd i huset Birgerjarlgatan 32, är fritt tillgänglig för allmänheten alla söckendagar (utom lördagar) 12—1 samt därjämte lördagar kl. 5—8 och söndagar kl. 1—3.

Föreningen åtnjuter statsbidrag med 8,000 kr.

#### Centralförbundets för nykterhetsundervisning permanenta nykterhetsutställning och centralbibliotek i Stockholm.

Stadens bidrag år 1921: 1,000 kr.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som stiftades år 1901, är en för samtliga större nykterhetssällskap gemensam institution, vilken

ledes av en utav de anslutna sällskapen vald representantförsamling, bestående av ett ombud för varje påbörjat 25,000-tal medlemmar. Förbundets ändamål är att bedriva en hela folket och främst de unga omfattande upplysningsverksamhet i alkoholförägan. Detta sker bl. a. genom anordnande av dels mera populära, för alla tillgängliga kurser (intill år 1921 inalles 95), dels pedagogiska kurser i alkohollära med samhällskunskap för lärare vid seminarier, läroverk och folkskolor etc. Vidare utgives en tidskrift, *Tirfing*, undervisningsmateriel och litteratur m. m., anordnas utställningar vid kurser, lärarmöten o. s. v. I april 1906 öppnade förbundet i förening med en del andra korporationer (centralförbundet för socialt arbete — jfr ovan — föreningarna för arbetarskydd och för tuberkulosens bekämpande etc.) en social utställning med en nykterhetsavdelning. Den senare avskildes sedermera såsom en självständig nykterhetsutställning och gjordes permanent. Den avser att klargöra nykterhetsrörelsens uppkomst och utveckling ävensom att demonstrera tillgänglig undervisningsmateriel och litteratur. Med utställningen är förenat ett centralbibliotek i alkoholförägan, omfattande f. n. cirka 7,000 band och innehållande den viktigaste in- och utländska litteraturen. Såväl utställningen som biblioteket stå gratis till allmänhetens förfogande. Från staten åtnjuter centralförbundet följande bidrag: för förbundets allmänna verksamhet 15,000 kr., för de pedagogiska lärokurserna sammanlagt 32,600 kr., för tidskriften 2,500 kr., för centralbiblioteket 1,000 kr. samt tillfälliga anslag för utgivande av undervisningsmateriel, representation vid internationella utställningar etc.

Från landsting och kommuner erhålles anslag till deltagare i de pedagogiska lärokurserna (cirka 8,000 kr.), till de populärvetenskapliga veckokurserna m. m.

Bibliotek och utställning äro inrymda i Tunnelgatan 19 A och B, 1 tr., och öppna kl. 10—5 alla dagar; utställningen dessutom även andra tider efter särskild överenskommelse.

#### Nykterhetsföreningar.

Stadens hyresbidrag år 1921: högst 6,500 kr.

Bidraget utgår för år 1921 under samma villkor, som stadsfullmäktige den 21 december 1904 beslutat för år 1905, eller: 1) bidrag från detta anslag kan sökas av sådan nykterhetsorganisation eller självständig förening, som a) uteslutande arbetar för nykterhetens främjande, b) verkat i Stockholm minst tre år och c) har ett sammanlagt medlemsantal av minst 100; 2) bidrag utgår med högst tredjedelen av det hyresbelopp, sökanden genom kontrakt styrker sig erlläga för sammanträdeslokaler, efter avdrag av sökanden tillkommande hyresinkomster av samma lokaler; 3) drätselnämndens första av-



delning (n. v. drätselnämnden) fördelar anslaget mellan de till bidrag berättigade organisationerna eller föreningarna. Där loger eller avdelningar av större organisation hava gemensam styrelse för Stockholm, tillkommer det denna styrelse att hos nämnden begära och utbetomma det på organisationen belöpande bidraget och i enlighet med i mom. 2) angivna grunder fördela detsamma mellan underlydande loger eller avdelningar.

## Föreningen Hem för arbeterskor.

*Stadens hyresbidrag år 1921: 2,000 kr.*

För att i någon mån motverka inneboendesystemet och bereda billig och hventrevlig bostad åt ensamstående arbeterskor från stadens fabriker, syateljéer o. s. v. bildades 1898 föreningen Hem för arbeterskor, som samma år öppnade sitt första hem, Kungsholmsgatan 26, vilket tvenne gånger utvidgats och nu rymmer 36 hyresgäster. År 1911 inrättades ett andra hem i Åsögatan 79, som hösten 1910 flyttades till Katarina Bangata 33 B, och ett tredje upprättades 1909 Vikingagatan 7 B. Föreningen bereder nu bostad åt 110 personer. Arbeterskorna betala i dessa hem en hyra av 14—18,50 kr. i månaden för delat möblerat rum med linne och sängkläder, läkarvård och medicin samt få mot billig avgift tillaga sin mat i köken. För ensamt rum är priset 18—26,50 kr. För värme betalas dessutom 5,50—7 kr. i mån. under tiden okt.—april. I varje hem finnas samlingsrum, bibliotek, tidningar och symaskin till fritt begagnande. Föreningen anordnar kurser och samkväm för hyresgästerna och andra arbeterskor samt bereder såväl dem som utom hemmen boende arbeterskor tillfälle till billig inackordering, 21 kr. i veckan, i ett sommarhem (fr. o. m. 1911 beläget vid Lövsberga å Värmdö).

Bidraget utgår under förutsättning, att föreningen upprätthåller det med hjälp av detta anslag inrättade hemmet med minst 30 platser, och att stadskollegiet äger över föreningens verksamhet utöva den kontroll, som befinnes lämplig.

## Hemmet för lungsjuka arbetande kvinnor.

*Stadens bidrag år 1921: 1,000 kr.*

Hemmet, som är inrymt i Stockholms stads fastighet Sköldgatan 26, bereder plats för lungsjuka arbetande kvinnor (n. f. till ett antal av 11), de flesta i smittsamt stadium av sjukdomen. Sedan år 1908, då hemmet inrättades, har det haft till uppgift att bereda de sjuka en hygieniskt tillfredsställande bostad och förhindra smittans spridning, då dessa sjuka i annat fall som regel måst taga sin tillflykt till att innebo hos andra. Dessutom har hemmet av stadens

understödsbyråer för tuberkulösa flitigt använts för deras understödstagare, medan dessa väntat på inträde vid sanatorium eller nyss utskrivits från dylikt sjukhus.

Då hemmets hyresgäster som regel icke äro fullt arbetsföra, hava hyresbeloppen satts så lågt som till 8 å 10 kr. per månad, för vilken summa erhållas möblerad bostad, värme och sänglinne samt rättighet att i det gemensamma köket med hemmets bränsle laga mat vissa bestämda timmar dagligen.

Förutom från staden erhåller hemmet bidrag från svenska nationalföreningen mot tuberkulos och föreningen Majblomman.

## Arbetsstugorna i huvudstaden.

*Stadens bidrag år 1921: 65,500 kr.*

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstugan i huvudstaden (i Adolf Fredriks församling); för närvarande finnas tillsammans 18 sådana stugor, nästan alla med understöd av stiftelsen »Lars Hiertas minne». I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i skolåldern (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid samt undervisning i slöjd och handarbeten, och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka försäljas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgjorde i februari 1921 (enligt en preliminär beräkning) omkring 1,600. Varje arbetsstuga har sin styrelse, som representeras i en för staden i dess helhet bildad centralkommitté. Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer för granskning av räkenskaper. Förutom nu nämnda arbetsstugor finnas ytterligare tre, vilka åtnjuta kommunalt bidrag. Dessa äro inrymda i av stiftelsen Wilhelm Govenii minne uppförda bostadshus och mottaga endast barn från i varje hus bosatta familjer.

Av stadens bidrag för året, 65,500 kr., har folkskoleledningen anslagit 4,000 kr. till avlönaande av en inspektris för arbetsstugorna och till den gemensamma förvaltningen samt vidare genom centralkommittén tilldelat: Katarina arbetsstuga 6,000 kr., Sofia arbetsstuga 3,000 kr., Adolf Fredriks 4,200 kr., Johannes norra 4,000 kr., Mattens 5,550 kr., Östermalms 3,000 kr., Engelbrekts 2,000 kr., Kungsholms östra 3,400 kr., Kungsholms västra 2,400 kr., Jakobs och Johannes 3,000 kr., Maria västra 3,500 kr., Klara 2,000 kr., Nikolai 1,300 kr., Värtans 2,500 kr., Gustav Vasa 3,200 kr., Liljeholmens 3,700 kr., Bromma östra 2,000 kr. och Bromma västra 1,200 kr.; arbetsstugor inom stiftelsens Wilhelm Govenii minne bostadshus: Nybrogatan 55 2,000 kr., Hälsingegatan 14—16 2,000 kr. och Volmar Yxkullsgatan 41 1,550 kr.

Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd av en del av Stockholms församlingar samt — för utsändande av feriebarn — från »Barnens dag».



## Understödda in-stitutioner. Allmänna skyddsföreningen i Stockholm.

*Stadens bidrag år 1921: 5,500 kr.*

Föreningen, som stiftades år 1866, har till uppgift att »lindra fattigdomens börd för den mindre väl situerade befolkningen i huvudstaden, i främsta rummet änkor, minderåriga och sådana nödställda, som till följd av sjukdom, olycks-händelse eller andra orsaker råkat i tillfällig fattigdom, utan att därför söka understöd från den allmänna fattigvården». Sitt mål söker föreningen vinna genom beredande av tillfällen till arbetsförtjänst och utdelande — efter grann undersökning — av bidrag. Föreningens verksamhet utövas, under ledning av en central-kommitté som överstyrelse, genom särskilda skyddsföreningar i de olika församlingarna. I huvudstadens samtliga församlingar finnas dess-utom under vederbörande skyddsförening sorte-rande arbetsföreningar. Föreningens expedition är belägen Klara västra kyrkogata 3 A.

Fattigvårdsnämnden äger deltaga i revisionen av föreningens räkenskaper.

Stadens bidrag utgår till arbetsföreningarnas verksamhet.

### Skyddsvärnet.

*Stadens bidrag år 1921: 4,000 kr.*

Föreningen Skyddsvärnet bildades år 1910 och ställdes i förbindelse med svenska fattigvårds-förbundet. Föreningens ändamål är »att verka för främjandet av det allmänna och enskilda rädd-ningsarbetet bland frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, prostituerade och i liknande avseende hjälpböehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom anord-nande av platsförmedling, anställande av förun-dersökningar i fråga om sådana häktade, som anses kunna ifrågakomma till villkorligt straff-dom, samt räddningsarbete bland alkoholister, därvid samarbete äger rum med fångvårdssty-relsen, centralföreningen till stöd för frigivna m. fl. institutioner. Därjämte har föreningen för bildade arbetslösa upprättat dels ett inackorderings-hem, dels en skrivbyrå samt under år 1919 även en ungdomsklubb. Föreningens expedition, Läst-makaregatan 6, är öppen 9—5.

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostna-derna för de olika verksamhetsgrenarna, samt att till stadskollegiet avlämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet.

För år 1921 har föreningen av staten be-viljats ett understöd av 35,000 kr. Dessutom lämna fångvårdsstyrelsen och Stockholms stads nykterhetsnämnd bidrag till verksamheten.

### Stockholms stadsmissions arbetshem.

*Stadens bidrag år 1921: 1,500 kr.*

I detta hem, som inrättades år 1888, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätts

med vedhuggning och dylikt. Företräde gi-ves frigivna fångar. Jämte viss kontant avlöning erhålles åt hemmet kost, logi och underkläder. Hemmet mottager, i mån av arbetstillgång, även arbetslösa, som bo utom hemmet, och som då, om de så önska, erhålla kost åt hemmet. Högst 42 män kunna samtidigt vara boende åt hemmet, som är beläget Kungsholmsgatan 70 & 74.

Stadens bidrag utgår under villkor, att å hemmet endast mottagas personer, som äro i staden mantalsskrivna, och att dess verksamhet övervakas på sätt, fattigvårdsnämnden bestämmer.

Hemmet åtnjuter även understöd av fång-vårdsstyrelsen.

### Stockholms stadsmissions inackor-deringshem för arbetare.

*Stadens bidrag år 1921: 1,000 kr.*

Inackorderingshemmet, vars verksamhet på-börjades år 1910, har till uppgift att bereda god och billig bostad åt ogifta, företrädesvis yngre arbetare, vilka eljest skulle vara hänvisade att bo på s. k. härbergen eller innebo i familjer. Hemmet, som är inrymt i stadsmissionens bygg-nad vid Stortorget, har plats för 37 personer. Hyresavgifterna, inberäknat värme, lyse, städ-ning och sängkläder, äro för enkelrum 40 kr. och för delat rum 25—30 kr. i månaden.

Stadens bidrag utgår under villkor, att stads-kollegiet äger över verksamheten utöva den kon-troll, som befinnes lämplig.

### Centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier.

*Stadens bidrag år 1921: 10,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna.*

Centralstyrelsen, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stock-holms skollovskolonier. Den består av represen-tanter för de tolv olika lokalföreningarnas och den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens sty-relser.

Kolonierna erhålla i övrigt bidrag från samtliga territoriella församlingar med varieran-de belopp, anslag från föreningen »Barnens dag», räntemedel från donationsfonden »Elin Hirschs minne» (en fond å 500,000 kr.) och från gross-handlare A. Holts' donation till förmån för skol-lovskolonierna (ca 700,000 kr.) ävensom några andra mindre fonder samt gåvor.

### Tidningen De blindas veckoblad.

*Stadens bidrag år 1921: 500 kr.*

Denna tidning, som utgivits från år 1894, tryckes med upphöjd stil, den s. k. Brailleska punktskriften. Tidningen åtnjuter understöd av



staten, av samtliga landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, samt lämnas gratis till alla läskunniga blinda inom de anslags-beviljade områdena, som önska erhålla den-samma.

### Röda korsets kvinnokommitté.

*Stadens bidrag år 1921: 600 kr.*

Anslaget utgår till frivilligt arbete för röda korset vid stadens folkskolor. De förfärdigade sjukvårdsploggen få användas bl. a. för skolovs-kolonierna. Rödakorsarbete är nu infört i Engel-brechts, Johannes, Kungsholmens, Katarina norra samt Maria folkskolor.

### Sjukvårdsanstalter.

#### Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

(Jfr sid. 265.)

*Stadens bidrag år 1921: 169,500 kr.*

Av anslaget utgör 7,500 kr. stadens årliga bidrag till sjukhuset och återstoden, 162,000 kr., utgår som tillfälligt anslag för täckande av kost-naden för sjukhusets drift.

Dessutom disponeras för bestridande av sjuk-husets utgifter för år 1921 den allmänna sjuk-vårdsavgiften, som enligt stadsfullmäktiges beslut för år 1920 utgår med 50 öre för man och 25 öre för kvinna, som i Stockholm erlägger mantalspenningar.

#### Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

*Stadens ordinarie bidrag år 1921: högst 26,400 kr.*

Vårdanstalten, som är belägen Polhemsgatan 30, har 130 ordinarie platser, vartill kommer att den polikliniska verksamheten vid sjukhuset är mycket omfattande. Anstalten är Stockholms största barnsjukhus. Stadens bidrag till vårdanstal-ten samt till polikliniken därstädes utgår jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 7 december 1900 under villkor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn under 2 år, upplåtas för medel-lösa sjuka barn från Stockholms kommun; att minst 20 sängar upplåtas för betalande sjuka från staden mot en avgift icke överstigande den, som för vård i allmänt rum erlägges å kom-munens egna sjukhus; att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren dagligen lämnar nämnden meddelande om beläggningen.

#### Barnsjukhuset Samariten.

*Stadens ordinarie bidrag år 1921: högst 25,000 kr.*

Sjukhuset, som är beläget Ringvägen 21, har 54 platser, huvudsakligen avsedda för invärtes

och ögonsjuka. Anslaget utgår under villkor, att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i sjukhusets styrelse och utse en revisor.

#### Stockholms centrala diakoniråds konvalescenthem å Ribbingebäck.

(Jfr sid. 306.)

*Stadens bidrag år 1921: 5,000 kr.*

Konvalescenthemmet var ursprungligen för-lagt till Viby gård, Norrviken, men sedan det år 1917 övertagits av Stockholms centrala dia-koniråd, förflyttades hemmet till den för ända-målet inköpta egendomen Ribbingebäck i Upp-land.

Hemmet är avsett för obemedlade män, som utskrivits från sjukhus, men äro i behov av ytterligare vård och vila för att bli va fullt ar-betsföra. De tillgängliga platserna å hemmet äro under vintern omkring 20 och under som-maren (juni—augusti) omkring 30, av vilka platser staden äger rätt att mot avgift belägga resp. 7 och 12.

Stadens bidrag utgår för täckande av den merkostnad, varmed vårdkostnaderna överstiga vårdavgifterna. Hemmet åtnjuter dessutom anslag från staden såsom ersättning för underhåll och vård av på stadens bekostnad å hemmet intagna personer (se sid. 306).

#### Polikliniker.

*Stadens bidrag år 1921: 48,255 kr.*

Stadens bidrag till serafimerlasarettets poli-klinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till diakonissjukhusets poli-klinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Riddare-gatan (polikliniken å Östermalm): 11,700 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Kungs-gatan (karolinska institutets poliklinik): 8,335 kr. (därav tilläggsanslag för år 1920 2,080 kr.).

Stadens bidrag till vanförestaltens i Stock-holm poliklinik: 1,500 kr. (se vidare sid. 302).

Stadens bidrag till tandläkarinstitutets poli-klinik: 5,000 kr.

Dessutom underhåller staden fullständigt polikliniken å Södermalm (vid Folkungagatan) och fr. o. m. år 1919 polikliniken å Norrmalm (vid Sveavägen) samt polikliniker vid en del sjukhus (se under hälsovårdsnämnden sid. 141).

#### Vård av fattiga sjuka i hemmen.

*Stadens bidrag år 1921: 14,000 kr.*

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skolade, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Sofia församling» (6,000 kr.), »Före-ningen för sjukvård hos fattiga i Bromma för-samling» (4,000 kr.) och »Föreningen för sjuk-vård i Bränkyrka församling» (4,000 kr.).



**Understödda in-stitutioner.** Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar dels med kontanta belopp, dels genom avlönande av föreningarnas sjuksköterskor.

**Hjälpföreningen för psykiskt sjuka.**

*Stadens bidrag år 1921: 13,900 kr.*

Föreningens ändamål är att utöva sjuksköterska-verksamhet för psykiskt sjuka samt att hjälpa på sjukhusen vårdade sinnssjuka att tillvarata deras ekonomiska och juridiska intressen. — Sekreterarens adress är: dr Billström, Kungsgatan 62, C.

Anslaget utgår under villkor, att understöd lämnas endast åt i staden boende personer, att hälsovårdsnämnden skall äga utse en styrelseledamot och en revisor i föreningen, samt att styrelse- och revisionsberättelser årligen avlämnas till hälsovårdsnämnden.

## Anstalter för fattigvård och barnavård, skyddshem etc.

### Föreningen för välgörenhetens ordnande (F. V. O.).

*Registerbyrån för understöd och pensioner; Storkyrkobrinken 11, St.; rt. 154 39; st. 74 81.*

*Stadens bidrag år 1921: till uppehållande av registerbyrån 6,000 kr.; dessutom till upprättande av gemensamt arkiv och register för pensionsnämnderna 1,250 kr. (reserverat från föregående år).*

Registerbyrån, som öppnades den 1 juli 1911, har till ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt amerikanskt kortsystem upplagts ett för den kommunala fattigvården och till föreningen anslutna understödsföreningar gemensamt register över pensionärer och understödstagare.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårdsnämnden till byrån den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret, den s. k. liggaren, samt åtog sig att på framställning från byrån tillhandagå med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hålles för fattigvårdsnämnden tillgängligt, och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas antecknade.

Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, såvitt dem angår.

Efter allmänna pensionsförsäkringens ikraftträdande införas i registret uppgifter över pensions- och understödstagare samt förmedlas upplysningar till Stockholms pensionsnämnder. Vidare har F. V. O., sedan stadsfullmäktige den 18 dec. 1919 anslagit för ändamålet erforderliga medel, åtagit sig att, under drätselnämndens kontroll, upprätta och handhåva ett arkiv och register, gemensamt för de olika pensionsnämnderna. Arkivet har ännu ej kommit till stånd. (Jfr sid. 253.)

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den av F. V. O. 1914 utgivna andra upplagan av F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade.

### Svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyråer.

*Stadens bidrag år 1921: till huvudbyrån i Stockholm 8,000 kr.; till byrån i Brännkyrka 1,500 kr.*

Byråerna hava till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själva ingripa, dels genom att föranstalta om, att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmuna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Härjämte hava byråerna åtagit sig att emottaga anmälningar om havandeskap enligt § 14 i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917. (Jfr barnavårdsnämnden sid. 212.)

Huvudbyråns expedition är belägen Triewaldsgränd 3 och byråns i Brännkyrka i kommunalhuset, Liljeholmen.

### Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

*Stadens bidrag år 1921: 4,750 kr.*

Av bidraget utgå 750 kr. på grund av upplåtelse till dåvarande stadsnämnden (1851) av egendomen nr 5 i kv. Hästen.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra avdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början varit inrymd i det hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gälön i Österhanninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 70 barn, vilka i regeln emottagas i åldern 4—8 år. Flertalet placeras som fosterbarn i hemmen hos arrendatorerna av inrättningens till öfver ett 20-tal upp-



gående jordbrukslägenheter på ön. Jämte övriga barn därstädes åtnjuta de undervisning i en av inrättningen upprättad folkskola med fortsättningsskola och sysselsätts för övrigt vid jordbruksarbetet hos fosterföräldrarna, där de få kvarstanna, tills de konfirmerats. För de flesta erlägges till inrättningen en årsavgift av 200 kr. Inrättningen angelägenheter handhavas av en överstyrelse med 40 principaler och en styrelse av 4 självskrivna och 14 valda ledamöter. Överståthållaren är självskriven ordförande i båda korporationerna.

### Sällskapet »De gamlas vänner».

*Stadens bidrag år 1921: 1,485 kr.*

Sällskapet har till ändamål att mot billig avgift bereda ett ålderdomshem för omedelade eller mindre bemedlade fruntimmer, tillhörande den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskede finnes plats för 93 pensionärer, dels halvpensionärer, dels betalande helpensionärer och dels fripensionärer.

Stadens bidrag utgår såsom årlig avguld för upplåtelse av marken vid Enskede.

### Diakonissanstaltens skyddshem och barnhem.

*Stadens bidrag år 1921: 3,810 kr.*

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren 1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön, är anlagd efter mönster av Europas första diakonissanstalt, grundad 1836 i Kaiserwerth, och har till första uppgift att utbilda diakonissor dugliga för sjukvårds- och främst fattigvårdsarbete i församlingarna. Vid Ersta har anstalten grundat sjukhus, sjukhem, ålderdomshem för uttjänta diakonissor, en hushållsskola för utbildning av tjänarinnor samt ett barnhem och ett skyddshem. Båda dessa hem hava under senare år flyttats ut till landet; barnhemmet till Stjärnvik i Gryts socken i Södermanland (adr. Stjärnhov) och skyddshemmet till Sjötorp i Huddinge socken (adr. Huddinge). Vid skyddshemmet intagas unga flickor, vilkas hem och omständigheter ingiva farhågor, eller som redan börjat på lastens bana. Barnhemmet har 20 och skyddshemmet 30 platser.

Stadens bidrag utgår med 1,310 kr. till barnhemmet och 2,500 kr. till skyddshemmet.

### Hemmet »Fristad».

*Stadens bidrag år 1921: 5,250 kr.*

Vid detta hem, som står under diakonissanstaltens överinseende, mottagas unga kvinnor i åldern 15—25 år, som leva under i sedligt avseende dåliga förhållanden, och som önska bli intagna å hemmet för att fostras till dug-

liga samhällsmedlemmar. Hemmet, som är be-Under-  
läget i Bromsten, har plats för 40 kvinnor. (På stödda  
grund av ekonomiska svårigheter äro emellertid in-  
f. n. endast 25 kvinnor intagna å hemmet.)stitutioner.

Stadens bidrag utgår med 525 kr. för varje Stockholms kommun tillhörande där intagen kvinna, dock ej över 5,250 kr.

Hemmet åtnjuter dessutom statsanslag.

### Stiftelsen »Elsa Borgs hem».

*Stadens bidrag år 1921: 5,500 kr.*

För att söka avhjälpa den stora nöden i trakterna av Vita bergen beslöt några kristligt sinnade personer att där efter mönster från London anlägga ett s. k. bibelkvinnohem, som, inköpt för ändamålet, hösten 1876 övertogs av Elsa Borg. Utom bibelkvinnohemmet (Borgmästaregatan 6), som har till uppgift att utbilda unga kvinnor till tjänst i kristligt socialt syfte, har stiftelsen f. n. fyra barnhem. Barnhemmet nr 1 är beläget i Stockholm, Värmdögatan 53, barnhemmet »Furulid» i Frustuna socken (adr. Gnesta), barnhemmet »Alphyddan» i Vårdinge socken (adr. Mölnbo) samt barnhemmet »Lillgården» i Frösunda socken (adr. Uttran). Barnen skola vid intagning vara 3—10 år och få stanna till 17 å 18 år. Vid hemmen mottagas inalles omkring 60 barn för fostran och vård.

### Hemmet för ensamställda mödrar.

*Stadens bidrag år 1921: 3,500 kr.*

Hemmet, som öppnades år 1912, var ursprungligen beläget Scheelegatan 8 men har numera flyttats till Stadsgården 18. Det har till uppgift att för mödrar, som genom sitt arbete måste försörja sig och sitt barn, göra det möjligt att behålla barnet hos sig under goda hygieniska och etiska villkor. Plats finnes för 15 mödrar. Avgiften utgör 18,50 kr. per vecka, vari dock ej ingår kost för modern.

### Frälsningsarméns räddningshem, Grevturegatan 60.

*Stadens bidrag år 1921: 2,000 kr.*

Hemmet, som har plats för 26 personer, mottager sedligt förkomna kvinnor, som självmant anmäla sig. Genomsnittstiden för vistelsen vid hemmet kan sättas till ett år. Kvinnorna sysselsätts med husligt arbete, sömnad, vävnad, trikåstickning m. m.

### Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo.

*Stadens bidrag år 1921: 3,500 kr.*

Hemmet, beläget invid Sundbyberg, har plats för 15 mödrar med barn samt för 15 blivande



**Understödda in-stitutioner.** Mödrarna få stanna i hemmet med sina barn, så länge dessa ammas, men kunna, om de så önska, lämna detsamma förr. De intagna, som icke erlägga någon avgift, utföra inom hemmet förekommande göromål samt deltaga i förfärdigande av arbeten, avsedda till försäljning.

### Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn, Ingemarsgatan 9.

*Stadens bidrag år 1921: 2,500 kr.*

Hemmet har plats för 12 mödrar med barn och 8 blivande mödrar och arbetar efter samma grunder som hemmet vid Skogsbo (se ovan).

### Vita bandets upptagningshem, Rensgatan 26.

*Stadens bidrag år 1921: högst 2,500 kr.*

Hemmet, som har plats för 8 personer, upprättades år 1908 och mottager tillfälligt kvinnor, som behöva skydd och hjälp. De stanna i regel ej mer än en kort tid, till dess de erhållit arbete eller ock intagits å räddningshem. Hemmet står i förbindelse med tvångsarbetsanstalten i Landskrona och de olika räddningshemmen.

Bidraget utgår med beräkning efter 1 kr. per underhållsdag, dock högst 2,500 kr., och efter lämnad redogörelse för antalet underhållsdagar, däri få inräknas underhållsdagarna även för hemmets föreståndarinna och ett kvinnligt biträde samt för dem, som äga eller kunna antagas äga hemortsrätt utom Stockholm.

### Nattasylen för kvinnor.

*Stadens bidrag år 1921: 1,800 kr.*

Asylen, som har 21 platser, är belägen Artillerigatan 11 och mottager hemlösa kvinnor mot en avgift av 1 kr. per natt, för vilken avgift även erhålles frukost och kvällsmat. Asylen hålles öppen under tiden 15 sept.—15 juni. Verksamheten upprätthålles genom en förening.

### Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

*Stadens bidrag år 1921: 2,000 kr.*

(Jfr även under polikliniker, sid. 299.)

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål »att bistå obemedlade lytta och vanföra, men andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre idivider, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder». Föreningens arbetsskola för lytta och vanföra, som öppnades 1892, utvidgades 1901 med ett elevhem

och 1910 med en ortopedisk poliklinik. I augusti 1913 sammanfördes dessa till »*Vanförestalten i Stockholm*», som inrymmer i föreningens för ändamålet ombyggda fastigheter Grevturgatan 59—61. Anstalten omfattar poliklinik, sjukavdelning, arbetsskola (med intill 3- å 4-åriga yrkeskurser) och elevhem (med aftonskola). I januari 1918 utvidgades anstalten ytterligare, varvid den kvinnliga yrkesskolan överflyttades till en närgränsande fastighet, Brahegatan 40, som år 1917 hade inköpts och ombyggt för ändamålet. Polikliniken hålles öppen tre gånger i veckan, avgiftsfritt. Sjukavdelningen är beräknad för högst 53 patienter och arbetsskolan för 110 elever, av vilka 89 kunna erhålla bostad i elevhemmet. Sedan juli 1915 upprätthåller föreningen även ett *skol- och uppfostringshem* å Lidingön, avsett dels för vanföra barn i skolåldern, som på grund av sin vanförhet ej i hemorten kunna erhålla skolundervisning, dels för sådana barn, som för den ortopediska behandlingen under längre tid behöva erhålla vård och stå under läkares observation.

Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, landstingen, pensionsstyrelsen samt kommuner och enskilda.

### Föreningen Margaretahemmet.

*Stadens bidrag år 1921: 12,000 kr.*

Föreningen bildades år 1892 för vård av fallandesjuka, sinnesslöa barn. Vårdanstalten, som är belägen vid Knivsta, kan mottaga omkring 70 barn.

### Föreningen S. de C.

*Stadens bidrag år 1921: 6,000 kr.*

Anslaget utgår till föreningens *barnsjukhem*, som är beläget i Stadshagen och har plats för 25 fattiga barn.

### Tomta barnhem.

*Stadens bidrag år 1921: 3,000 kr.*

Detta hem, som är upprättat av svenska fattigvårdsförbundet tjänstgör numera som upptagningshem för barnavårdsbyrån i Stockholm. Barnens vistelse på hemmet är avsedd att vara endast tillfällig. Avgiften (30 kr. per månad) erlägges så vitt möjligt av barnens anhängiga, i annat fall av barnavårdsbyrån. Hemmet, som sedan 1916 är beläget i kv. Alfhem i Djursholm, kan mottaga högst 15 barn i åldern 2—14 år. I mån av utrymme mottagas även barn på begäran av Djursholms fattigvårdsstyrelse och barnavårdsbyrån i Solna.

Hemmet åtnjuter för år 1921 bidrag av Djursholms stad med 5,000 kr.



## Stiftelsen Småbarnshem, förenad med svenska fattigvårdsförbundet.

*Stadens bidrag år 1921: 3,500 kr.*

Denna stiftelse har upprättat tvenne småbarnshem, ett i Djursholm vilket dock nedlades år 1919, och ett i Stockholm, Brännkyrkagatan 114. Det senare, som uppförts å staden tillhörig tomt och öppnades år 1911, mottager kvinnor med späda barn, som de själva amma (helst förstföderskor). En del mödrar mottagas redan före förlösningsen. Sedan modern efter amningstidens slut lämnat hemmet, får barnet i regel kvarstanna i ytterligare 6 månader mot en månadsavgift av 25 kr., vilken avgift erlägges av fadern (i regel) eller modern. Plats finnes för 10 mödrar och 88 barn. Mödrarna utföra alla inom hemmet förekommande göromål. Varje mor ammar och sköter sitt eget barn samt vårdar dessutom ett annat barn. Extra barn mottagas i mån av utrymme. Fattigvårdsnämnden disponerar 5 av hemmets platser och erlägger härfor 2:50 kr. för barn och dag.

### Mjölkdroppen.

*Stadens bidrag år 1921: 31,000 kr.*

År 1901 började i Stockholm den första »Mjölkdroppen» sin verksamhet, som till en början uppehölls av några intresserade personer men sedermera övertogs av en förening. Föreningen, som bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov, bereda tillfälle till erhållande av lämplig näring». Detta sitt syfte vill föreningen nå genom tillhandahållande av för späda barn passande mjölkblandningar under uppmärksammande av digivningens bibehållande så vitt möjligt. Föreningen har sex olika lokalavdelningar: en för Katarina församling (fr. 1901), en för Adolf Fredriks församling och övre Norrmalm (fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en för Kungsholmen (fr. 1906), en för Jakobs och Johannes församlingar (fr. 1910) samt en för Brännkyrka församling (fr. 1914).

Stadens bidrag är avsett till understödjande av digivande mödrar i syfte att mer än hittills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn. Understödet får beviljas endast i Stockholm mantalsskrivna mödrar, efter föregående undersökning av behovet, med högst ett belopp av två kronor per dag och under högst sex månader. Varje månad skall rapport över verksamheten överlämnas till förste stadsläkaren.

Mjölkdropparna erhålla understöd av församlingarna med varierande belopp samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

### Föreningen Maria mjölkdropp.

*Stadens bidrag år 1921: 1,000 kr.*

Mjölkdroppen, belägen S:t Paulsgatan 37 (filial: barnhemmet vid Jakobsberg), har till ändamål

dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara Understödda digivningen i största möjliga utsträckning, dels att, där digivning ej kan förekomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar. Här omnämnda bidrag utgå till en med anstalten förenad »mø- in- stitu- ders- och spädbarnssklinik». Dessutom har tioner. föreningen för hela sin verksamhet anslag från Maria fattigvårdsstyrelse.

### Barnkrubbor, barnavårn och småbarnsskolor.

*Stadens bidrag år 1921: 100,000 kr.*

Barnkrubba har i Sverige blivit benämningen på anstalter, vilka under den del av dagen, då föräldrarna äro upptagna av arbete utom hemmet, mottaga barn under skolåldern, vanligen från 2 till 6 år, till vård och tillsyn samt ofta även, ehuru ej på skolmässigt sätt, meddela barnen en efter åldern avpassad undervisning.

I Sverige inrättades den första barnkrubban år 1854 i Kungsholms församling i Stockholm. För närvarande finnas i huvudstaden ett tjugutal barnkrubbor.

Under kristiden undergick barnkrubbeverksamheten en hastig utveckling. Dyrtiden tvang nämligen då mödrarna att, i långt större utsträckning än förut, förskaffa sig arbete utom hemmet. Med anledning härav togs initiativ till inrättande av nya barnkrubbor samt utökning av redan befintliga.

Förutom bidrag från enskilda personer, församlingar och fattigvårdsstyrelser, lämnades under denna tid kraftigt pekuniärt understöd även från stat och kommun. Sistnämnda understöd avsåg täckande av de merkostnader för verksamheten, som föranletts av dyrtiden.

Detta anslag, vars fördelning till en början ombesörjdes av livsmedelsnämnden och sedermera av stadens dyrtidskommitté (se sid. 168), utgick för år 1917 med 100,000 kr., för år 1918 med 260,000 kr., för år 1919 med 266,365 kr. samt för första halvåret 1920 med 133,535 kr. Till dessa belopp bidrog staten med  $\frac{2}{3}$  och kommunen med  $\frac{1}{3}$ .

Från och med utgången av första halvåret 1920 upphörde emellertid dyrtidskommitténs verksamhet för ifrågavarande ändamål på grund av att statsbidrag ej längre kunde erhållas. Under sådana förhållanden vände sig barnkrubborna till fattigvårdsnämnden för att erhålla det bidrag, som var nödvändigt för verksamhetens fortbestånd. På hemställan av fattigvårdsnämnden beslöt stadsfullmäktige även den 18 oktober 1920 ställa till fattigvårdsnämndens förfogande ett anslag av 50,000 kr. till understödjande av barnkrubbeverksamheten under senare halvåret 1920, och för år 1921 har för samma ändamål anvisats 100,000 kr.

Barnkrubbeverksamheten skall i fortsättningen liksom hitintills bibehålla karaktären av att vara en församlingarnas och de enskilda institutionernas angelägenhet.



**Understödda institutioner.** I syfte att ernå samarbete mellan de lokala institutionerna samt likartade bestämmelser rörande förvaltning o. d. har år 1920 ästadkommits en sammanslutning, benämnd »Central-föreningen för barnkrubbor, barnavärn och småbarnsskolor i Stockholm».

Enligt för centralföreningen gällande stadgar består dess styrelse av fem å ordinarie församlingssammanträd för ett år i sänder valda ledamöter och dessutom av en representant för varje ansluten lokalförenings styrelse samt, så länge stadsfullmäktige bevilja fattigvårdsnämnden anslag till understödjande av föreningens verksamhet, en representant för fattigvårdsnämnden.

Fördelningen av stadsfullmäktiges anslag till barnkrubbeverksamheten sker av fattigvårdsnämnden efter förslag av centralföreningen.

Innevarande års anslag å 100,000 kronor är fördelat på följande sätt:

|                                                                               |             |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <i>Storkyrkoförsamlingens barnkrubba</i> , Skomakaregatan 30 . . . . .        | kr. 2,200:— |
| <i>Kungsholms östra barnkrubba</i> , Parmmätaregatan 9 . . . . .              | » 3,000:—   |
| <i>Smittska fondens barnavärn</i> , Parmmätargatan 9 . . . . .                | » 4,000:—   |
| <i>Johannes nya barnkrubba</i> , Frejgatan 31 . . . . .                       | » 2,500:—   |
| <i>S:t Stefans barnavärn</i> , Frejgatan 31 . . . . .                         | » 1,200:—   |
| <i>Föreningen Barnavärn</i> , Inge-marsgatan 12 . . . . .                     | » 4,000:—   |
| <i>Matteus barnkrubba</i> , Karlbergsvägen 80 . . . . .                       | » 3,000:—   |
| <i>Matteus spädbarnskrubba</i> , Karlbergsvägen 82 . . . . .                  | » 3,000:—   |
| <i>Birkagårdens barnkrubba</i> , Karlbergsvägen 86 B . . . . .                | » 6,000:—   |
| <i>Engelbrekts barnkrubba</i> , Valhallavägen 102 . . . . .                   | » 3,800:—   |
| <i>Föreningen barnavårdsskolan</i> (spädbarnshem), Grevturegatan 44 . . . . . | » 1,000:—   |
| <i>Småbarnsskolan</i> , Fjällgatan 31 . . . . .                               | » 2,400:—   |
| <i>Sofia småbarnsskolan</i> , Fjällgatan 31 . . . . .                         | » 3,000:—   |
| <i>Sofia barnavärn</i> , Åsögatan 145 . . . . .                               | » 2,500:—   |
| <i>Katarina västra barnkrubbor och barnavärn</i> , Blekingegatan 22 . . . . . | » 8,000:—   |
| <i>Katarina norra barnkrubbor</i> , Kapellgränd 9 . . . . .                   | » 4,000:—   |
| <i>Katarina norra barnavärn</i> , Kapellgränd 9 . . . . .                     | » 4,000:—   |
| <i>Maria östra barnkrubba</i> , Ragvaldsgatan 10 . . . . .                    | » 4,000:—   |
| <i>Maria västra barnkrubba</i> , Ans-gariigatan 5 . . . . .                   | » 4,500:—   |
| <i>Maria nya krubba</i> , Jakobsberg . . . . .                                | » 6,000:—   |
| <i>Maria husmodersskolas barnkrubba</i> , Långholmsgatan 16 . . . . .         | » 6,000:—   |
| <i>Brännkyrka barnkrubbor</i> , Tel-lusborg och Enskede . . . . .             | » 12,000:—  |
| <i>Bromma barnkrubba</i> , Bällsta villastad . . . . .                        | » 3,900:—   |

**Frälsningsarméns barnkrubba,**

|                                                                     |             |
|---------------------------------------------------------------------|-------------|
| Sundbyberg . . . . .                                                | kr. 5,000:— |
| Kostnader för administration, inspektion och sekreterararvode . . . | » 1,000:—   |
| Summa kr.                                                           | 100,000:—   |

Förutom genom nu nämnda anslag av staden understöddes barnkrubbeverksamheten genom anslag från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser; så är förhållandet med Johannes nya barnkrubba, Engelbrekts barnkrubba, Småbarnsskolan Fjällgatan 31, Sofia barnavärn och småbarnsskola, Katarina norra och västra barnkrubbor och barnavärn, Maria barnkrubbor, Maria husmodersskolors barnkrubba och Brännkyrka barnkrubbor.

Anslag från fattigvårdsstyrelserna erhålla dessutom följande, som ej åtnjuta direkt kommunalt understöd: *Johannes barnkrubba nr 1*, Surbrunnsgatan 32, *Adolf Fredriks barnkrubba*, Norrtullsgatan 7, *Oscars församlings barnkrubba*, Styrmansgatan 14, *Östermalms barnkrubba*, Grevturegatan 44 och *småbarnsskolan i Sofia folkskola*, Skånegatan 117.

Bidragen från fattigvårdsstyrelserna, som äro avsedda för barnens bespisning och utgå med belopp motsvarande kostnaden för genom fattigvårdsstyrelse utdelade matportioner, utgå för första halvåret 1921 med 50 öre per barn och dag intill ett visst antal barn för varje krubba.

**Frälsningsarméns barnhärberge, »Lillstugan», vid Sundbyberg.**

*Stadens bidrag år 1921: 2,500 kr.*

Barnhärbergets ändamål är att tillfälligt hysa barn i åldern 1—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 30 barn. Avgiften utgör 20 å 25 kr. per månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

**Frimurarbarnhuset.**

*Stadens bidrag år 1921: 90 kr.*

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätsel förvaltning till och med år 1865, efter vilken tid det av drätselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktion beslöt stadsfullmäktige den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året.



## Idrottsföreningar m. m.

### Sveriges centralförening för idrottens främjande.

*Stadens bidrag år 1921: 34,000 kr.*

Av anslaget äro 25,000 kr. beviljade som ordinarie bidrag till underhåll och skötsel av Östermalms idrottsplats och 9,000 kr. såsom bidrag till täckande av under år 1920 uppkommen brist i idrottsplatsens ekonomi. Det förstnämnda bidraget utgår under förutsättning, att skolgulden från såväl allmänna läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under tvenne vardagar i veckan hela dagen, d. v. s. även efter kl. 5 e. m., ävensom kastplanen vardagar mellan kl. 10 f. m. och 3 e. m., dels ock under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytterligare en idrottsplan intill kl. 5 e. m. samt, att om så skulle erfordras, föreningen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrottsplatsens begagnande även av andra än skolungdomen, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 5 e. m., varjämte föreningen är skyldig att under vintern 1920—1921 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skolbarnen vid Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts församlingars samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

### Hammarby idrottsförening.

*Stadens bidrag år 1921: 5,000 kr.*

Anslaget är beviljat till underhåll och vård av Hammarby idrottsplats och utgår under följande villkor:

a) skolgulden från såväl allmänna läroverk på Södermalm som folkskolorna inom Katarina, Sofia, Maria, Brännkyrka och Nikolai församlingar äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare företräde till idrottsplatsens begagnande å lördagar till kl. 3 e. m. samt av veckans övriga söckendagar å fyra till kl. 5 e. m. och å en till kl. 7 e. m., och skall vid höstterminens början föreningen meddelas, vilken dag i veckan platsen skall disponeras till kl. 7 e. m.;

b) föreningen äger dock rätt att anordna tävlingar även å ovan angivna tider, när extraordinära omständigheter därtill föranleda, med skyldighet likväl för föreningen att senast två dagar före tävlingens hållande därom lämna meddelande till rektor och överlärare vid respektive skolor;

c) efter överenskommelse med tillsyningsmannen vid idrottsplatsen upplåtes denna fritt även å andra än här angivna tider;

d) skolgulden skall vid begagnande av

idrottsplatsen hava avgiftsfritt tillträde till befintlig byggnad för avlämnande av kläder, förvaring av böcker m. m.;

e) när platsen upplåtes, skall ungdomen åtföljas av lärare eller lärarinna, som har att noga tillse, att ingen som helst åverkan sker å anläggningen med dess planteringar, byggnader och inventarier, samt vaka över att ordning och skick iakttages.

### Upprätthållande av skridskobanor.

*Stadens bidrag år 1921: högst 15,000 kr.*

Anslaget fördelas av drätselnämnden enligt vissa i statförslaget för år 1912 angivna grunder.

### Stockholms allmänna gymnastikavdelningar.

*Stadens bidrag år 1921: 21,000 kr.*

Denna organisation, utvuxen ur »Kulturella ungdomsrörelsen» i Stockholm, strävar att göra den Lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna, och anordnas kurser även för barn, som nyss slutat folkskolan. Bidraget utgår med 3,000 kr. till anställande av expeditiönsföreståndare och med 18,000 kr. till verksamheten i övrigt under villkor, att styrelsen under en var av vår- och höstterminerna 1921 anordnar minst följande antal gymnastikkurser: 28 avdelningar för vuxna, var och en med två övningar i veckan, 6 avdelningar för vuxna, var och en med sex övningar i veckan, och 20 avdelningar för barn med var och en två övningar i veckan; ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till stadskollegiet avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

### Kristliga föreningen av unge män.

*Stadens bidrag år 1921: 2,000 kr.*

Bidraget utgår till föreningen för upprätthållande av dess gymnastikverksamhet.

### Sjukassor.

*Stadens bidrag (till förvaltningskostnader) år 1921: 105,000 kr.; extra bidrag för året: 100,000 kr.*

Det förstnämnda bidraget utgår för i Stockholm mantalsskrivna medlemmar av registrerade sjukassor, vilka erhållit statsbidrag för det år, för vilket kommunalt bidrag begäres, enligt följande grunder:



**Understödda institutioner.** A) för sjukkassa med 15 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken under år 1920 kassan utbetalt kontant sjukhjälp med minst 90 öre per dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock med iakttagande, att bidrag för året till sjukkassa icke understiger 30 öre eller överstiger 1 kr. 20 öre beräknat för varje i Stockholm i januari 1920 mantalsskriven medlem;

B) för fortsättningskassa dels i förhållande till det antal avgiftspliktiga, i Stockholm mantalsskrivna medlemmar, kassan under år 1920 städse haft, med 25 öre för varje medlem, dels ock med 35 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken kassan under år 1920 till i Stockholm under januari månad samma år mantalsskrivna medlemmar utbetalt sjukhjälp med minst 90 öre för dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock att kassans sammanlagda bidrag av staden må uppgå till högst en krona för varje i Stockholm år 1920 mantalsskriven medlem av kassan;

beträffande såväl sjukkassa som fortsättningskassa med iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de föreskrifter och villkor, som upptagas under A) i kungl. kungörelse den 4 juli 1910 angående statsbidrag till sjukkassor.

Stadsfullmäktige beslöto den 21 mars 1921 att för år 1921 lämna extra kommunalt bidrag till i huvudstaden verkande registrerade sjuk-kassor för beredande av ökad sjukhjälp åt kassornas i Stockholm i januari 1921 mantalsskrivna medlemmar, enligt följande grunder:

1) att extra kommunalt bidrag utgår under de förbehåll och inskränkningar, som nedan angivas, med 20 öre för varje sjukdag, för vilken under år 1921 av kassan utbetalats kontant sjukhjälp med minst 90 öre, dock att för medlem, som tillhör även annan registrerad sjukkassa, bidraget utgår med allenast 10 öre per dag;

2) att bidraget icke utgår för dagar, för vilka sjukhjälp utgått med mer än 8 kronor;

3) att bidraget utgår från och med sjunde dagen efter den, från vilken sjukhjälpen börjat utgå från kassan, men i fråga om sjukhjälp från fortsättningskassa från sjukhjälpens början;

4) att bidrag icke må uppbäras för sjukdom, för vilken föreligger rätt till ersättning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916;

5) att det skall åligga sjukkassa att efter hand, i den mån sjukhjälp förfaller till betalning, till den understödsberättigade förskottsvis utbetala bidraget, vilket kassan efter därom gjord ansökning må äga av staden återbekomma i samband med utbetalande av kassan eljest tillkommande kommunalt bidrag för år 1921; samt

6) att de i kungl. kungörelsen den 9 juli 1920 givna föreskrifter och villkor i fråga om extra statsbidrag för år 1920 i övrigt i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

## Änke- och pupillkassan vid stadens verk och inrättningar.

(Jfr sid. 350.)

*Stadens bidrag år 1921: 40,925 kr.  
Kristidshjälp för 1921 års två första kvartal till pensionärer i änke- och pupillkassan: 65,000 kr.*

Av det förstnämnda bidraget utgöras 1,500 kr. av sedan äldre tid till efterlevande utgående understöd och återstoden, 39,425 kr., av stadens årliga bidrag till kassan för femårsperioden 1918—1922.

Kristidshjälpen till änke- och pupillkassans pensionärer utgår, enligt stadsfullmäktiges beslut den 24 jan. och 25 april 1921, efter i huvudsak samma grunder, som gälla för sådan hjälp till stadens egna pensionärer och understödstagare.

## Ersättningar för underhåll och vård m. m., utgående till diverse anstalter.

### Hälso- och sjukvård.

|                                                                                                                                                           |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Serafimerlasarettet . . . . .                                                                                                                             | kr. 267,000: — |
| Diakonissanstalten . . . . .                                                                                                                              | » 95,000: —    |
| Allmänna barnhuset . . . . .                                                                                                                              | » 50,000: —    |
| Allmänna barnbördshuset . . . . .                                                                                                                         | » 110,000: —   |
| Medellösa vård å lungsots- och skroflossanatorier samt å radiumhemmet (utöver jubileafondens avkastning, för år 1921, beräknad till 18,000 kr.) . . . . . | » 125,000: —   |
| Konvalscenhemmet å Ribbin- gebäck . . . . .                                                                                                               | » 12,000: —    |
| Medellösa sjukas vistelse vid brunns- och badorter . . . . .                                                                                              | » 17,500: —    |
| Sjukvårdsersättningar till främmande kommuner . . . . .                                                                                                   | » 300: —       |
| Till barnmorskor för fattigförlösningar i hemmen . . . . .                                                                                                | » 8,000: —     |
| Ersättning till vissa barnmorskor, skyldiga att tillämpa av stadsfullmäktige fastställd taxa . . . . .                                                    | » 15,000: —    |
| Hospitalsavgifter . . . . .                                                                                                                               | » 210,000: —   |
| Provisorisk vård av sinnessjuka inom Stockholm <sup>1)</sup> . . . . .                                                                                    | » 415,000: —   |
| Sjukvårdsersättningar (för sinnessjuka) till främmande kommuner . . . . .                                                                                 | » 4,000: —     |
| Summa kr. 1,328,800: —                                                                                                                                    |                |

<sup>1)</sup> Här äro ej medtagna de i staten upptagna anslag, som avse likvider mellan stadens egna myndigheter, verk och inrättningar.



**Fattigvård och barnavård.**

|                                                                                                                                          |                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Utackorderingskostnader . . .                                                                                                            | kr. 1,205,000: — |
| Resekostnader för barnavårds-<br>inspektion i landsorten . . .                                                                           | » 14,000: —      |
| Ersättning till lokalombuden i<br>landsorten . . . . .                                                                                   | » 30,000: —      |
| Inlösen av fattiga barn å all-<br>männa barnhuset . . . . .                                                                              | » 10,000: —      |
| Till lindring i mindre bemed-<br>lades kostnader för vård av<br>sinnesslöa . . . . .                                                     | » 5,000: —       |
| Ersättning till fattigvårdssam-<br>hällen utom Stockholm för<br>lämnad vård åt fattiga till-<br>hörande Stockholms kom-<br>mun . . . . . | » 60,000: —      |

Kommunala pensionstillskott  
och sjukvårdsbidrag utan  
fattigvårds karaktär <sup>1)</sup> . . . » 30,000: —

Summa kr. 1,354,000: —

**Alkoholistvård.**

|                                                                                |             |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Avgifter till alkoholistanstalter kr.                                          | 27,800: —   |
| Till beklädnad av medellösa<br>personer vid intagning å an-<br>stalt . . . . . | » 17,600: — |
| Arbetshemmet Björknäs . . . .                                                  | » 3,000: —  |
| Transportkostnader för interne-<br>rade personer . . . . .                     | » 6,000: —  |

Summa kr. 54,400: —

*Inalles* kr. 2,737,200: —

<sup>1)</sup> Här äro ej medtagna de i staten upptagna  
anslag, som avse likvider mellan stadens egna  
myndigheter, verk och inrättningar.

**Under-  
stödda  
in-  
stitu-  
tioner.**



